

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ &
ΚΟΣΤΟΥΣ ΖΩΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ**

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ

ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ

ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

EU-SILC 2022

Πειραιάς, 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Contents

ΟΔΗΓΙΕΣ	1
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
Νομική βάση	7
Σκοπός της έρευνας	8
Κάλυψη	8
Εξαιρούνται από την έρευνα:	8
Σχεδιασμός της έρευνας	8
II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ	9
Ερωτηματολόγια και λοιπά έντυπα	9
Τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων	9
Τεχνική συνέντευξης	10
III. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	11
Κατοικία	11
Κατοικίες θεωρούνται:	11
Δε θεωρούνται κατοικίες:	11
Νοικοκυριό	11
Μονοπρόσωπα νοικοκυριά:	11
Πολυπρόσωπα νοικοκυριά:	11
Μέλη του νοικοκυριού	11
Εισόδημα	13
Πηγές εισοδήματος	13
Περίοδοι αναφοράς	13
IV. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΜΗΤΡΩΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ	14
Τμήμα Α. Εντοπισμός Νοικοκυριού	15
Τμήμα Β. Εντοπισμός κατοικίας	15
Τμήμα Γ. Αποτελέσματα συνέντευξης νοικοκυριού	16
ΜΗΤΡΩΟ ΜΕΛΩΝ	17
Τμήμα Α. Βασικά χαρακτηριστικά και σημερινό καθεστώς μελών	17
Ειδικότερα:	17
Στήλη 1: Α/α Μέλους	17
Στήλη 4: Ημερομηνία γέννησης	17
Στήλη 5: Φύλο	17
Στήλη 6: Χώρα γέννησης	17
Στήλη 7: Ζήσατε ποτέ εκτός Ελλάδας για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους;	18
Στήλη 8: Διάρκεια, σε συμπληρωμένα έτη, παραμονής στην Ελλάδα από την ημερομηνία της τελευταίας (επαν)εγκατάστασής σας	18
Στήλη 9: Πρώτη υπηκοότητα	18
Στήλη 10: Δεύτερη υπηκοότητα	18
Στήλη 11: Κατάσταση μελών	18
Στήλη 12: Για μέλη που μετακινήθηκαν/μετακόμισαν	18
Οι στήλες 13-21 που ακολουθούν, συμπληρώνονται για τις περιπτώσεις όπου στη στήλη 11 έχει καταχωριστεί κωδικός 1, 2, 3 ή 4. Αναλυτικότερα:	19
Στήλη 13: Κατάσταση διαμονής	19
Στήλη 14: Κύρια ασχολία	19
Στήλες 15, 16 και 17: Α/α πατέρα, μητέρας, συντρόφου/συζύγου	21
Στήλη 18: Μέλη ηλικίας 16 ετών και άνω	21

Στήλη 19: Αποτελέσματα συνέντευξης μέλους	21
Στήλη 20: Μέλη ηλικίας κάτω των 12 ετών.....	21
Στήλη 21: Γυναίκες 12 ετών και άνω - Αριθμός παιδιών που έχουν γεννήσει	21
Τμήμα Β. Πίνακας Σχέσεων Μελών του Νοικοκυριού.....	22
Κωδικός 51 – Βιολογικός ή θετός γονέας και.....	23
Κωδικός 52 – Πατριός/Μητριά	23
Κωδικός 81 – Βιολογικός/ή ή θετός/ή αδερφός/ή.....	23
Τμήμα Γ. Φροντίδα παιδιών ηλικίας μέχρι 12 ετών	24
Στήλη 1: Α/α μέλους	24
Στήλη 2: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης	24
Στήλη 3: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα υποχρεωτικής εκπαίδευσης	25
Στήλη 4: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα φύλαξης στο σχολείο.....	25
Στήλη 5: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα φύλαξης εκτός σχολείου.....	25
Στήλη 6: Ώρες ανά εβδομάδα φύλαξης/φροντίδας από παιδοκόμους.....	25
Στήλη 7: Ώρες ανά εβδομάδα φύλαξης/φροντίδας από συγγενείς, φίλους ή άλλα μέλη του νοικοκυριού.....	25
Στήλη 8: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα εκπαίδευσης προσχολικής και υποχρεωτικής από απόσταση (τηλεεκπαίδευση)	26
Τμήμα Δ. Φύλλο ανίχνευσης μέλους	26
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ	27
Τμήμα Α. Στοιχεία Κύριας Κατοικίας	27
Τμήμα Β. Μη χρηματικά αγαθά και Αποστέρηση	30
Εξαιρούνται:.....	30
Τμήμα Γ. Οικονομική Κατάσταση.....	31
Τμήμα ΓΑ. Χρεωστικοί τόκοι και χρέη του νοικοκυριού.....	34
Ερώτημα ΓΑ1. Κατά τη διάρκεια του 2021, πληρώσατε εσείς ή οποιοδήποτε άλλο μέλος του νοικοκυριού σας, τόκους, π.χ. για καταναλωτικά δάνεια, φοιτητικά δάνεια, δάνεια για αγορά αυτοκινήτου, δάνεια διακοπών κ.λπ., μη συμπεριλαμβανομένων δανείων για την αγορά της κύριας κατοικίας του νοικοκυριού;	34
Ερώτημα ΓΑ3. Έχετε εσείς ή οποιοδήποτε άλλο μέλος του νοικοκυριού σας χρέη από πιστωτικές κάρτες, αγορές με δόσεις ή άλλα δάνεια μη συμπεριλαμβανομένων δανείων για την αγορά της κύριας κατοικίας του νοικοκυριού;.....	34
Τμήμα Δ. Εξέλιξη του Εισοδήματος του Νοικοκυριού	34
Ερώτημα Δ1. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πώς εξελίχθηκε το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας;	34
Ερώτημα Δ2. Ποιος ήταν ο λόγος αύξησης του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού σας κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών;.....	35
Ερώτημα Δ3. Ποιος ήταν ο λόγος μείωσης του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού σας κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών;.....	35
Ερώτημα Δ4. Πώς αναμένετε να εξελιχθεί το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας σε 12 μήνες από σήμερα;.....	35
Τμήμα ΔΑ. Επιδόματα και άλλες παροχές από το κράτος λόγω COVID-19	35
Τμήμα Θ. Φόροι και τέλη ακίνητης περιουσίας.....	39
Τμήμα Ι. Εισοδήματα σε είδος	40
Τμήμα Κ. Άτομα στο νοικοκυριό που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης.....	40
Τμήμα Λ. Επάρκεια τροφής	43
Τμήμα Μ. Διάρκεια και ημερομηνία συνέντευξης	45
Τμήμα Α. Δημογραφικά στοιχεία	46
Τμήμα Γ. Υγεία	47
Τμήμα Δ. Τρέχουσα ασχολία και χαρακτηριστικά εργασίας.....	57

Τμήμα Ζ. Εισόδημα μισθωτών.....	67
Τμήμα Η. Εισόδημα από αυτοαπασχόληση	71
Τμήμα Θ. Εισόδημα από επενδύσεις.....	74
Τμήμα Ι. Ιδιωτικές συντάξεις.....	75
Τμήμα Κ.Επιδότησεις- επιδόματα - παροχές - δάνεια	75
Ερωτήματα Κ1-Κ3:.....	75
Τμήμα Λ. Κοινωνική βοήθεια.....	76
Τμήμα Μ. Εισόδημα από ενοίκια.....	79
Τμήμα Ν. Οικογενειακά επιδόματα και παροχές.....	80
Τμήμα ΝΕ. Παροχή βοήθειας σε / και από τρίτους	82
ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	83
Τμήμα ΞΑ. Επιδόματα ανεργίας/ επαγγελματικής επιμόρφωσης.....	83
Τμήμα ΞΒ. Συντάξεις.....	87
Τμήμα ΞΓ. Συντάξεις - βοηθήματα από το /τη σύζυγο.....	87
Τμήμα ΞΔ. Επιδόματα- βοηθήματα ασθενείας.....	88
Τμήμα ΞΕ. Συντάξεις – επιδόματα / βοηθήματα αναπηρίας – ανικανότητας.....	88
Τμήμα ΞΖ. Εκπαιδευτικές παροχές.....	89
Τμήμα Π. Φόροι εισοδήματος.....	90
Τμήμα Ρ. Έκτακτη οικονομική εισφορά στα φυσικά πρόσωπα με μεγάλο εισόδημα	91
Επισημαίνεται ότι η οικονομική εισφορά αφορά σε φυσικά πρόσωπα που είχαν εισόδημα άνω των 100.000 €	91
Τμήμα Σ. Αποστέρηση υλικών αγαθών, ικανοποίηση από τη ζωή και εμπιστοσύνη στους άλλους	92
Τμήμα ΣΑ. Άτομα με περιορισμό δραστηριοτήτων	92
ΣΑ1. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών ή και περισσότερο, αισθανθήκατε ότι αντιμετωπίζετε άδικη μεταχείριση σε κάποιο τομέα της ζωής σας, ότι δεν έχετε, για παράδειγμα, ίσες ευκαιρίες με άλλα άτομα του περιβάλλοντός σας ή ότι βιώνετε κάποιας μορφής αποκλεισμό λόγω των περιορισμών ή των δυσκολιών που αντιμετωπίζετε σε σχέση με την υγεία σας;	92
ΣΑ3. Στην εργασία σας, εφόσον εργάζεστε, ή στην προηγούμενη εργασία σας, έχουν/είχαν γίνει λόγω της αναπηρίας σας οι αναγκαίες προσαρμογές (ράμπες, ανελκυστήρες, ειδικός εξοπλισμός, λογισμικό, ειδικό ωράριο κ.λπ.);.....	93
ΣΑ4. Ποιος είναι ο βασικός λόγος που δεν εργάζεστε;	93
Τμήμα Τ. Διάρκεια και ημερομηνία συνέντευξης.....	94
Α.ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	94
Α. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ.....	94
Α2. Είστε ικανοποιημένος από:	95
Α2.1 Την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού σας;	95
Α2.2 Τις προσωπικές σας σχέσεις (με οικογένεια, φίλους ,συναδέλφους, γείτονες ή άλλους ανθρώπους που γνωρίζετε);.....	95
Α2.3 Τον χρόνο που δαπανάτε για πράγματα / δραστηριότητες που σας ευχαριστούν (για χόμπι, αναψυχή, ξεκούραση);.....	95
Α3. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων, για πόσο διάστημα:	95
Α3.1 Αισθανόσασταν μοναξιά;.....	95
Α3.2 Ήσασταν ευτυχισμένος/η;	95
Α4. Έχετε συγγενείς, φίλους, γείτονες ή άλλα άτομα που γνωρίζετε, που δεν ζουν στο νοικοκυριό σας, από τους οποίους μπορείτε, εάν χρειαστείτε, να ζητήσετε βοήθεια (ηθική, υλική, οικονομική);	95
Β. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	96
Β1. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πήγατε στον κινηματογράφο;.....	96
Β2. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, παρακολουθήσατε με φυσική παρουσία (live) παραστάσεις (θέατρο,	

όπερα, συναυλία κ.ά.);.....	96
B3. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, επισκεφθήκατε χώρους πολιτισμού, όπως ιστορικά μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, πινακοθήκες κ.ά.....	96
B4. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, παρακολουθήσατε με φυσική παρουσία (live) αθλητικές εκδηλώσεις, στο πλαίσιο επαγγελματικών ή ερασιτεχνικών διοργανώσεων;.....	97
B5. Πόσο συχνά εξασκείτε, συνήθως, ως hobby, δραστηριότητες, όπως μουσική / παίξιμο μουσικών οργάνων, τραγούδι, χορό, θέατρο, φωτογραφία, ζωγραφική, χειροτεχνίες, χαρακτηριστική, συγγραφή ποιημάτων κ.λπ.;.....	97
B6. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, διαβάσατε βιβλία;.....	97
B7. Πόσο συχνά, συνήθως;	97
B7.1 Συναντιέστε με συγγενείς;	97
B7.2 Επικοινωνείτε με συγγενείς;.....	98
B7.3 Συναντιέστε με φίλους;.....	98
B7.4 Επικοινωνείτε με φίλους;	98
B8. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, συμμετείχατε σε επίσημες εθελοντικές δράσεις;	98
B9. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, συμμετείχατε σε άτυπες εθελοντικές δραστηριότητες;	99
B10. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, συμμετείχατε ενεργά, ως πολίτης, σε δραστηριότητες πολιτικών κομμάτων ή άλλων οργανώσεων τοπικού ενδιαφέροντος;.....	99

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικά

Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions, στο εξής EU-SILC) είναι μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλες οι χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το Ευρωπαϊκό Πάνελ Νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP).

Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί την πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η έρευνα αποτελείται από δύο μέρη (συνιστώσες), τη συγχρονική (cross sectional) και τη διαχρονική (longitudinal) συνιστώσα. Η συγχρονική συνιστώσα της έρευνας αναφέρεται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ή περίοδο, ενώ η διαχρονική αναφέρεται στις αλλαγές που παρουσιάζονται σε ατομικό επίπεδο σε χρονικό διάστημα τριών ή τεσσάρων ετών.

Η συγκρισιμότητα των στοιχείων επιβάλλει σε όλες τις χώρες-μέλη, κατά το σχεδιασμό και την κατάρτιση των ερωτηματολογίων, να ληφθούν υπόψη οι οδηγίες και τα ερωτηματολόγια της Eurostat, αφού προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

Νομική βάση

Κάθε χρόνο μέχρι και το έτος 2020, η διενέργεια της έρευνας γινόταν με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου με αριθ. 1177/2003, καθώς και των πέντε (5) εφαρμοστικών κανονισμών του που αφορούν στη μέθοδο δειγματοληψίας και στους κανόνες ανίχνευσης, στις βασικές έννοιες και ορισμούς, στον κατάλογο των ετήσιων κύριων μεταβλητών, στη συλλογή των δεδομένων και στις διαδικασίες τεκμαρτής εκτίμησης μη συλλεγμένων στοιχείων και στις εκθέσεις ποιότητας. Επιπρόσθετα, κάθε χρόνο την έρευνα συνεπικουρούσε και ο εφαρμοστικός κανονισμός που αφορούσε στις ετήσιες δευτερεύουσες μεταβλητές.

Από το 2021, η έρευνα διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου με αριθ. 2019/1700 για τη θέσπιση κοινού πλαισίου για τις ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τα άτομα και τα νοικοκυριά, με βάση στοιχεία που συλλέγονται από δείγματα σε ατομικό επίπεδο, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 808/2004, (ΕΚ) αριθ. 452/2008 και (ΕΚ) αριθ. 1338/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1177/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 577/98 του Συμβουλίου.

Με το νέο Κανονισμό τίθενται όλες οι λεπτομέρειες για τις προδιαγραφές, το δειγματοληπτικό σχεδιασμό και τη μεθοδολογία της έρευνας, τα σύνολα μεταβλητών που θα πρέπει να συλλεχθούν και την περιοδικότητα αυτών, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο πολυετή κυλιόμενο σχεδιασμό που αποτελεί νέο στοιχείο του Κανονισμού, τα χρονοδιαγράμματα διαβίβασης των στοιχείων στην Ε.Ε., καθώς και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία αναφορικά με τη διενέργεια της έρευνας και τις υποχρεώσεις των κρατών-μελών.

Το παρόν έντυπο οδηγιών έχει ενσωματώσει σε μορφή δομημένης πληροφορίας τις αλλαγές που επιφέρει ο νέος Κανονισμός για την έρευνα και έχει σκοπό να αποτελέσει τον οδηγό του ερευνητή στην κατεύθυνση σωστής και αξιόπιστης αποτύπωσης του συνόλου των προς συλλογή μεταβλητών, ακολουθώντας τη δομή των τεσσάρων ερωτηματολογίων διενέργειας της έρευνας.

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθούν ορισμένα κοινωνικο-οικονομικά μεγέθη, που επηρεάζουν τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού, ώστε η Χώρα μας να είναι σε θέση να υπολογίσει και να καταρτίσει τους διαρθρωτικούς δείκτες κοινωνικής συνοχής και να παράγει συστηματικές στατιστικές σχετικά με το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών σε εθνικό επίπεδο.

Τα στοιχεία που θα προκύψουν από την έρευνα θα χρησιμοποιηθούν για να μελετηθούν οι εισοδηματικές ανισότητες, οι ανισότητες στις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός και άλλα παρόμοια φαινόμενα. Οι δείκτες κοινωνικής συνοχής βοηθούν επίσης, στη διαμόρφωση και στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής της Χώρας μας.

Κυριότεροι δείκτες κοινωνικής συνοχής είναι ο κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι συντάξεις γήρατος και χηρείας), ο κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (στις οποίες περιλαμβάνονται οι συντάξεις γήρατος και χηρείας), η εισοδηματική ανισότητα (S80/S20), το βάθος του κινδύνου φτώχειας κ.λπ.

Για το σκοπό αυτό συγκεντρώνονται στοιχεία για το νοικοκυριό, γενικά, αλλά και για τα μέλη του νοικοκυριού, ειδικότερα, που αφορούν:

- στο εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχεται (*εργασία, περιουσία, συντάξεις, κοινωνικά επιδόματα κ.λπ.*)
- στην απασχόληση
- στις συνθήκες στέγασης (*ποιότητα κατοικίας, ανέσεις κ.λπ.*)
- στην οικονομική κατάσταση
- στην αποστέρηση αγαθών
- στο επίπεδο εκπαίδευσης και
- στην κατάσταση της υγείας των μελών του νοικοκυριού

Κάλυψη

Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους.

Εξαιρούνται από την έρευνα:

- Οι συλλογικές κατοικίες, όπως π.χ. ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κ.λπ. Συλλογικές κατοικίες θεωρούνται και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους.
- Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους, που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.

Σχεδιασμός της έρευνας

Η έρευνα είναι δειγματοληπτική, με σχεδιασμό *rotational integrated design*, που επιλέχτηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.

Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υπο-δείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από τον πρώτο χρόνο (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα τον πρώτο χρόνο της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται αρχικά ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων, ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.

Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας, που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού του 2011 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.

Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

1. Το πρώτο επίπεδο είναι η γεωγραφική στρωμάτωση, που βασίζεται στο διαμερισμό της Χώρας στις Περιφέρειες, που αντιστοιχούν στο Ευρωπαϊκό επίπεδο διαμερίσης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα.
2. Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους. Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες. Η περιφέρεια Πρωτευούσης και το Πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης χωρίστηκαν σε 31 και 9 ισομεγέθη στρώματα, αντίστοιχα.

Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών, που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από το σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφανείας.

II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ

Ερωτηματολόγια και λοιπά έντυπα

Οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν με τα παρακάτω ερωτηματολόγια /έντυπα:

- Μητρώο Νοικοκυριού (ΕΡ. ΕΙΣ. 1)
- Μητρώο Μελών (ΕΡ. ΕΙΣ. 2)
- Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού (ΕΡ. ΕΙΣ. 3)
- Ερωτηματολόγιο Μέλους (ΕΡ. ΕΙΣ.4)
- Ad Hoc ερωτηματολόγιο που αφορά στην Ποιότητα Ζωής – Συμμετοχή σε κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες (ΕΡ.ΕΙΣ.5)

Στην έρευνα θα χρησιμοποιηθούν και τα εξής βοηθητικά έντυπα:

- Χαρτογραφικό σχεδιάγραμμα της Μονάδας Επιφανείας
- Αποσπάσματα του Μητρώου Νοικοκυριών των επαναλαμβανόμενων Μονάδων Επιφανείας
- Κατάλογος κατοικιών των νοικοκυριών του νέου δείγματος
- Ενημερωτική επιστολή προς τα νοικοκυριά
- Ειδοποιήσεις

Τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων

Οι απαντήσεις που θα δοθούν στα ερωτήματα:

- Καταχωρούνται με έναν από τους κωδικούς που περιγράφονται κάτω από τις στήλες του Μητρώου Μελών
- Σημειώνονται με ένα X στο ανάλογο τετραγωνίδιο, όπως π.χ. ερωτήματα με απάντηση *Ναι* ή *Όχι*, ερωτήματα με δύο ή περισσότερες κλειστού τύπου απαντήσεις κ.λπ.
- Γράφονται αριθμητικά σε φαντρία.
Παράδειγμα: έτος..... [2|0|2|1] ή ώρες... [4|5] ή αριθμός μηνών... [0|8]
- Καταγράφονται αριθμητικά, όπως π.χ. το εισόδημα σε ένα φαντρίο ή με την ένδειξη X στην αντίστοιχη εισοδηματική κατηγορία.

Παραδείγματα:

- Μεικτό ποσό.....€ | 1.200.00 | ή

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

- Από 1.000 μέχρι κάτω από 3.000 €..... |0|2|
- Σημειώνονται στην κενή γραμμή με λέξεις που αποδίδουν την αναλυτική πληροφορία, όπως το επάγγελμα, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας κ.λπ.
Παράδειγμα: βοηθός λογιστή
- Σημειώνονται με ένα Χ στο αντίστοιχο τετραγωνίδιο και λεκτικά, όπως στα επιδόματα κ.λπ.
Παράδειγμα: Άλλες παροχές – επιδόματα, δηλαδή: Επίδομα μητρότητας ανασφαλιστών

Ακόμα, υπάρχουν ορισμένα βοηθητικά ερωτήματα τα οποία συμπληρώνονται, ελέγχονται και συσχετίζονται από τον ερευνητή σύμφωνα με τις απαντήσεις που έχει δώσει ο ερευνώμενος σε προηγούμενα ερωτήματα ή κατόπιν προσωπικής διαπίστωσης. Τα ερωτήματα αυτά αποτελούν τον οδηγό του ερευνητή για τη συμπλήρωση των άλλων ερωτημάτων.

Τέλος, τα βέλη (→) υποδεικνύουν στον ερευνητή τον αριθμό της επόμενης ερώτησης, με την οποία θα συνεχίσει τη συνέντευξη.

Τεχνική συνέντευξης

Η επιτυχία της έρευνας, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα του ερευνητή να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τα μέλη του νοικοκυριού, ώστε να συγκεντρώσει τις πληροφορίες που απαιτούνται με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια. Ο ερευνητής πρέπει να καταβάλλει προσπάθεια, ώστε τα μέλη του νοικοκυριού να κατανοήσουν πλήρως τη σημασία που έχει αυτή η έρευνα για τη Χώρα μας και για τους ίδιους τους ερευνωμένους. Επομένως, πριν αρχίσει την έρευνα στα νοικοκυριά, **θα πρέπει να έχει μελετήσει προσεκτικά τις οδηγίες και τα ερωτηματολόγια της έρευνας και να γνωρίζει, επακριβώς, τι ζητά από το νοικοκυριό και σε τι αποβλέπει η έρευνα.**

Επισημαίνεται ότι οι πληροφορίες που θα δοθούν στον ερευνητή της Υπηρεσίας μας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για στατιστικούς σκοπούς και τηρείται το **ΑΠΟΡΡΗΤΟ** των στοιχείων (Ν.3832/2010). Κανείς άλλος δε θα λάβει γνώση των πληροφοριών που συλλέγονται, ενώ τιμωρείται αυστηρά ο ερευνητής που τυχόν θα αποκαλύψει πληροφορίες που αφορούν στο νοικοκυριό. Με βάση τα στοιχεία του συνόλου των νοικοκυριών θα καταρτιστούν διαρθρωτικοί δείκτες που αφορούν στη φτώχεια, στη συνεχιζόμενη φτώχεια, στον κοινωνικό αποκλεισμό, στη μισθολογική διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών κ.λπ., καθώς και συγκεντρωτικοί στατιστικοί πίνακες, που θα εμφανίζουν μέσους όρους των εισοδημάτων και άλλα σχετικά στοιχεία.

Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με το Ν.2472/97 για την «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με ενσωματωμένες τις τροποποιήσεις», η επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων που συλλέγονται με την έρευνα πραγματοποιείται για **ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς**, τηρείται η ανωνυμία (τα δεδομένα συγκεντρώνονται σε ανώνυμα αρχεία) και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

Τέλος, κατ' εφαρμογή του Άρθρου 6, παρ.1 (γ) και (ε), του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ), τονίζεται προς τα νοικοκυριά ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται μέσω της έρευνας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για λόγους που σχετίζονται με τη διενέργεια της έρευνας και την παραγωγή των σχετικών στατιστικών. Η διαχείριση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει επικοινωνία με τα νοικοκυριά στο πλαίσιο της ορθής συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων της έρευνας. Πρόσβαση στα δεδομένα τους έχει μόνο η ΕΛΣΤΑΤ.

III. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Στο τμήμα αυτό αναλύονται οι βασικές έννοιες και οι ορισμοί που θα χρησιμοποιηθούν στην έρευνα.

Κατοικία

Είναι ένας χώρος από την κατασκευή του χωριστός και ανεξάρτητος, που κτίστηκε ή μετατράπηκε για να καλύψει στεγαστικές ανάγκες ή που χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία κατά τη διάρκεια της έρευνας, ακόμη και αν δεν κατασκευάστηκε για το σκοπό αυτό.

Κατοικίες θεωρούνται:

- Μία μονοκατοικία, ένα διαμέρισμα διπλοκατοικίας ή πολυκατοικίας ή συγκροτήματος κατοικιών
- Ένα κατοικούμενο δωμάτιο ή σειρά δωματίων, όπου διαμένει το νοικοκυριό
- Μία αποθήκη, καλύβα, παράγκα ή οποιοσδήποτε άλλος στεγασμένος χώρος, που κατά τη διάρκεια της έρευνας χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία.

Δε θεωρούνται κατοικίες:

- Οι χώροι που κατασκευάστηκαν για κατοικία, αλλά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για άλλους σκοπούς, όπως *επαγγελματική στέγη*, π.χ. διαμερίσματα που χρησιμοποιούνται ως εργαστήρια, ιατρεία κ.λπ.

Νοικοκυριό

Νοικοκυριό είναι ένα άτομο που ζει μόνο του σε μία κατοικία ή μία ομάδα ατόμων, συγγενικών ή μη, τα οποία διαμένουν στην ίδια κατοικία και εξασφαλίζουν από κοινό προϋπολογισμό τη διατροφή τους και άλλα είδη που είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή τους. Τα μέλη του νοικοκυριού συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων.

Πιο συγκεκριμένα:

Μονοπρόσωπα νοικοκυριά:

- Ένα άτομο που ζει σε μία κατοικία ή σε ένα δωμάτιο κατοικίας και προμηθεύεται μόνο του τα απαραίτητα είδη για τη συντήρησή του.
- Δύο ή περισσότερα άτομα συγγενικά ή μη, τα οποία διαμένουν σε μία κατοικία, αλλά δεν προμηθεύονται από κοινού τα απαραίτητα για τη συντήρησή τους, το καθένα από αυτά έχει την αποκλειστική χρήση ενός τουλάχιστον δωματίου και δε χρησιμοποιούν κάποιον κύριο κοινό χώρο (*καθιστικό, γραφείο - όχι όμως χολ- κ.λπ.*).

Πολυπρόσωπα νοικοκυριά:

- Ένα ζευγάρι μόνο του ή γονείς με τα παιδιά τους ή ένας από τους γονείς με τα παιδιά του.
- Ένα ζευγάρι με ή χωρίς παιδιά, οι γονείς του ζευγαριού και η εσωτερική οικιακή βοηθός, αν υπάρχει και προτίθεται να παραμείνει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 6 μηνών.
- Δύο ή περισσότερα άτομα, όχι απαραίτητα συγγενικά μεταξύ τους, τα οποία διαμένουν σε μία κατοικία και προμηθεύονται από κοινού τα είδη που είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή τους.
- Μία οικογένεια με έναν έως πέντε -το πολύ- οικοτρόφους.

Μέλη του νοικοκυριού

Τα άτομα που αποτελούν το νοικοκυριό καλούνται μέλη του νοικοκυριού. Αυτά μπορεί να διαμένουν, συνήθως, στο νοικοκυριό ή να απουσιάζουν προσωρινά από αυτό.

Άτομα που συνήθως διαμένουν στο νοικοκυριό θεωρούνται τα άτομα που κατά το χρονικό διάστημα των τελευταίων 6 μηνών πέρασαν τις περισσότερες ώρες της ημέρας και της νύχτας στο συγκεκριμένο νοικοκυριό.

Άτομα που προσωρινά απουσιάζουν από το νοικοκυριό, είτε επειδή βρίσκονται σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό είτε σε συλλογική κατοικία (π.χ. νοσοκομείο, γηροκομείο κ.λπ.), θα θεωρηθούν μέλη και *Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022*

θα καταγραφούν ως μέλη του νοικοκυριού, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται πιο κάτω.

Μέλη του νοικοκυριού θεωρούνται και καταγράφονται στο Μητρώο Μελών του Νοικοκυριού οι παρακάτω κατηγορίες ατόμων:

- **Συγγενικά άτομα που, συνήθως, διαμένουν μαζί** (άγαμα και έγγαμα παιδιά, γονείς υπευθύνου, εγγόνια, άλλοι συγγενείς κ.λπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων (ανήλικα παιδιά, άτομα που δεν έχουν εισόδημα κ.ά.).
- **Μη συγγενικά άτομα που, συνήθως, διαμένουν μαζί** (σύντροφοι κ.λπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται από αυτές, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων (ανήλικα παιδιά, άτομα που δεν έχουν εισόδημα κ.ά.).
- **Άτομα (μέχρι 5) που συγκατοικούν σε μία κατοικία ως ενοικιαστές** και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε διέμεναν ή προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.
- **Φιλοξενούμενοι του νοικοκυριού**, συγγενείς ή μη, που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε διέμεναν ή προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.
- **Βοηθητικό προσωπικό**, που διαμένει στην κατοικία, κατά τη διάρκεια της έρευνας, δεν έχει αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία και διέμεναν ή προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών. Η εξωτερική οικιακή βοηθός δε θεωρείται μέλος του νοικοκυριού και δεν ερευνάται.
- **Τα άτομα που απουσιάζουν για μικρό χρονικό διάστημα** (σε διακοπές, για εργασία, σπουδές κ.λπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία και απουσίαζαν ή αναμένεται να απουσιάσουν συνολικά από την κατοικία τους για χρονικό διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών.
- **Οι μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές** που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους και οι **στρατιώτες**, που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, **ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που προτίθενται να απουσιάσουν και** κατά τη διάρκεια της έρευνας **δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία**, είναι σύντροφοι ή παιδιά μέλους του νοικοκυριού και οι οποίοι συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους.
- **Συγγενικά άτομα που απουσιάζουν για μεγάλο χρονικό διάστημα** (π.χ. ναυτικοί, υπάλληλοι σιδηροδρόμων, υπεραστικών λεωφορείων, δημόσιοι υπάλληλοι εκτός έδρας κ.λπ.), που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, θεωρούνται μέλη του νοικοκυριού, **ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που απουσιάζουν, και κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία**, είναι σύντροφοι ή παιδιά μέλους του νοικοκυριού και συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους.
- **Τα άτομα που διατηρούν οικογενειακούς δεσμούς και απουσιάζουν προσωρινά** δηλαδή βρίσκονται προσωρινά στο νοσοκομείο, γηροκομείο κ.λπ., που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών, λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, έχουν οικονομικούς δεσμούς με το νοικοκυριό και απουσίαζαν ή αναμένεται να απουσιάσουν συνολικά από την κατοικία τους για χρονικό διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών.

Έννοιες που χρησιμοποιούνται στην έρευνα (Μητρώο Νοικοκυριού) είναι οι κάτωθι:

Αρχικά νοικοκυριά είναι το σύνολο των νοικοκυριών που επιλέγησαν πριν τη διενέργεια της έρευνας. Ως αρχικά νοικοκυριά θα θεωρηθούν και τα νοικοκυριά με rotation 3 (τα οποία πρωτοεπιλέγησαν κατά Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

το τρέχον, εικοστό κύμα).

Θυγατρικά νοικοκυριά είναι τα νοικοκυριά που δημιουργούνται από άτομο δείγματος το οποίο μετακινείται εντός της Χώρας και δημιουργεί καινούριο, ξεχωριστό νοικοκυριό.

Άτομο/α δείγματος θεωρείται/ούνται το/τα μέλος/η που απαρτίζει/ουν τα αρχικά νοικοκυριά ηλικίας 16 ετών και άνω κατά την επιλογή του δείγματος.

Νοικοκυριό δείγματος θεωρείται το νοικοκυριό που περιλαμβάνει ένα τουλάχιστον μέλος δείγματος ηλικίας 16 ετών και άνω.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην περίπτωση κατά την οποία μέλος δείγματος ηλικίας κάτω των 16 ετών μετακινείται σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό εντός της Χώρας. Έτσι επειδή, λόγω ηλικίας, το μέλος δείγματος/παιδί δε συμπληρώνει Ερωτηματολόγιο Μέλους, στο Μητρώο Νοικοκυριού στο Τμήμα Α καταχωρείται ο κωδικός 8 «θυγατρικός», στο Τμήμα Β1 ο κωδικός 11 «εντοπίστηκε η κατοικία» και στο Τμήμα Γ «Αποτελέσματα Συνέντευξης Νοικοκυριού» ο κωδικός 24 «Το Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού δε συμπληρώθηκε για άλλους λόγους (κανείς δε μιλάει την ελληνική γλώσσα, είναι αναλφάβητοι, δεν περιέχεται μέλος δείγματος ηλικίας ≥ 16 ετών κ.λπ.)».

Εισόδημα

Το εισόδημα, είναι μία από τις σπουδαιότερες μεταβλητές της έρευνας, δεδομένου ότι αποτελεί το βασικότερο παράγοντα στη διαμόρφωση των συνθηκών διαβίωσης του νοικοκυριού.

Εισόδημα θεωρείται το σύνολο των απολαβών σε χρήμα ή και σε είδος του ατόμου ή ολόκληρου του νοικοκυριού, που προέρχονται από εργασία ή και άλλες πηγές. Εισοδήματα θεωρούνται οι μισθοί, οι συντάξεις, τα κέρδη από γεωργικές, κτηνοτροφικές, εμπορικές κ.λπ. επιχειρήσεις, τα έσοδα από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας, από τόκους και μερίσματα, από κοινωνικά επιδόματα κ.λπ.

Βασικός στόχος της έρευνας είναι ο υπολογισμός του διαθέσιμου εισοδήματος, δηλαδή του εισοδήματος που, κατά τη περίοδο αναφοράς του εισοδήματος (έτος 2021), το νοικοκυριό έχει στη διάθεσή του και το οποίο είναι το σύνολο των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που ενδεχομένως επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους. Ως καθαρές θεωρούνται οι αποδοχές μετά την αφαίρεση του φόρου και των ποσών που καταβάλλονται για τις υποχρεωτικές ασφαλιστικές εισφορές.

Επισημαίνεται ότι στόχος της έρευνας αποτελεί η συλλογή των μεικτών αποδοχών από κάθε πηγή, προκειμένου να διερευνηθεί η επίδραση των φόρων στην ανακατανομή του εισοδήματος.

Ο υπολογισμός του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος και ανά συνιστώσα θα υπολογιστεί με «μοντέλο μετατροπής του καθαρού σε ακαθάριστο εισόδημα» που έχει καταρτιστεί από την ΕΛΣΤΑΤ (πρώην ΕΣΥΕ) και το Πανεπιστήμιο της Σιένα (Ιταλία).

Πηγές εισοδήματος

Προκειμένου να υπολογιστεί το διαθέσιμο εισόδημα, ζητείται το καθαρό εισόδημα κατά πηγή, για κάθε μέλος του νοικοκυριού ηλικίας 16 ετών και άνω. Όλες οι συνιστώσες του εισοδήματος ζητούνται σε ατομικό επίπεδο. Για τις ανάγκες της έρευνας τα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία, από επενδύσεις, τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα στέγασης, οι τόκοι στεγαστικού δανείου, η κοινωνική βοήθεια, το εισόδημα ηλικίας ατόμων κάτω των 16 ετών, καθώς και οι χρηματικές μεταβιβάσεις από και προς άλλα νοικοκυριά μετατρέπονται σε εισοδήματα νοικοκυριού. Επίσης, ζητούνται πληροφορίες απαραίτητες για τη μετατροπή των εισοδημάτων από καθαρά σε μικτά και αντίστροφα.

Περίοδοι αναφοράς

Τα χρονικά διαστήματα, στα οποία αναφέρονται τα διάφορα στοιχεία που ζητούνται κατά την έρευνα, αποκαλούνται **περίοδοι αναφοράς**. Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιούνται κυρίως οι παρακάτω περίοδοι αναφοράς, ενώ όπου είναι απαραίτητο παρουσιάζονται επιπλέον διευκρινήσεις στην αναλυτική παρουσίαση των ερωτήσεων στη συνέχεια:

Για τα ενοίκια, τα εισοδήματα, τους φόρους και τις εισφορές για ασφάλιση:

- **Ο τρέχων μήνας** (ενοίκιο κατοικίας)

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

- **Το προηγούμενο ημερολογιακό έτος**, δηλαδή το 2021 (εισοδήματα μισθωτών και αυτοαπασχολουμένων, κοινωνικά επιδόματα, συντάξεις, οικονομική βοήθεια από και προς τρίτους, εισοδήματα από επενδύσεις, φόροι κ.λπ.)
- **Η ημέρα διενέργειας της έρευνας** για την κύρια ασχολία και την οικογενειακή κατάσταση

Για την υγεία:

- **ημέρα διενέργειας της έρευνας** (κατάσταση υγείας)
- **12 τελευταίοι μήνες**, πριν από την ημέρα διενέργειας της έρευνας (ιατρικές επισκέψεις σε ειδικευμένο γιατρό ή οδοντίατρο).

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στο χρονικό σημείο αναφοράς για τη θεώρηση της **ηλικίας** των ατόμων. Γενικά ενδιαφέρει η ηλικία σε συμπληρωμένα έτη και όπου δεν γίνεται επιπλέον ειδική αναφορά, π.χ. ηλικία κατά την ημερομηνία διενέργειας της συνέντευξης, ενδιαφέρει η ηλικία του ατόμου σε συμπληρωμένα έτη κατά το τέλος της χρονικής περιόδου αναφοράς των μεταβλητών του εισοδήματος (Δεκέμβριος 2021).

Για παράδειγμα, ο ερωτώμενος γίνεται 35 ετών στις 29 Μαΐου 2022 και η συνέντευξη διεξάγεται στις 10 Ιουνίου 2022. Είναι 35 ετών τη στιγμή της συνέντευξης. Ωστόσο, όταν αναφερόμαστε σε περίοδο εισοδήματος (σε αυτήν την περίπτωση Δεκέμβριος 2021) ο ερωτώμενος είναι 34 ετών.

IV. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

ΜΗΤΡΩΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

Το Μητρώο Νοικοκυριού είναι το πρώτο ερωτηματολόγιο που συμπληρώνεται από τον ερευνητή. Με το έντυπο "Μητρώο Νοικοκυριού" συλλέγονται:

- Το ονοματεπώνυμο του υπευθύνου, η ταχυδρομική διεύθυνση της κατοικίας, ο αριθμός τηλεφώνου του νοικοκυριού και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του (e-mail) (στο εξώφυλλο του εντύπου).
- Πληροφορίες για τη δυνατότητα ή μη εντοπισμού της κατοικίας.
- Το αποτέλεσμα της συνέντευξης με το νοικοκυριό.

Το Μητρώο Νοικοκυριού συμπληρώνεται για κάθε νοικοκυριό.

Στο εξώφυλλο, τόσο του Μητρώου Νοικοκυριού όσο και των υπόλοιπων ερωτηματολογίων της έρευνας, καταχωρείται ο Κωδικός του Νοικοκυριού, που αποτελείται από τρία τμήματα με 11, συνολικά, ψηφία. Τα πρώτα επτά ψηφία είναι ο Κωδικός της Μονάδας Επιφανείας, τα επόμενα δύο δηλώνουν τον αύξοντα αριθμό του νοικοκυριού μέσα στη Μονάδα Επιφανείας και τα τελευταία δύο ψηφία δηλώνουν αν το νοικοκυριό είναι αρχικό ή θυγατρικό -είναι δε για τα αρχικά νοικοκυριά και για όσα ερευνώνται για πρώτη φορά μηδέν-μηδέν (00), ενώ για τα θυγατρικά νοικοκυριά 01, 02 κ.ο.κ. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι απλή και δε χρειάζεται συνεργασία με το ερευνώμενο νοικοκυριό, αφού οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται αφορούν στον εντοπισμό του νοικοκυριού, στον εντοπισμό της κατοικίας και στο αποτέλεσμα της συνέντευξης με το νοικοκυριό.

Επισημαίνεται ότι η καταγραφή του τηλεφώνου, καθώς και της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι απαραίτητα για πιθανό έλεγχο των στοιχείων και τη χρησιμοποίηση του δείγματος σε τηλεφωνική έρευνα ή/και σε online (web) έρευνα.

Τμήμα Α. Εντοπισμός Νοικοκυριού

Οι πληροφορίες του τμήματος Α σχετίζονται με το προηγούμενο κύμα της έρευνας. Ειδικότερα:

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα / Ημέρα διενέργειας της έρευνας
Νοικοκυριά που προέρχονται από το προηγούμενο κύμα:	
Εντοπίστηκε η διεύθυνση	1 Το νοικοκυριό εντοπίστηκε στην ίδια ταχυδρομική διεύθυνση με αυτήν του προηγούμενου κύματος - Προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη ενός τουλάχιστον μέλους δείγματος στο νοικοκυριό. 2 Ολόκληρο το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε άλλη διεύθυνση, εντός της Χώρας - Προϋπόθεση αποτελεί η επικοινωνία με το νοικοκυριό στη νέα αυτή διεύθυνση να είναι εφικτή (δηλαδή στο τμήμα Β1 που ακολουθεί καταχωρείται ο κωδικός 11). Σε αντίθετη περίπτωση, εάν δηλαδή η νέα διεύθυνση του νοικοκυριού δεν είναι δυνατόν να βρεθεί, θα καταχωρείται στο τμήμα Α2 ο κωδικός 11 (μη ανιχνεύσιμο). Επίσης, εάν η νέα διεύθυνση του νοικοκυριού δεν είναι δυνατόν να προσεγγιστεί (λόγω καιρικών συνθηκών), θα καταχωρείται στο τμήμα Α2 ο κωδικός 7.
Αλλά είναι εκτός του πεδίου της έρευνας	3 αν όλο το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε συλλογική κατοικία ή σε ίδρυμα εντός της Χώρας 4 αν όλο το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε ιδιωτική κατοικία εκτός Χώρας 5 αν όλα τα μέλη του νοικοκυριού απεβίωσαν 6 όταν κανένα από τα εναπομείναντα (π.χ. λόγω θανάτου) μέλη του νοικοκυριού δεν είναι άτομο δείγματος - Ο ίδιος κωδικός καταχωρείται και για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες π.χ. το ένα από τα δύο μέλη του νοικοκυριού απεβίωσε, ενώ το άλλο πήγε σε γηροκομείο.
Αλλά δεν είναι δυνατή η επικοινωνία/ εύρεση της διεύθυνσης	7 το νοικοκυριό μετακινήθηκε ολόκληρο σε άλλη διεύθυνση, η οποία όμως δεν είναι δυνατόν να προσεγγιστεί (π.χ. λόγω καιρικών συνθηκών) 11 το νοικοκυριό μετακινήθηκε ολόκληρο σε άλλη διεύθυνση, η οποία δεν μπορεί να βρεθεί (μη υπαρκτή διεύθυνση, άγνωστη διεύθυνση).
Νοικοκυριό που προστέθηκε στο δείγμα σε αυτό το κύμα	8 θυγατρικά νοικοκυριά που δημιουργήθηκαν από το προηγούμενο κύμα μέχρι σήμερα (έτος 2022) και τα οποία δεν αποτελούν αρχικά νοικοκυριά. 9 για τα νοικοκυριά που προστέθηκαν στο δείγμα για το κύμα αυτό (και δεν είναι θυγατρικά) και των οποίων το τρίτο ψηφίο του κωδικού είναι τρία (3).
Νοικοκυριά που συγχωνεύθηκαν	10 Συγχώνευση - Όταν τα μέλη δείγματος διαφορετικών νοικοκυριών δείγματος ενώνονται και σχηματίζουν ένα νέο νοικοκυριό. Ο κωδικός θα καταχωρηθεί για το νοικοκυριό που μετακόμισε και δε ζει πια στην ίδια διεύθυνση, ενώ για το νοικοκυριό δείγματος στο οποίο εγκαταστάθηκε το πρώτο νοικοκυριό, καταχωρείται ο κωδικός 1 στο τμήμα Α. Εντοπισμός νοικοκυριού.

Τμήμα Β. Εντοπισμός κατοικίας

Ο ερευνητής με τα στοιχεία που διαθέτει από τον Κατάλογο των προς έρευνα νοικοκυριών, δηλαδή την ταχυδρομική διεύθυνση (περιοχή, οδός, αριθμός), θα προσπαθήσει να εντοπίσει την κατοικία του νοικοκυριού που πρόκειται να ερευνηθεί.

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα / Ημέρα διενέργειας της έρευνας
<i>Η επικοινωνία με το νοικοκυριό είναι εφικτή</i>	11 Έχει εντοπιστεί η κατοικία στη συγκεκριμένη διεύθυνση και είναι εφικτή η επικοινωνία με το νοικοκυριό
<i>Η επικοινωνία με το νοικοκυριό δεν είναι εφικτή</i>	21 Αδυναμία εντοπισμού κατοικίας - <i>Η κατοικία δεν μπορεί να εντοπιστεί με τα υπάρχοντα στοιχεία από τον κατάλογο κατοικιών (περιοχή, οδός, αριθμός)</i> 22 Αδυναμία πρόσβασης στην κατοικία – Δεν είναι δυνατή η πρόσβαση λόγω πλημμύρας, χιονιών, μη προσπελάσιμων δρόμων κ.λπ. 23 Δεν υπάρχει η κατοικία - <i>Το κτίριο στη συγκεκριμένη διεύθυνση έχει κατεδαφιστεί, έχει διατεθεί για επαγγελματική χρήση (κατάστημα, επιχείρηση) ή δευτερεύουσα κατοικία ή η κατοικία είναι κενή λόγω επισκευής, θανάτου των ενοίκων κ.λπ.</i>

Επισημαίνεται ότι εφόσον είναι εφικτή η επικοινωνία με το νοικοκυριό η τιμή στο Τμήμα Β θα είναι 11) και είναι ανεξάρτητη από το αποτέλεσμα της συνέντευξης (Τμήμα Γ), αν δηλαδή το νοικοκυριό συμμετάσχει, αρνηθεί να συμμετάσχει στην έρευνα, απουσιάζει προσωρινά, δεν μπορεί να συμμετάσχει για λόγους υγείας κ.λπ.

Ερευνητέο νοικοκυριό θεωρείται:

α) **για τα νοικοκυριά που ερευνώνται για πρώτη φορά** (rotation 3), το νοικοκυριό το οποίο, κατά τη διενέργεια της έρευνας, διαμένει στην κατοικία, ανεξάρτητα αν το ονοματεπώνυμο του υπευθύνου του νοικοκυριού διαφέρει από αυτό που αναγράφεται στον Κατάλογο (αν πρόκειται, δηλαδή, για άλλο νοικοκυριό).

β) **για τα νοικοκυριά που ερευνήθηκαν και στο προηγούμενο κύμα**, το συγκεκριμένο νοικοκυριό που αναζητείται και

γ) **για θυγατρικά νοικοκυριά**, το νοικοκυριό που δημιουργήθηκε από το/τα μέλος/η που μετακινήθηκε/καν

δ) για νοικοκυριά που δημιουργήθηκαν από **συγχώνευση** μελών δείγματος, το νέο νοικοκυριό που δημιουργείται.

Στις περιπτώσεις όπου η επικοινωνία με το νοικοκυριό δεν είναι εφικτή, η έρευνα ολοκληρώνεται και δε συμπληρώνονται τα υπόλοιπα ερωτηματολόγια.

Τμήμα Γ. Αποτελέσματα συνέντευξης νοικοκυριού

Στο Τμήμα αυτό η απάντηση θα καταχωρείται σε σχέση με το αν συμπληρώθηκε ή όχι το Ερωτηματολόγιο του Νοικοκυριού.

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα / Ημέρα διενέργειας της έρευνας
<i>Συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο</i>	11 Το Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού συμπληρώθηκε.
<i>Μη συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο</i>	21 Το νοικοκυριό αρνήθηκε να συνεργαστεί. 22 Ολόκληρο το νοικοκυριό απουσιάζει προσωρινά κατά τη διάρκεια της έρευνας – <i>Όλα τα μέλη του νοικοκυριού απουσιάζουν προσωρινά π.χ. σε διακοπές, για εργασία κ.λπ. και αναμένεται να απουσιάζουν για όλο το χρονικό διάστημα διενέργειας της έρευνας (3 μήνες).</i> 23 Το νοικοκυριό δεν είναι δυνατό να ανταποκριθεί – <i>Δεν είναι δυνατή η επικοινωνία λόγω χρόνιας ασθένειας ή ανικανότητας. Σε περίπτωση που είναι μονοπρόσωπο νοικοκυριό δεν υπάρχει κάποιος – εκτός του νοικοκυριού – να παρέχει τις πληροφορίες.</i> 24 Άλλοι λόγοι - <i>Δεν είναι δυνατή η επικοινωνία για άλλους λόγους (κανείς δε μιλάει την ελληνική γλώσσα, είναι αναλφάβητοι, δεν περιέχεται μέλος δείγματος ηλικίας >=16 ετών κ.λπ.).</i>

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

Στην περίπτωση που καταχωρούνται οι κωδικοί 21, 22, 23 ή 24, η έρευνα ολοκληρώνεται και το προς έρευνα νοικοκυριό δεν αντικαθίσταται με άλλο.

ΜΗΤΡΩΟ ΜΕΛΩΝ

Το Μητρώο Μελών είναι το δεύτερο ερωτηματολόγιο που συμπληρώνεται, αλλά ουσιαστικά το πρώτο που συμπληρώνεται από πληροφορίες που παρέχονται από το ερευνώμενο νοικοκυριό.

Οι πληροφορίες για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να δίνονται από συγκεκριμένα μέλη του νοικοκυριού με τη σειρά που ακολουθεί:

- Από το μέλος που έδωσε τα στοιχεία κατά το προηγούμενο έτος ή
- Από οποιοδήποτε «μέλος δείγματος» ηλικίας 16 ετών και άνω, με προτεραιότητα στο μέλος που είναι υπεύθυνο για την κατοικία ή στο πλέον κατάλληλο μέλος για να παράσχει τις πληροφορίες του νοικοκυριού.

Το «Μητρώο Μελών» χωρίζεται σε τέσσερα τμήματα.

Τμήμα Α. Βασικά χαρακτηριστικά και σημερινό καθεστώς μελών

Το τμήμα αυτό αποτελείται από 21, συνολικά, στήλες, στις οποίες καταγράφονται:

- Όνομα και επώνυμο όλων των μελών του νοικοκυριού είτε αυτά διαμένουν κατά τη διενέργεια της έρευνας στο νοικοκυριό, είτε απουσιάζουν προσωρινά. Τα μέλη του νοικοκυριού θα καταγράφονται σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στην ενότητα II (σελ.9-10 των οδηγιών).
- Βασικές δημογραφικές πληροφορίες, όπως πλήρης ημερομηνία γέννησης των μελών, φύλο, χώρα γέννησης, διάρκεια παραμονής, πρώτη δεύτερη υπηκοότητα κ.λπ.
- Πληροφορίες σχετικά με την κύρια οικονομική δραστηριότητα όλων των παρόντων μελών
- Πληροφορίες για το αν ο πατέρας, η μητέρα ή ο/η σύζυγος / σύντροφος για καθένα από τα μέλη διαμένουν στο ίδιο νοικοκυριό
- Τα αποτελέσματα συνέντευξης μέλους

Ειδικότερα:

Στήλη 1: Α/α Μέλους

Για νοικοκυριά που ερευνήθηκαν και στο προηγούμενο κύμα, η αύξουσα αρίθμηση (Α/α) των μελών παραμένει η *ίδια*, όπως αυτή αναγράφεται στο «Απόσπασμα Μητρώου Νοικοκυριού για χρήση της έρευνας EU-SILC 2022».

Για νοικοκυριά που ερευνώνται για πρώτη φορά, η καταχώρηση των μελών του νοικοκυριού, με συνεχή αύξουσα αρίθμηση, θα ακολουθεί την εξής σειρά: υπεύθυνος του νοικοκυριού, σύζυγος/σύντροφος, παιδιά του υπευθύνου ή συζύγου (κατά ηλικία), γονείς του υπευθύνου ή συζύγου, άλλοι συγγενείς, οικιακοί βοηθοί, οικότροφοι και λοιπά μη συγγενικά πρόσωπα.

Στα *θυγατρικά νοικοκυριά* το/τα μέλος/η που μετακινήθηκε/καν δε διατηρεί/ρούν τους ίδιους αύξοντες αριθμούς, αλλά καταγράφονται με προτεραιότητα στο Μητρώο Μελών.

Στήλη 4: Ημερομηνία γέννησης

Καταχωρούνται για κάθε μέλος του νοικοκυριού, η ημέρα, ο μήνας και τα τέσσερα ψηφία του έτους γέννησής του.

Στήλη 5: Φύλο

Καταχωρείται το φύλο κάθε μέλους του νοικοκυριού (Άρρεν=1 και Θήλυ=2).

Στήλη 6: Χώρα γέννησης

Καταχωρείται η χώρα γέννησης του κάθε μέλους. Ως χώρα γέννησης ορίζεται η χώρα συνήθους κατοικίας, με βάση τα σημερινά ισχύοντα σύνορα, της μητέρας του μέλους κατά τη γέννησή του. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε περιπτώσεις όπου έχουν αλλάξει τα εθνικά σύνορα μιας χώρας ή προηγούμενα υπάρχουσες χώρες έχουν διαιρεθεί σε περισσότερες από μία. Σε περίπτωση που

η χώρα γέννησης δεν είναι η Ελλάδα, ο ερευνητής συνεχίζει με τη Στήλη 8.

Στήλη 7: Ζήσατε ποτέ εκτός Ελλάδας για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους;

Καταχωρείται Ναι ή Όχι ανάλογα. Στην περίπτωση που απάντηση είναι Ναι, ο ερευνητής συνεχίζει με τη Στήλη 8, διαφορετικά (Όχι) συνεχίζει με τη Στήλη 9.

Στήλη 8: Διάρκεια, σε συμπληρωμένα έτη, παραμονής στην Ελλάδα από την ημερομηνία της τελευταίας (επαν)εγκατάστασής σας

Καταχωρείται η διάρκεια, σε συμπληρωμένα έτη, παραμονής στην Ελλάδα ως εξής:

- Για όσους γεννήθηκαν στην Ελλάδα και έχουν ζήσει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους εκτός Ελλάδας, καταχωρείται η διάρκεια σε συμπληρωμένα έτη παραμονής στην Ελλάδα από την ημερομηνία της τελευταίας επανεγκατάστασής τους.
- Για όσους γεννήθηκαν εκτός Ελλάδας, καταχωρείται η διάρκεια σε συμπληρωμένα έτη παραμονής στην Ελλάδα, όπως αυτή ορίζεται από την ημερομηνία εγκατάστασής τους στη χώρα.

Για τη σωστή καταχώρηση της ζητούμενης πληροφορίας, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των συμπληρωμένων ετών και της μικρότερης τιμής μεταξύ δύο πιθανών περιπτώσεων, ανάλογα και με την ημερομηνία συλλογής της πληροφορίας (χρόνος συνέντευξης) όπως στο ακόλουθο παράδειγμα. Για άτομο που εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Ελλάδα από άλλη χώρα την 1^η Απριλίου 2015, θα καταχωριστεί η τιμή 6 έτη αν η συνέντευξη γίνει το Μάρτιο του 2022, ενώ θα καταχωριστεί η τιμή 7 έτη αν η συνέντευξη γίνει τον Μάιο του 2022.

Στήλη 9: Πρώτη υπηκοότητα

Καταχωρείται η πρώτη υπηκοότητα κάθε μέλους.

Στήλη 10: Δεύτερη υπηκοότητα

Καταχωρείται η δεύτερη υπηκοότητα για κάθε μέλος, σε περίπτωση που υπάρχει.

Στήλη 11: Κατάσταση μελών

Για όλα τα τρέχοντα και πρώην μέλη του νοικοκυριού, καταχωρείται η πληροφορία, αν αυτά παραμένουν μέλη ή όχι, ως εξής:

Τιμές	
Τρέχοντα μέλη	1 Ήταν μέλος του νοικοκυριού και κατά το/τα προηγούμενο/να κύμα/τα 2 Εγκαταστάθηκε στο νοικοκυριό από άλλο νοικοκυριό του δείγματος 3 Εγκαταστάθηκε στο νοικοκυριό από άλλο νοικοκυριό εκτός δείγματος – Με κωδικό 3 καταγράφονται και τα μέλη που εκ λάθους δεν καταχωρήθηκαν, αν και ήταν μέλη, κατά το προηγούμενο κύμα 4 Νεογέννητο
Πρώην μέλη	5 Μέλος που μετακόμισε → <u>Συμπληρώνεται η στήλη 12 και το τμήμα 4</u> (με πιθανή εξαίρεση την περίπτωση που το μέλος που μετακινήθηκε είναι παιδί (0-17 ετών κατά την ημέρα της συνέντευξης) μέλους του νοικοκυριού, που μετακόμισε, όμως, και ζει σε άλλο νοικοκυριό, π.χ. με τον άλλο γονέα του 6 Μέλος που απεβίωσε

Στήλη 12: Για μέλη που μετακινήθηκαν/μετακόμισαν

Η στήλη συμπληρώνεται μόνο για τα μέλη που στην προηγούμενη στήλη έχουν κωδικό 5 (μετακίνηση-μετακόμιση) και καταγράφεται η μετακίνηση/μετακόμιση:

- σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό εντός της Χώρας, η ταχυδρομική διεύθυνση του οποίου είναι γνωστή → κωδικός 1 και συμπλήρωση τμήματος ΣΤ με την πιθανή εξαίρεση που αναφέρθηκε προηγουμένως για τα παιδιά της Ενότητας Ε1
- σε συλλογική κατοικία ή ίδρυμα → κωδικός 2
- στο εξωτερικό (άλλη χώρα) → κωδικός 3

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

- σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό εντός της Χώρας, του οποίου η ταχυδρομική διεύθυνση δεν είναι δυνατόν να βρεθεί και το οποίο θεωρείται πλέον μη ανιχνεύσιμο → κωδικός 4

Οι στήλες 13-21 που ακολουθούν, συμπληρώνονται για τις περιπτώσεις όπου στη στήλη 11 έχει καταχωριστεί κωδικός 1, 2, 3 ή 4. Αναλυτικότερα:

Στήλη 13: Κατάσταση διαμονής

Ένα μέλος του νοικοκυριού θεωρείται ότι απουσιάζει προσωρινά όταν π.χ. κάποιος είναι ασθενής σε νοσοκομείο, υπηρετεί την θητεία του στο στρατό, είναι κρατούμενος ή υπόδικος, είναι σε άλλη πόλη για εργασία ή εκπαιδευτικό σεμινάριο, είναι σε ταξίδι εργασίας (π.χ. ναυτικός) ή αναψυχής κ.λπ. Στις περισσότερες περιπτώσεις ισχύει το χρονικό περιθώριο των 6 μηνών μέσα στο οποίο θα πρέπει να επιστρέψει ή απουσιάζει συνολικά. Κατ' εξαίρεση, άτομα με πολύ στενούς οικογενειακούς δεσμούς καταγράφονται ως μέλη που απουσιάζουν, ανεξαρτήτως χρονικού διαστήματος, αρκεί να μην έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία.

Στήλη 14: Κύρια ασχολία

Για κάθε μέλος, θα δοθεί με μία μόνο απάντηση η κύρια ασχολία του. Η κύρια ασχολία αυτοκαθορίζεται από τον ερευνώμενο. Φοιτητές εργαζόμενοι με μερική ή πλήρη απασχόληση ενδεχομένως θεωρούν ως κύρια ασχολία τις σπουδές τους, ενώ άλλοι την εργασία τους. Αν το άτομο δε θεωρηθεί εργαζόμενο, σύμφωνα με τα παραπάνω, καταγράφεται η ασχολία που το ίδιο το μέλος, το οποίο δίνει τις πληροφορίες, θεωρεί κύρια (κωδικοί 2 έως 9).

Η απάντηση καταχωρείται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους κωδικούς 1 – 9, ως εξής:

Τιμές	
Στήλη 14 Κύρια ασχολία μέλους	1 Εργαζόμενος/η - Για όσους έχουν κάποια εργασία από την οποία αποκομίζουν άμεσα ή έμμεσα οικονομικό όφελος. Ο χαρακτηρισμός εργαζόμενος μπορεί να αποδοθεί ανεξάρτητα από το επίσημο καθεστώς απασχόλησής τους, τις ώρες εργασίας και το εισόδημα από απασχόληση. Μπορούν επίσης να εργάζονται ήδη και παράλληλα να αναζητούν καινούρια εργασία. Στην κατηγορία αυτή μπορούν να ενταχθούν και άτομα που θα ταίριαζαν και σε κάποια άλλη εφόσον οι ίδιοι θεωρούν ως κύρια απασχόλησή τους την εργασία, ενώ, επίσης, άτομα που μπορεί να επιλέξουν μία άλλη κατηγορία κύριας απασχόλησης μπορούν να είναι και εργαζόμενοι. Παράδειγμα μπορεί να αποτελούν άτομα που θεωρούν ως κύρια απασχόλησή τους τη φοίτηση ή τη φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων και παράλληλα έχουν κάποια εργασία. Στην κατηγορία αυτή μπορεί να περιλαμβάνονται: <u>Μισθωτοί ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής τους (με μισθό, ημερομίσθιο, σε είδος, με ποσοστά κ.λπ.)</u> <u>Μαθητευόμενοι με ή χωρίς αμοιβή</u> <u>Αυτοαπασχολούμενοι και επιχειρηματίες που εργάζονται και οι ίδιοι,</u> <u>Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση με ή χωρίς αμοιβή</u> Άτομα <u>σε κανονική ή αναρρωτική άδεια, σε απεργία κ.λπ.</u> που έχουν διακόψει προσωρινά την εργασία τους, Άτομα <u>σε άδεια μητρότητας/πατρότητας</u> εφόσον επιλέξουν αυτή την κατηγορία και όχι τη φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων. Άτομα <u>σε διαθεσιμότητα</u> εφόσον λαμβάνουν πάνω από το 50% του μισθού τους Άτομα που παρακολουθούν πρόγραμμα <u>επαγγελματικής κατάρτισης</u>, το οποίο λαμβάνει χώρα (κυρίως) στο χώρο εργασίας τους, σε αντίθεση με τα άτομα παρακολουθούν πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης χωρίς αμοιβή, τα οποία μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία 5. Μαθητής, σπουδαστής, φοιτητής. <u>Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικράτησαν λόγω της πανδημίας COVID-19.</u>

	- Άτομα που απουσιάζουν προσωρινά από την εργασία τους (προσωρινή κατάσταση διαθεσιμότητας) με τη διαβεβαίωση, όμως, ότι θα επιστρέψουν σε αυτή και τα οποία εξακολουθούν να λαμβάνουν ολόκληρο ή μέρος του μισθού τους (και όχι κάποιο επίδομα εργασίας) είτε από τον εργοδότη είτε από το κράτος μπορούν να συνεχίσουν να θεωρούν τον εαυτό τους εργαζόμενο. - Αυτοαπασχολούμενοι που προσωρινά δεν είναι δυνατό να εξασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα λόγω της πανδημίας, λαμβάνουν, όμως, οικονομική ενίσχυση για την επιχείρησή τους ή αποζημίωση εν είδει μισθού (και όχι κάποιο επίδομα ανεργίας) από το κράτος μπορούν να συνεχίσουν να θεωρούν το εαυτό τους αυτο-απασχολούμενο. 2 Άνεργος/η - Για όσους δεν εργάζονται και ζητούν σήμερα μία εργασία (π.χ. όσοι απολύθηκαν, τελείωσε η εργασία που είχαν αναλάβει, έκλεισε η επιχείρηση ή ζητούν εργασία για πρώτη φορά. Κατατάσσονται και οι εποχικά εργαζόμενοι, όπως ξενοδοχοϋπάλληλοι, εργάτες γεωργίας, ηθοποιοί κ.λπ., κατά την περίοδο που δεν εργάζονται (εκτός σεζόν) κ.λπ.). Το ότι κάποιος/α θεωρεί τον εαυτό του/της άνεργο/η δεν πρέπει κατ' ανάγκη να συνάδει με την εγγραφή τους ή όχι στα επίσημα μητρώα ανεργίας (ΟΑΕΔ). Επίσης, κάποιος/α άνεργος/η μπορεί να απασχολείται περιστασιακά ή για λίγες ώρες σε κάποια εργασία που δεν θεωρείται κύρια ή μερική απασχόληση, ενώ ταυτόχρονα αναζητά σταθερή εργασία. <u>Άτομα που λόγω της πανδημίας COVID-19 λαμβάνουν επίδομα ανεργίας μπορούν να θεωρήσουν το εαυτό τους ως άνεργο.</u> 3 Συνταξιούχος σε κανονική ηλικία ή μη ή έχει διακόψει τις εργασίες της επιχείρησής του - Για όσους λαμβάνουν σύνταξη από την εργασία τους, λόγω ορίου ηλικίας, σύνταξη αναπηρίας από ατύχημα, ασθένειας κ.λπ. Σημειώνεται ότι <u>δε θα θεωρηθούν συνταξιούχοι τα άτομα που λαμβάνουν τη σύνταξη του αποθανόντος συζύγου ή πατέρα, ενώ συνταξιούχοι θεωρούνται όσοι λαμβάνουν πρόωρη σύνταξη (εκτός της πρόωρης επιδοτούμενης σύνταξης αγροτών).</u> Συνταξιούχοι θεωρούνται και όσοι λαμβάνουν σύνταξη ή έχουν διακόψει την εργασία τους/τις εργασίες της επιχείρησής τους είτε λόγω ηλικίας είτε λόγω θεμάτων υγείας, αλλά ωστόσο εξακολουθούν να έχουν ένα μικρό εισόδημα από εργασία ή εργάζονται λίγες ώρες. Την κατηγορία αυτή μπορεί να επιλέξουν και άτομα σε πρόωρη συνταξιοδότηση άνευ λόγων υγείας. 4 Αδύνατο να εργασθεί λόγω χρόνιων/σοβαρών προβλημάτων υγείας - άτομα που δεν είναι ακόμα σε ηλικία συνταξιοδότησης αλλά είναι αδύνατο να εργασθούν λόγω χρόνιων προβλημάτων υγείας, ειδικών αναγκών, αναπηρίας κ.λπ. μπορούν να επιλέξουν αυτή την κατηγορία. Η επιλογή της κατηγορίας αυτής είναι ανεξάρτητη από τη χορήγηση αντίστοιχων επιδομάτων/βοηθημάτων. Άτομα που είναι σε πρόωρη συνταξιοδότηση (πριν την κανονική ηλικία) λόγω προβλημάτων υγείας μπορούν να επιλέξουν την κατηγορία αυτή εφόσον δεν θεωρούν τους εαυτούς τους συνταξιούχους (κατηγορία 3). 5 Μαθητής, σπουδαστής, φοιτητής - στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα άτομα που η κύρια ασχολία τους είναι μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, κ.λπ. 6 Φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων - στην κατηγορία αυτή μπορεί να ενταχθούν και άτομα που θεωρούν ως κύρια ασχολία τους τη φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων παρά το γεγονός ότι μπορεί να έχουν κάποια αμοιβόμενη εργασία, να εισπράττουν σύνταξη ή να είναι οι ίδιοι συνταξιούχοι.
--	---

	7 Στρατιώτης – άτομα που εκτελούν την υποχρεωτική στρατιωτική τους θητεία. 8 Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου - Μη οικονομικά ενεργά άτομα μπορεί να θεωρηθούν: <i>Μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, καθώς και νεαρά άτομα σε ηλικία υποχρεωτικής εκπαίδευσης που δεν πηγαίνουν σχολείο</i> <i>Άτομα σε γονική άδεια ή άδεια ανατροφής παιδιού που λαμβάνουν τις προβλεπόμενες παροχές μητρότητας εφόσον επιλέξουν αυτή την κατηγορία και όχι αυτή του εργαζόμενου</i> <i>Όσοι ασχολούνται με οικιακές εργασίες (π.χ. Νοικοκυρές)</i> <i>Συνταξιούχοι που λαμβάνουν σύνταξη θανόντος συζύγου</i> <i>Εισοδηματίες σε αναμονή συνταξιοδότησης</i> <i>Υποψήφιοι εισαγωγής σε πανεπιστημιακά/τεχνολογικά ιδρύματα</i> <i>Όσοι είναι σε αναμονή στράτευσης ή μόλις απολύθηκαν από το στρατό</i> <i>Άτομα που περιμένουν να αναλάβουν εργασία που έχουν ήδη βρει</i> <i>Άτομα σε διαθεσιμότητα εφόσον λαμβάνουν κάτω από το 50% του μισθού τους ή δεν πρόκειται να επιστρέψουν στην εργασία τους</i> <i>Άτομα που θα μεταναστεύσουν</i> <i>Άεργοι (δε θέλουν να εργαστούν)</i> <i>Άτομα που εργάζονται εθελοντικά (χωρίς αμοιβή)</i> 9 Άτομο με μόνιμη αναπηρία – Άτομο με μόνιμη αναπηρία που δεν μπορεί να εργαστεί
--	---

Στήλες 15, 16 και 17: Α/α πατέρα, μητέρας, συντρόφου/συζύγου

Στις στήλες αυτές καταχωρούνται οι αύξοντες αριθμοί του πατέρα, της μητέρας και του /της συντρόφου /συζύγου του μέλους του νοικοκυριού, σύμφωνα με τη στήλη 1. Αν ο πατέρας, η μητέρα, ο /η σύζυγος /σύντροφος δεν είναι μέλη του νοικοκυριού καταχωρείται –2.

Στήλη 18: Μέλη ηλικίας 16 ετών και άνω

Συμπληρώνεται αν το μέλος είναι ηλικίας 16 ετών και άνω (Ναι=1, Όχι=4).

Στήλη 19: Αποτελέσματα συνέντευξης μέλους

Καταγράφονται τα αποτελέσματα της συνέντευξης κάθε μέλους ηλικίας 16 ετών και άνω, σύμφωνα με τους παρακάτω κωδικούς.

Τιμές	
Αποτελέσματα συνέντευξης μέλους	11. Πλήρως συμπληρωμένο Ερωτηματολόγιο Μέλους 21. Αδυναμία συμπλήρωσης Ερωτηματολογίου Μέλους (λόγω ασθένειας, ανικανότητας) και και δεν είναι δυνατή η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δι' αντιπροσώπου 22. Δεν επιστράφησαν τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από τα ίδια τα νοικοκυριά 23. Άρνηση για συνεργασία 31. Προσωρινή απουσία του μέλους και αδυναμία συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου δι' αντιπροσώπου 32. Δεν επιτεύχθηκε επικοινωνία για άλλους λόγους 33. Δεν ολοκληρώθηκε η συνέντευξη για άγνωστους λόγους

Στήλη 20: Μέλη ηλικίας κάτω των 12 ετών

Συμπληρώνεται αν το μέλος έχει ηλικία μικρότερη από 12 έτη (Ναι=1, Όχι=2).

Στήλη 21: Γυναίκες 12 ετών και άνω - Αριθμός παιδιών που έχουν γεννήσει

Η στήλη συμπληρώνεται μόνο για γυναίκες ηλικίας 12 ετών και άνω, δηλαδή για όσες έχουν γεννηθεί από το έτος 2009 και πριν. Προσμετρώνται όλα τα παιδιά, είτε γεννήθηκαν ζώντα είτε μη.

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

Τμήμα Β. Πίνακας Σχέσεων Μελών του Νοικοκυριού

Ο Πίνακας Σχέσεων Μελών του Νοικοκυριού είναι ένας πίνακας στον οποίο κάθε γραμμή αντιστοιχεί σε ένα μέλος του νοικοκυριού και κάθε στήλη σε ένα άλλο μέλος του. Με τον τρόπο αυτό αποτυπώνεται το είδος της σχέσης κάθε μέλους του νοικοκυριού με κάθε ένα από τα υπόλοιπα μέλη του, σύμφωνα με συγκεκριμένους κωδικούς που καταχωρούνται στα κελιά όπου η γραμμή και η στήλη των αντίστοιχων μελών διασταυρώνονται. Η παρουσίαση των δεδομένων με τη μορφή πίνακα βοηθά στην αποτύπωση επιπλέον πληροφοριών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ερευνητικούς σκοπούς και σκοπούς διάχυσης των στοιχείων, περιλαμβανομένων των σχέσεων μεταξύ των μελών του νοικοκυριού, τον τύπο του νοικοκυριού, το μέγεθος του νοικοκυριού, τη σχέση ζευγαριών μεταξύ των μελών του νοικοκυριού (παντρεμένοι, με σύμφωνο συμβίωσης, συμβίοι χωρίς άλλη νομική δέσμευση) και, μαζί με την μεταβλητή της ηλικίας, τη σύνθεση του νοικοκυριού κατά ηλικία.

Ο πίνακας είναι συμμετρικός (π.χ. αν το μέλος με Α/Α «1» είναι γιός του μέλους με Α/Α «2», τότε ταυτόχρονα το μέλος με Α/Α «2» είναι γονέας (πατέρας/μητέρα) του μέλους με Α/Α «1») και η διαγώνιός του (η οποία συνδέει κάθε μέλος με τον εαυτό του) είναι ουσιαστικά ουδέτερη, καθιστώντας αναγκαία τη συμπλήρωση του ενός μισού του πίνακα (όπως αυτό ορίζεται από τη διαγώνιο) προκειμένου να καταγραφεί το σύνολο των απαιτούμενων πληροφοριών.

Ακολουθώντας, παρουσιάζονται αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τους ορισμούς των διαφόρων σχέσεων που μπορεί να υπάρχουν μεταξύ των μελών του νοικοκυριού, ενώ οι κωδικοί των σχέσεων καταγράφονται και στο Ερωτηματολόγιο του Μητρώου Μελών κάτω από τον πίνακα σχέσεων των μελών.

Ορισμοί Σχέσεων

Σύντροφος: Μπορεί να προσδιοριστεί με βάση το νομικό ή μη καθεστώς της σχέσης:

- **Κωδικός 11 - Σύζυγος ή Σύντροφος με σύμφωνο συμβίωσης:** προσδιορίζεται σύμφωνα με το νομικό καθεστώς του γάμου. Πρόκειται, δηλαδή, για το (νομικό) συζυγικό καθεστώς κάθε ατόμου σε σχέση με τους νόμους (ή τα έθιμα/θεσμούς) περί γάμου που ισχύουν στη χώρα λαμβάνοντας υπόψη και το σύμφωνο συμβίωσης. Τα μέλη των ζευγαριών ίδιου φύλου μπορούν να θεωρηθούν σύζυγοι ή σύντροφοι με σύμφωνο συμβίωσης εφόσον η σχετική με το γάμο νομοθεσία της χώρας προβλέπει κάτι τέτοιο.
- **Κωδικός 12 - Συμβίος/α (σύντροφος) χωρίς γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης:** προσδιορίζεται σύμφωνα με την προσωπική άποψη των συμβίων και τον ορισμό που αποδίδουν οι ίδιοι για τη σχέση τους, χωρίς να υπάρχει κάποια νομική δέσμευση.

Τέκνο (Γιός/Κόρη): Περιλαμβάνει:

- **Κωδικός 21 - Βιολογικά ή θετά παιδιά,** καθώς και
- **Κωδικός 22 - Παιδιά του συντρόφου από τον προηγούμενο γάμο ή σχέση,** για τα οποία ο μη γονέας είναι πατριός/μητριά ανάλογα,

ανεξάρτητα από την ηλικία των γονέων ή το είδος της μεταξύ τους σχέσης (γάμος ή όχι), η κύρια κατοικία των οποίων είναι αυτή του νοικοκυριού ενός τουλάχιστον από τους δύο γονείς.

Ως υιοθεσία ορίζεται η ανάθρεψη ενός βιολογικού παιδιού άλλων γονέων ως παιδί των ατόμων που το υιοθετούν σύμφωνα με τη ισχύουσα νομοθεσία. Μέσω δικαστικών διαδικασιών, τα υιοθετημένα τέκνα είτε διατηρούν σχέσεις με τους θετούς γονείς είτε όχι, αποκτούν τα δικαιώματα που θα είχαν αν ήταν βιολογικά παιδιά των γονέων που τα υιοθέτησαν.

Τέκνο συντρόφου από προηγούμενο γάμο/σχέση (Κωδικός 22): Ο/η πατριός/μητριά ανατρέπει και φέρεται στο παιδί του συντρόφου του από προηγούμενο γάμο ή σχέση σαν να ήταν δικό του παιδί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, χωρίς να το έχει υιοθετήσει.

Κωδικός 30 - Γαμπρός/Νύφη: Πρόκειται για τον/την σύντροφο (ανεξαρτήτως νομικής δέσμευσης ή όχι) του τέκνου (βιολογικού, υιοθετημένου ή συντρόφου από προηγούμενο γάμο/σχέση) ενός ατόμου.

Κωδικός 40 - Εγγόνι: Είναι το παιδί του παιδιού ενός ατόμου, ανεξάρτητα αν πρόκειται για βιολογικό ή υιοθετημένο παιδί ή το παιδί του συντρόφου του ατόμου από προηγούμενο γάμο ή σχέση.

Γονέας: Πρόκειται για την αντίστροφη ακριβώς σχέση από αυτή που περιγράφεται στον ορισμό του

τέκνου και πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

Κωδικός 51 – Βιολογικός ή θετός γονέας και

Κωδικός 52 – Πατριός/Μητριά

Κωδικός 60 - Πεθερός/Πεθερά: Πρόκειται για τον γονέα του (με νομική δέσμευση ή όχι) συντρόφου ενός ατόμου.

Κωδικός 70 - Παππούς/Γιαγιά: Πρόκειται για τον γονέα του γονέα ενός παιδιού/ατόμου ανεξάρτητα από τον αν πρόκειται για βιολογικό ή θετό γονέα ή πατριό/μητριά.

Αδερφός/Αδερφή: Ανεξάρτητα από το αν αναφερόμαστε σε βιολογικά, θετά, ετεροθαλή αδέρφια ή αδέρφια με την έννοια του γονεϊκού ρόλου που αναλαμβάνει ο πατέρας/μητέρα ενός παιδιού/ατόμου για τον παιδί του συντρόφου του από προηγούμενο γάμο ή σχέση. Επομένως, αναλυτικότερα περιλαμβάνει:

Κωδικός 81 – Βιολογικός/η ή θετός/ή αδερφός/ή

Κωδικός 82 – Θεωρούμενος/η αδερφός/η ως τέκνο του συντρόφου του γονέα από προηγούμενο γάμο ή σχέση

Κωδικός 90 - Άλλοι συγγενείς: Πρόκειται για λοιπούς συγγενείς που δεν περιγράφονται στους παραπάνω ορισμούς, όπως π.χ. ξάδερφος/ξάδερφη, θείος/θεία, ανηψιός/ανηψιά κ.λπ., ενώ περιλαμβάνει και συγγενικές σχέσεις όπως κουνιάδος/κουνιάδα, παππούς/γιαγιά συντρόφου και αντίστοιχα σύντροφος του εγγονού ή εγγονής κ.λπ.

Κωδικός 95 - Λοιπά άτομα, μη συγγενείς: περιλαμβάνει μη συγγενικές σχέσεις, όπως π.χ. εργαζόμενος, εργοδότης, ένοικος, οικότροφος, ιδιοκτήτης σπιτιού κ.λπ. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και τα παιδιά τα οποία προσωρινά μένουν και ανατρέφονται σε ένα νοικοκυριό, που έχει αναλάβει την κηδεμονία τους, χωρίς να έχουν υιοθετηθεί.

Ακολουθεί ένα παράδειγμα σύνθεσης νοικοκυριού και περιγραφής των σχέσεων μεταξύ των μελών του.

A/A Γραμμής	Όνομα															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Γιάννης															
2	Ελένη	12														
3	Νίκος	52	51													
4	Βασίλης	51	51	81												
5	Αλίκη	21	30	40	40											
6	Κατερίνα	90	81	90	90	95										
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 2 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση της Ελένης προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 3 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση του Νίκου προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 3 – στήλη 2, περιγράφεται η σχέση του Νίκου προς την Ελένη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 4 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση του Βασίλη προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 4 – στήλη 2, περιγράφεται η σχέση του Βασίλη προς την Ελένη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 4 – στήλη 3, περιγράφεται η σχέση του Βασίλη προς το Νίκο.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 5 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση της Αλίκης προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 5 – στήλη 2, περιγράφεται η σχέση της Αλίκης προς την Ελένη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 5 – στήλη 3, περιγράφεται η σχέση της Αλίκης προς το Νίκο.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 5 – στήλη 4, περιγράφεται η σχέση της Αλίκης προς το Βασίλη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 1, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς το Γιάννη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 2, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς την Ελένη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 3, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς το Νίκο.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 4, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς το Βασίλη.

Στο κελί που σχηματίζεται από τη γραμμή 6 – στήλη 5, περιγράφεται η σχέση της Κατερίνας προς την Αλίκη.

Τμήμα Γ. Φροντίδα παιδιών ηλικίας μέχρι 12 ετών

Στο τμήμα Γ καταγράφονται οι ώρες που τα παιδιά έως 12 ετών κατά την ημέρα της συνέντευξης περνούν σε προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης, υποχρεωτικής εκπαίδευσης, φύλαξης μέσα ή έξω από το σχολείο, με παιδοκόμους ή με παππούδες/γιαγιάδες ή άλλα μέλη του νοικοκυριού, με φίλους, συγγενείς ή γείτονες σε μία συνήθη εβδομάδα του έτους.

Ως συνήθης εβδομάδα θα θεωρηθεί μία τυπική εβδομάδα του χρονικού διαστήματος Ιανουαρίου – Ιουνίου 2022, μέχρι την ημερομηνία της συνέντευξης, στην οποία δεν περιλαμβάνονται ημέρες αργιών/ασθένειες και άδειας εργασίας των γονέων των παιδιών. Στη φροντίδα παιδιών δεν περιλαμβάνεται η φροντίδα τους από τους γονείς, που είναι μέλη των νοικοκυριών. Περιλαμβάνεται η φροντίδα που παρέχεται από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς.

Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση που δεν υπάρχει απάντηση σε κάποια στήλη του τμήματος αυτού θα καταχωρείται στο αντίστοιχο πεδίο «0». Η φροντίδα μπορεί να παρασχεθεί όλο το εικοσιτετράωρο, καθώς και όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

Ειδικότερα:

Στήλη 1: Α/α μέλους

Καταγράφεται ο ίδιος αριθμός μέλους του παιδιού, ηλικίας μέχρι 12 ετών, που έχει καταχωρηθεί στο πρώτο μέρος του Μητρώου Μελών του νοικοκυριού.

Στήλη 2: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης

Πρόγραμμα προσχολικής εκπαίδευσης θεωρείται ο βρεφονηπιακός, παιδικός σταθμός και το νηπιαγωγείο. Οι ώρες στο πρόγραμμα δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις 50 ώρες την εβδομάδα. Στις ώρες προσμετρώνται και οι ώρες μετακίνησης από και προς στο σχολείο, στην περίπτωση που τα παιδιά συνοδεύονται από ενήλικες που δεν είναι οι γονείς τους.

Τονίζεται ότι θα πρέπει να καταγραφούν οι ώρες με φυσική παρουσία του/των παιδιού/ών στο σχολείο. Σε περίπτωση που το παιδί παρακολουθεί μαθήματα μόνο μέσω τηλε-εκπαίδευσης, τότε θα πρέπει να καταχωριστεί η τιμή '0'. Γενικά πρέπει να καταγραφούν μόνο οι ώρες που το παιδί περνά στο σχολείο στη διάρκεια μιας τυπικής εβδομάδας. Αν, λόγω **COVID-19** δεν είναι δυνατό να προσμετρηθεί ένας αντιπροσωπευτικός αριθμός ωρών γιατί οι συνθήκες διαφέρουν σημαντικά από βδομάδα σε βδομάδα ή από μήνα σε μήνα, τότε θα πρέπει να καταχωριστεί ο μέσος αριθμός ωρών ανά εβδομάδα στη διάρκεια των 4 τελευταίων εβδομάδων.

Στήλη 3: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα υποχρεωτικής εκπαίδευσης

Πρόγραμμα υποχρεωτικής εκπαίδευσης θεωρείται το δημοτικό και το γυμνάσιο. Οι ώρες στο πρόγραμμα αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις 35 ώρες την εβδομάδα. Στις ώρες προσμετρώνται και οι ώρες μετακίνησης από και προς στο σχολείο, στην περίπτωση που τα παιδιά συνοδεύονται από ενήλικες που δεν είναι οι γονείς τους.

Όπως και για τη στήλη 2, τονίζεται ότι θα πρέπει να καταγραφούν οι ώρες με φυσική παρουσία του/των παιδιού/ών στο σχολείο. Σε περίπτωση που το παιδί παρακολουθεί μαθήματα μόνο μέσω τηλε-εκπαίδευσης, τότε θα πρέπει να καταχωριστεί η τιμή '0'. Γενικά πρέπει να καταγραφούν μόνο οι ώρες που το παιδί περνά στο σχολείο στη διάρκεια μιας τυπικής εβδομάδας. Αν, λόγω **COVID-19** δεν είναι δυνατό να προσμετρηθεί ένας αντιπροσωπευτικός αριθμός ωρών γιατί οι συνθήκες διαφέρουν σημαντικά από βδομάδα σε βδομάδα ή από μήνα σε μήνα, τότε θα πρέπει να καταχωριστεί ο μέσος αριθμός ωρών ανά εβδομάδα στη διάρκεια των 4 τελευταίων εβδομάδων.

Στήλη 4: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα φύλαξης στο σχολείο

Τα προγράμματα φύλαξης παιδιών αφορούν στις ώρες πριν την έναρξη ή/και μετά τη λήξη των μαθημάτων (συνήθως από τις 7 π.μ. και μέχρι την ώρα έναρξης των μαθημάτων και από την ώρα που τελειώνουν τα μαθήματα και μέχρι τις 4 μ.μ.) σχολικής ή προσχολικής εκπαίδευσης, δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, και μπορεί να λαμβάνουν χώρα εντός ή εκτός των εγκαταστάσεων του σχολείου, παιδικού σταθμού κ.λπ. Στα προγράμματα φύλαξης συμπεριλαμβάνεται και το ολοήμερο σχολείο (διευρημένου ωραρίου) που εφαρμόζεται στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό και το παρακολουθούν, συνήθως, τα παιδιά των εργαζομένων. Η συμμετοχή των παιδιών σε προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης (δηλ. σε πολιτιστικά, αθλητικά κ.λπ. προγράμματα) συμπεριλαμβάνεται μόνο εφόσον υποκαθιστά κάποιο πρόγραμμα φύλαξης. Σημειώνεται ότι πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης δεν υπάρχει σε όλα τα σχολεία. Διευκρινίζεται ότι οι ώρες στο πρόγραμμα αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις 25 την εβδομάδα.

Στήλη 5: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα φύλαξης εκτός σχολείου

Φροντίδα εκτός σχολείου θεωρείται η φύλαξη, συνήθως λίγων ωρών, των παιδιών σε ειδικά κέντρα όπως παιδότοποι, κέντρα νεότητας των Δήμων, baby parking κ.λπ.

Στήλη 6: Ώρες ανά εβδομάδα φύλαξης/φροντίδας από παιδοκόμους

Φροντίδα από παιδοκόμους θεωρείται η φύλαξη των παιδιών από άτομα με ή χωρίς ειδικές σπουδές, είτε στο σπίτι των παιδιών είτε στο σπίτι τους.

Στήλη 7: Ώρες ανά εβδομάδα φύλαξης/φροντίδας από συγγενείς, φίλους ή άλλα μέλη του νοικοκυριού

Περιλαμβάνεται η φύλαξη των παιδιών από παππούδες / γιαγιάδες, άλλα μέλη του νοικοκυριού εκτός των γονέων ή κηδεμόνων, άλλους συγγενείς ή φίλους.

Δεν περιλαμβάνονται στη φροντίδα παιδιών οι τυχόν εκπαιδευτικές, πολιτιστικές ή αθλητικές δραστηριότητές τους εκτός σχολείου, όπως μαθήματα αγγλικών, μαθήματα πιάνου, στίβος, κολύμβηση κ.λπ.

Αν η ώρα φροντίδας είναι λιγότερη της μίας ώρας, προσμετράται σε 1 ώρα. Επίσης, αν οι πραγματικές ώρες φροντίδας είναι π.χ. 5,5, τότε καταγράφονται ως έξι (6).

Στήλη 8: Ώρες ανά εβδομάδα σε προγράμματα εκπαίδευσης προσχολικής και υποχρεωτικής από απόσταση (τηλεκπαίδευση)

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρείται ως μάθηση όταν ο μαθητής και ο δάσκαλος/εκπαιδευτικός δεν είναι φυσικά παρόντες σε ένα παραδοσιακό περιβάλλον στην τάξη. Οι πληροφορίες μεταδίδονται διαδικτυακά μέσω εκπαιδευτικών μαθημάτων ή δραστηριοτήτων με πραγματικό δάσκαλο/εκπαιδευτή. Μόνο ο πραγματικός αριθμός ωρών θα πρέπει να ληφθεί υπόψη. Η απευθείας σύνδεση μπορεί να είναι σε πραγματικό χρόνο ή με τη χρήση βίντεο ή ηχογραφήσεων που έχουν προετοιμαστεί ειδικά για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του παιδιού.

Ο χρόνος που αφιερώνεται σε εθελοντικές δραστηριότητες, όπως η παρακολούθηση άλλων εκπαιδευτικών βίντεο καθώς και ο χρόνος που αφιερώνεται στις εργασίες στο σπίτι θα πρέπει να εξαιρεθεί.

Τμήμα Δ. Φύλλο ανίχνευσης μέλους

Για μέλη που μετακινούνται από το νοικοκυριό (στήλη 11 - κωδικός 5 και στήλη 12 – κωδικός 1) και δημιουργούν θυγατρικά νοικοκυριά, συμπληρώνεται το *Φύλλο Ανίχνευσης Μέλους*, το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία της νέας ταχυδρομικής διεύθυνσης.

Στη περίπτωση δημιουργίας θυγατρικού νοικοκυριού:

α. αν ο ίδιος ερευνητής διενεργήσει την έρευνα, τότε αυτός επισκέπτεται το μέλος που μετακινήθηκε στη νέα του κατοικία και συμπληρώνει όλα τα έντυπα για το θυγατρικό νοικοκυριό (επισημαίνεται ότι στο Μητρώο Νοικοκυριού του θυγατρικού θα καταχωρείται ο κωδικός 8).

β. αν πρόκειται να διενεργήσει την έρευνα άλλος ερευνητής (μετακίνηση εκτός Νομού), θα σταλεί το Φύλλο Ανίχνευσης Μέλους με ηλεκτρονικό μήνυμα στην ακόλουθη διεύθυνση: silc@statistics.gr.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

Με το ερωτηματολόγιο αυτό συγκεντρώνονται πληροφορίες που αφορούν στην κύρια κατοικία του νοικοκυριού και στις συνθήκες διαβίωσής του, πληροφορίες σχετικά με το εισόδημα μελών του νοικοκυριού ηλικίας κάτω των 16 ετών, τους χρεωστικούς τόκους και χρέη του νοικοκυριού, την εξέλιξη του εισοδήματός του, την επάρκεια τροφής, την πρόσβαση παιδιών (0-15 ετών) σε υπηρεσίες υγείας και την υλική στέρηση αγαθών των παιδιών, τον χρόνο που αφιερώνουν οι γονείς στα παιδιά, καθώς και πληροφορίες σχετικά με το αν το νοικοκυριό πλήρωσε διάφορα ειδικά τέλη για το ακίνητό του κατά τη διάρκεια του 2021. Συγκεντρώνονται, τέλος, πληροφορίες για τυχόν επιδόματα και άλλες παροχές από το κράτος λόγω COVID-19 που έλαβε το νοικοκυριό και τα μέλη του στη διάρκεια του 2021 σε διακριτό τμήμα του ερωτηματολογίου που καταρτίστηκε ειδικά για το σκοπό αυτό. Οι πληροφορίες του τμήματος αυτού διασταυρώνονται με πληροφορίες που συλλέγονται είτε σε άλλα τμήματα του ερωτηματολογίου Νοικοκυριού είτε στο ερωτηματολόγιο Μελών.

Οι πληροφορίες για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να δίνονται από συγκεκριμένα μέλη του νοικοκυριού με τη σειρά που ακολουθεί:

- Από το μέλος που έδωσε τα στοιχεία κατά το προηγούμενο έτος ή
- Από οποιοδήποτε μέλος ηλικίας 16 ετών και άνω, το οποίο θα είναι το πλέον κατάλληλο για να παράσχει τις πληροφορίες του νοικοκυριού.

Στην αναλυτική παρουσίαση των ερωτημάτων που ακολουθούν δεν περιλαμβάνονται τα ερωτήματα, των οποίων η συμπλήρωση είναι απλή και δεν απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις.

Στην πρώτη σελίδα του ερωτηματολογίου **ο ερευνητής θα πρέπει να σημειώσει λεπτομερώς την ώρα έναρξης της συνέντευξης, π.χ. 18:23**, καθώς και τον αριθμό (α/α) του μέλους που δίνει τις πληροφορίες για το νοικοκυριό.

Τμήμα Α. Στοιχεία Κύριας Κατοικίας

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα / Ημέρα διενέργειας της έρευνας
<i>A1. Τύπος κατοικίας</i>	1 «Μονοκατοικία πανταχόθεν ελεύθερη»: Ένα μονώροφο, διώροφο κ.λπ. κτίριο που περιλαμβάνει μία κατοικία και όλες οι πλευρές του είναι ελεύθερες. 2 «Μονοκατοικία ημι-ελεύθερη ή συγκρότημα όμοιων κατοικιών κτισμένων σε σειρά»: Μονοκατοικία της οποίας τουλάχιστον η μία πλευρά είναι μεσοτοιχία με διπλανό κτίριο. Διευκρινίζεται ότι τα κτίρια που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία κατοικίες χαρακτηρίζονται στην έρευνα αυτή ως πολυκατοικίες. Ως συγκρότημα όμοιων κατοικιών, κτισμένων σε σειρά, ορίζονται οι κατοικίες, οι οποίες έχουν ξεχωριστή είσοδο από το δρόμο και ορισμένες φορές υπάρχει κοινόχρηστος χώρος, στον οποίο έχουν πρόσβαση όλες οι κατοικίες (σκάλα, διάδρομος, εξώστης κ.ά.). <u>Προσοχή</u> να δοθεί στις πολυκατοικίες με δύο εισόδους, οι οποίες θα θεωρηθούν ως δύο διαφορετικά κτίρια, αν κάθε είσοδος οδηγεί σε ορισμένα μόνο και όχι σε όλα τα διαμερίσματα. 3 «Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες»: Ένα κτίριο χαρακτηρίζεται πολυκατοικία από τον αριθμό των κατοικιών που έχει και όχι από τον αριθμό των ορόφων. Εδώ θα καταχωρηθούν τα διαμερίσματα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες. 4 «Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες»:

	Ένα κτίριο χαρακτηρίζεται πολυκατοικία από τον αριθμό των κατοικιών που έχει και όχι από τον αριθμό των ορόφων. Εδώ θα καταχωρηθούν τα διαμερίσματα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες. 5 «Άλλο είδος, δηλαδή:» Περιλαμβάνονται οι παράγκες, οι καλύβες, τα καταστήματα που χρησιμοποιούνται ως κύριες κατοικίες κάποιου νοικοκυριού κατά τη διενέργεια της έρευνας. Επίσης, στην περίπτωση αυτή κατατάσσεται κάποιο ξεχωριστό διαμέρισμα ή άλλος ανεξάρτητος χώρος που βρίσκεται μέσα σε συλλογική κατοικία, π.χ. σε οικοτροφείο, ίδρυμα κ.λπ. και στο οποίο διαμένει μόνιμα το νοικοκυριό (κανονική κατοικία μέσα σε συλλογική κατοικία).
A2. Αριθμός κανονικών δωματίων που χρησιμοποιεί το νοικοκυριό & εμβαδόν κατοικίας	Ως <u>«κανονικό δωμάτιο»</u> θεωρείται ο χώρος μέσα σε μία κατοικία που έχει τουλάχιστον δύο (2) μέτρα ύψος, τέσσερα (4) τετραγωνικά μέτρα επιφάνεια και τέτοιο σχήμα, ώστε να χωράει ένα κανονικό κρεβάτι. Δεν προσμετρώνται η κουζίνα, το λουτρό, η τουαλέτα, οι αποθήκες και το χωλ. Σημειώνεται ότι οι κουζίνες, που χρησιμοποιούνται εκτός του μαγειρέματος και για άλλους σκοπούς, π.χ. ως καθιστικό ή ως χώρος που κοιμάται κάποιο μέλος του νοικοκυριού, θα υπολογισθούν ως κανονικά δωμάτια. Δεν υπολογίζονται τα δωμάτια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς. Αν, όμως, η χρήση τους είναι συγχρόνως επαγγελματική και ιδιωτική, θα προσμετρηθούν στον αριθμό δωματίων (π.χ. προσμετράται το δωμάτιο που χρησιμοποιείται ταυτόχρονα ως εργαστήριο μοδίστρας και ως υπνοδωμάτιο). Στο εμβαδόν θα συμπεριληφθούν <u>όλοι οι χώροι</u> (τα δωμάτια, η κουζίνα, τα μπάνια καθώς και όλοι οι βοηθητικοί χώροι της κατοικίας) <u>εκτός</u> εκείνων που χρησιμοποιούνται για επαγγελματικούς σκοπούς.
A3. Θόρυβος από τους γείτονες στην κατοικία σας ή από το δρόμο (συγκοινωνία, εμπορικές επιχειρήσεις, βιομηχανία κ.λπ.)	Το ερώτημα εξετάζει εάν - κατά την κρίση του μέλους του νοικοκυριού που δίνει τις πληροφορίες για το ερωτηματολόγιο του νοικοκυριού - ο ‘θόρυβος από τους γείτονες ή από το δρόμο’ είναι πρόβλημα που σχετίζεται με την κατοικία (όχι αν το μέλος ενοχλείται από το θόρυβο). Επισημαίνεται ότι περιλαμβάνεται κάθε πηγή ηχορύπανσης, π.χ. θόρυβος από τους γείτονες, αποχετευτικό σύστημα ή το κλιμακοστάσιο της πολυκατοικίας, εμπορικές επιχειρήσεις, βιομηχανίες, εργοτάξια, αυτοκίνητα, αεροπλάνα κ.λπ.
A4. Μορφή ιδιοκτησίας της κατοικίας	«Ιδιόκτητη χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, υποθήκη κ.λπ.)» - Θεωρείται η κατοικία που αποκτήθηκε με αγορά και δεν υπάρχουν οικονομικές υποχρεώσεις. Ιδιόκτητη θα θεωρηθεί και η κατοικία, η οποία έχει παραχωρηθεί από τους γονείς στο παιδί με γονική παροχή → <u>Ερώτημα A5</u> «Ιδιόκτητη με οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, υποθήκη κ.λπ.)» - Θεωρείται η κατοικία που αποκτήθηκε με αγορά και επιβαρύνεται ακόμη με κάποιο δάνειο, γραμμάτια κ.λπ., δηλαδή δεν έχει ακόμη εξοφληθεί → <u>Ερώτημα A5</u>
	«Ενοικιασμένη/υπενοικιασμένη σε τιμή σύμφωνη με αυτή που επικρατεί στην αγορά» - Ως ενοικιασμένη θεωρείται η κατοικία για τη χρήση της οποίας καταβάλλεται μίσθωμα, ακόμα και αν αυτό καλύπτεται μερικώς ή εξ ολοκλήρου από κάποιο στεγαστικό επίδομα

	(π.χ. επιδότηση ενοικίου). Ως υπενοικιασμένη κατοικία θεωρείται αυτή, που είναι ήδη ενοικιασμένη και στη συνέχεια ο ενοικιαστής την ενοικιάζει σε τρίτους, ολόκληρη ή κατά ένα μέρος→ <u>Ερώτημα Α7</u> «Ενοικιασμένη με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή αγοράς» - Ως ενοικιασμένη με μειωμένο ενοίκιο θεωρείται η κατοικία για τη χρήση της οποίας καταβάλλεται ενοίκιο χαμηλότερο από την επικρατούσα τιμή της αγοράς. Η κατοικία με μειωμένο ενοίκιο μπορεί να παρέχεται από τον εργοδότη, το κράτος, την εκκλησία, φιλανθρωπικά ιδρύματα ή άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς→ <u>Ερώτημα Α7</u> «Η χρήση της έχει παραχωρηθεί δωρεάν» - Αναφέρεται σε κατοικίες των οποίων ο ιδιοκτήτης δεν είναι μέλος του νοικοκυριού, αλλά συγγενής, φίλος, εργοδότης κ.λπ. και έχει παραχωρήσει δωρεάν στο ερευνώμενο νοικοκυριό <u>μόνο</u> τη χρήση της κατοικίας→ <u>Ερώτημα Α5</u>
A5. Τιμή ζώνης της κύριας κατοικίας A6. Εάν δεν γνωρίζετε ακριβώς την τιμή ζώνης, επιλέξτε μία από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους	Καταγράφεται η τιμή ζώνης της κύριας κατοικίας, ενώ σε περίπτωση που ο ερευνώμενος δεν γνωρίζει ακριβώς την τιμή ζώνης επιλέγει στο Ερώτημα Α6 που ακολουθεί την τάξη μεγέθους της τιμής ζώνης.
A7. Πόσο ενοίκιο πληρώνετε το μήνα για την κατοικία σας;	Συμπληρώνεται το ενοίκιο της κύριας <u>μόνο</u> κατοικίας του νοικοκυριού. Σε περίπτωση που το νοικοκυριό λαμβάνει επιδότηση ενοικίου, καταγράφεται το <u>μικτό μηνιαίο ποσό ενοικίου</u>, δηλαδή το ενοίκιο πριν αφαιρεθεί το ποσό που, ενδεχομένως, επιστράφηκε από την επιδότηση ενοικίου. Το ποσό του ενοικίου αναφέρεται στο μηνιαίο ποσό που πληρώνεται για χρήση μη επιπλωμένης κατοικίας. Συμπεριλαμβάνεται και το ποσό που πληρώνεται για χρήση χώρου στάθμευσης της κατοικίας.
A8. Εάν πληρώνετε για νερό ή/και ηλεκτρικό ή/και φυσικό αέριο, σας παρείχε το κράτος ειδική τιμολόγηση (κοινωνικό τιμολόγιο);	Η απάντηση θα πρέπει να είναι ΝΑΙ στην περίπτωση που το κράτος παρείχε ειδική τιμολόγηση, έστω για μία από τις αναφερόμενες δαπάνες. Δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η περίπτωση που άλλο νοικοκυριό καλύπτει όλο ή μέρος του σχετικού κόστους.
A9. Εάν ΝΑΙ, ποιο ήταν το συνολικό ποσό που εξοικονομήσατε από την παραπάνω παροχή;	Καταχωρείται το συνολικό ετήσιο ποσό που εξοικονόμησε το νοικοκυριό από την παραπάνω παροχή.

Τμήμα Β. Μη χρηματικά αγαθά και Αποστέρηση

Στο ερώτημα B1 συμπληρώνεται αν το νοικοκυριό έχει στη διάθεσή του συγκεκριμένα καταναλωτικά αγαθά (προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή και ΙΧ επιβατηγό ή ΙΧ φορτηγό αυτοκίνητο) ανεξάρτητα από το αν είναι ιδιόκτητα (είτε επιβαρύνονται με κάποιο δάνειο είτε όχι), ενοικιασμένα, παραχωρημένα δωρεάν ή χρήση τους ή με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing). Θεωρείται ότι το νοικοκυριό έχει τα αγαθά στη διάθεσή του ακόμα κι αν τα χρησιμοποιεί από κοινού με άλλα νοικοκυριά, εφόσον έχει άμεση κι εύκολη πρόσβαση σε αυτά όποτε θέλει.

Αν το νοικοκυριό δεν διαθέτει το αγαθό, θα πρέπει να διευκρινιστεί εάν:

- (α) το θέλει, αλλά δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να το αποκτήσει ή
- (β) δεν το έχει για άλλους λόγους, π.χ. δεν το θέλει ή δεν το χρειάζεται”

Η κατοχή ή η δυνατότητα απόκτησης των αγαθών **μπορεί να αναφέρεται σε ολόκληρο το νοικοκυριό ή μόνο σε κάποιο ή κάποια από τα μέλη του.**

Στην περίπτωση που η μη κατοχή του αγαθού τη στιγμή διενέργειας της έρευνας οφείλεται σε προβλήματα που δημιουργήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19, τότε θα πρέπει να επιλέγεται η εναλλακτική «δεν το θέλω, δεν το έχω για άλλους λόγους».

Εξαιρούνται:

- από τα Ι.Χ. αυτοκίνητα αυτά που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για επαγγελματική χρήση, ανεξάρτητα αν πρόκειται για επιβατηγά ή φορτηγά,
- οι μοτοσυκλέτες,
- οι Η/Υ που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εργασία του/των μέλους/ών του νοικοκυριού.

Στο **Ερώτημα B2** το νοικοκυριό καλείται να απαντήσει εάν αντικαθιστά τα έπιπλα της κατοικίας του όταν αυτά φθείρονται ή καταστρέφονται και αν ο λόγος μη αντικατάστασης είναι οικονομικός ή όχι. Ο όρος «Έπιπλα» αφορά σε αντικείμενα όπως τραπέζια, καρέκλες, κρεβάτια, γραφεία, ντουλάπες κ.λπ. που υπάρχουν στην κατοικία για να είναι κατάλληλη ή άνετη για να ζει κανείς ή να εργάζεται.

Στην περίπτωση που η μη αντικατάσταση των επίπλων κατά την περίοδο διενέργειας της έρευνας δεν έγινε λόγω προβλημάτων που δημιουργήθηκαν εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, τότε θα πρέπει να επιλέγεται η εναλλακτική «όχι, για άλλους λόγους».

Τμήμα Γ. Οικονομική Κατάσταση

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα
Γ1. Οικονομική δυνατότητα νοικοκυριού: - «Να πληρώσει για μία εβδομάδα το χρόνο διακοπές για όλα τα μέλη του;» - «Να πληρώνει κάθε δεύτερη μέρα για γεύμα που θα περιλαμβάνει κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά (ίσης αξίας για χορτοφάγους);» - «Να αντιμετωπίσει έκτακτες, αλλά αναγκαίες δαπάνες αξίας, περίπου, 440 € με δικούς του οικονομικούς πόρους» - «Να έχει ικανοποιητική θέρμανση;» - «Να έχει δροσιά το καλοκαίρι;»	Το ερώτημα Γ1 εξετάζει κατά πόσο τα μέλη του νοικοκυριού έχουν την οικονομική δυνατότητα να αποκτήσουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες που περιγράφονται, ανεξάρτητα από το αν πραγματικά τα θέλουν, απαντώντας με 1=<u>Ναι</u> ή 2=<u>Όχι</u> Η δυνατότητα ετήσιων διακοπών θα πρέπει να αναφέρεται σε σχέση με την προσδοκία του νοικοκυριού για το μέλλον και όχι στο παρελθόν. Διευκρινίζεται ότι - <u>Δεν</u> είναι απαραίτητο όλα τα μέλη του νοικοκυριού να πάνε διακοπές ταυτόχρονα ή/και μαζί. - η απάντηση θα είναι <u>Όχι</u> (δεν μπορεί το νοικοκυριό να πάει διακοπές), ακόμα και αν έστω και ένα μέλος του δεν μπορεί να διαθέσει χρήματα για τις διακοπές του. - η απάντηση είναι <u>Ναι</u>: • αν στις διακοπές το νοικοκυριό διαμένει στο εξοχικό του ή σε συγγενείς και φίλους • αν υπάρχουν στο νοικοκυριό ηλικιωμένοι που μπορούν να διαθέσουν χρήματα για διακοπές και δεν πάνε για άλλους λόγους (υγεία κλπ), όπως και αν το νοικοκυριό πηγαίνει διακοπές σε συγγενείς-φίλους χωρίς να πληρώνει διαμονή, αλλά πληρώνει τα εισιτήρια, τη διατροφή του κ.λπ. • αν το νοικοκυριό έχει τη δυνατότητα να πληρώσει δανειζόμενο από τράπεζα, συγγενείς ή φίλους. Η απάντηση δίνεται σύμφωνα με την υποκειμενική κρίση του ερωτώμενου μέλους και αφορά στην οικονομική δυνατότητα του νοικοκυριού να πληρώσει το γεύμα, ανεξάρτητα από το αν θέλει ή όχι. Η απάντηση είναι <u>Ναι</u> αν το νοικοκυριό έχει τη δυνατότητα να πληρώσει δανειζόμενο από τράπεζα, συγγενείς ή φίλους. Ως έκτακτες αλλά αναγκαίες δαπάνες θεωρούνται οι δαπάνες κηδείας, υγείας, επισκευής της κατοικίας, αυτοκινήτου ή αντικατάσταση ψυγείου, πλυντηρίου, κ.λπ. Διευκρινίζεται ότι η δαπάνη θα πρέπει να καλυφθεί αποκλειστικά από τις οικονομίες των μελών του νοικοκυριού, και όχι από δανεισμό από φίλους/συγγενείς ή τράπεζα. Το αναφερόμενο ποσό (των 440€) υπολογίζεται με βάση το κατώφλι φτώχειας. Το ερώτημα εξετάζει αν το νοικοκυριό μπορεί να πληρώσει προκειμένου να έχει ικανοποιητική θέρμανση το χειμώνα και να διατηρήσει δροσερή την κατοικία το καλοκαίρι με τη χρήση κλιματιστικών.

Γ2. Πληρωμή δόσεων για κάποιο είδος ή εξόφληση δανείου από τον ερευνώμενο ή και άλλα μέλη του νοικοκυριού	Το ερώτημα εξετάζει αν κάποιο από τα μέλη του νοικοκυριού πληρώνει κάποιο ποσό για την εξόφληση αγορών που πραγματοποίησε με πιστωτική κάρτα, δόσεις ή δάνειο. Περιλαμβάνονται τα δάνεια που έχουν λάβει <u>μέλη του νοικοκυριού</u> και αφορούν σε: – αγορά ΙΧ αυτοκινήτου, – αγορά οικοσκευής, επίπλων ή άλλων διαρκών αγαθών, – πληρωμή δαπάνης για διακοπές, – πληρωμή δαπάνης για τοκετό, – δάνεια για εξοχική/δευτερεύουσα κατοικία, – ποσά που καταβάλλονται για πληρωμή ειδών που αγοράστηκαν με δόσεις με ή χωρίς τη χρήση πιστωτικών καρτών. Δεν περιλαμβάνονται δάνεια ή υποθήκες ή άλλα δάνεια που σχετίζονται με την αγορά, κατασκευή, επισκευή ή ανακατασκευή της <u>κύριας</u> κατοικίας → Αν η απάντηση είναι <u>Ναι</u>, πρέπει να συμπληρωθεί το Ερώτημα Γ3.
Γ3.Επιβάρυνση εισοδήματος λόγω αποπληρωμών δανείων ή αγορών με δόσεις	Το ερώτημα εξετάζει κατά πόσο ο ερευνώμενος αισθάνεται ότι η αποπληρωμή των παραπάνω χρεών - που δεν αφορούν στην κύρια κατοικία του – αποτελούν οικονομική επιβάρυνση για το νοικοκυριό – επιλέγοντας με την υποκειμενική κρίση του μία από τις παρακάτω απαντήσεις: 1. Μεγάλη επιβάρυνση 2. Μικρή επιβάρυνση 3. Καμία επιβάρυνση
Γ4. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες το νοικοκυριό καθυστέρησε να πληρώσει - ενοίκιο - λογαριασμούς - δόσεις (λόγω οικονομικών δυσκολιών)	Το ερώτημα εξετάζει αν -κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών - το νοικοκυριό καθυστέρησε την αποπληρωμή ορισμένων τακτικών δαπανών -<u>μία ή περισσότερες φορές</u>- λόγω οικονομικών δυσκολιών, συμπληρώνοντας αντίστοιχα: 1. Ναι, καθυστέρησε <u>μία</u> φορά 2. Ναι, καθυστέρησε <u>δύο ή περισσότερες φορές</u> 3. Όχι, δεν καθυστέρησε 4. Δεν με αφορά – αν δεν πληρώνει ενοίκιο ή διαθέτει κατοικία ιδιόκτητη χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις, αν δεν πληρώνει για ρεύμα, νερό, θέρμανση, δεν έχει προβεί σε αγορές με δόσεις, αντίστοιχα. Τακτικές δαπάνες είναι - το <u>ενοίκιο της κύριας κατοικίας ή η δόση δανείου κύριας κατοικίας</u>. Αν ο ερευνώμενος λάβει δάνειο <u>προσωπικό</u> (καταναλωτικό, διακοπών) και το χρησιμοποιήσει για διακόσμηση ή ανακαίνιση της κατοικίας, το δάνειο αυτό <u>εξαιρείται</u> από τη συγκεκριμένη ερώτηση. Στην περίπτωση που η κατοικία είναι ιδιόκτητη <u>χωρίς</u> οικονομικές υποχρεώσεις και επομένως το νοικοκυριό δεν πληρώνει ενοίκιο ή δόση για αποπληρωμή δανείου, ο ερευνητής θα σημειώνει Χ στο τετραγωνίδιο της στήλης “ΔΕ ΜΕ ΑΦΟΡΑ”, χωρίς να ερωτηθεί ο ερευνώμενος. - οι <u>λογαριασμοί</u> του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού, του φυσικού αερίου κ.λπ. <u>Εξαιρούνται οι λογαριασμοί τηλεφώνου.</u> - η <u>εξόφληση πιστωτικών καρτών</u>, η δόση δανείου για οικοσκευή, διακοπές κ.λπ. ή η εξόφληση αγορών με δόσεις. Αν η πληρωμή των οικονομικών υποχρεώσεων έγινε <u>μέσω δανεισμού από τράπεζα ή από φίλους</u> να θεωρηθεί σαν να έγινε η πληρωμή από πηγές του νοικοκυριού.

	Επίσης, σε περίπτωση που το νοικοκυριό δεν πλήρωσε εγκαίρως τις υποχρεώσεις του από αμέλεια και όχι λόγω οικονομικών δυσκολιών, η απάντηση <u>ΔΕΝ</u> μπορεί να είναι Ναι. Επισημαίνεται ότι: - γίνεται σαφής διάκριση των δανείων που αφορούν στην αγορά κύριας κατοικίας (1^ο υποερώτημα) και των δανείων για αγορά οικοσκευής, επισκευής/ανακαίνισης της κατοικίας ή διακοπών. - Ο συνυπολογισμός των δανείων θα πρέπει να επανεξεταστεί ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που είναι δυσδιάκριτη η διαφορά μεταξύ της πρώτης και δεύτερης κατοικίας, ειδικά σε συνταξιούχους, νεαρά ζευγάρια που ζουν με τους γονείς τους ενώ κατασκευάζουν δικό τους σπίτι κ.λπ. - οικονομικά προβλήματα που αφορούν σε υπεραναλήψεις (ακάλυπτους λογαριασμούς) δεν αφορούν στο ερώτημα και δεν καταγράφονται εδώ - Η υπερανάληση από τράπεζα δεν θεωρείται χρήμα που το οφείλεις και πρέπει να πληρωθεί σαν τακτική πληρωμή (μηνιαία), εκτός αν η μη πληρωμή επιφέρει πρόστιμο κ.λπ.
Γ5. Με το συνολικό εισόδημα όλων των μελών του νοικοκυριού πώς αντιμετωπίζετε τις συνήθειες ανάγκες του;	Ο στόχος του ερωτήματος είναι να αξιολογήσει την αίσθηση του ερωτώμενου σχετικά με το επίπεδο δυσκολίας που αντιμετωπίζει το νοικοκυριό, προκειμένου να ανταποκριθεί στις συνήθειες ανάγκες του, επιλέγοντας μία από τις παρακάτω απαντήσεις: 1. Με μεγάλη δυσκολία 2. Με δυσκολία 3. Με μικρή δυσκολία 4. Σχεδόν εύκολα 5. Εύκολα 6. Πολύ εύκολα Η εκτίμηση πρέπει να γίνει λαμβάνοντας υπόψη το εισόδημα όλων των μελών του νοικοκυριού από οποιαδήποτε πηγή. Το εισόδημα αναφέρεται σε «καθαρό» εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα μετά την αφαίρεση των φόρων και των κοινωνικών ασφαλίσεων. Στα συνήθη αναγκαία έξοδα του νοικοκυριού πρέπει να περιλαμβάνονται οι δαπάνες που σχετίζονται με τη στέγαση, αλλά αποκλείονται τα έξοδα για τις επιχειρήσεις και τις γεωργικές εργασίες.
Γ6. Πληρωμή διδάκτρων ιδιωτικής εκπαίδευσης	Συμπληρώνεται αν το νοικοκυριό πληρώνει δίδακτρα ιδιωτικής εκπαίδευσης. Περιλαμβάνονται μόνο τα ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, έως και την 3^η τάξη του Γυμνασίου.
Γ7. Συνολικό ετήσιο ποσό που πλήρωσε το νοικοκυριό για δίδακτρα ιδιωτικής εκπαίδευσης κατά το 2021	Καταγράφεται το συνολικό ετήσιο ποσό που πλήρωσε το νοικοκυριό εντός του 2021 για δίδακτρα ιδιωτικής εκπαίδευσης.

Τμήμα ΓΑ. Χρεωστικοί τόκοι και χρέη του νοικοκυριού
Συλλέγονται οι σχετικές πληροφορίες σύμφωνα με τα εξής

Ερώτημα ΓΑ1. Κατά τη διάρκεια του 2021, πληρώσατε εσείς ή οποιοδήποτε άλλο μέλος του νοικοκυριού σας, τόκους, π.χ. για καταναλωτικά δάνεια, φοιτητικά δάνεια, δάνεια για αγορά αυτοκινήτου, δάνεια διακοπών κ.λπ., μη συμπεριλαμβανομένων δανείων για την αγορά της κύριας κατοικίας του νοικοκυριού;

Το νοικοκυριό απαντά με Ναι/Όχι αναφορικά με την πληρωμή εντός του 2021 τόκων προερχόμενων από διάφορες πηγές, όπως τόκοι τραπεζικών δανείων (καταναλωτικών, φοιτητικών κ.λπ.), τόκοι πιστωτικών καρτών, καθώς και άλλοι τόκοι δανεισμού από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή ιδιώτες για διάφορους σκοπούς, π.χ. αγορά εξοχικής κατοικίας, αγορά αυτοκινήτου, διακοπές κ.λπ. ή ακόμα και για σκοπούς δανεισμού που δεν έχουν προσδιοριστεί εξαρχής.

Δεν περιλαμβάνονται:

- τόκοι για δάνειο της κύριας κατοικίας
- αποπληρωμή κεφαλαίου
- τόκοι επισκευαστικών δανείων ή/και δανείων για ανακαίνιση κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας
- πιστωτικοί τόκοι αγαθών, όπως τραπεζικών λογαριασμών, προθεσμιακών καταθέσεων, ομολόγων κ.λπ.
- τόκοι υπερημερίας

Ερώτημα ΓΑ2. Εάν ναι, ποιο ήταν το συνολικό ποσό που πληρώσατε για τόκους το 2021;

Καταγράφεται το συνολικό ποσό που πλήρωσε το νοικοκυριό για χρεωστικούς τόκους, όπως προσδιορίζονται στο Ερώτημα ΓΑ1, εντός του 2021.

Ερώτημα ΓΑ3. Έχετε εσείς ή οποιοδήποτε άλλο μέλος του νοικοκυριού σας χρέη από πιστωτικές κάρτες, αγορές με δόσεις ή άλλα δάνεια μη συμπεριλαμβανομένων δανείων για την αγορά της κύριας κατοικίας του νοικοκυριού;

Το νοικοκυριό απαντά με Ναι/Όχι αναφορικά με την ύπαρξη χρέους μη συμπεριλαμβανομένων, όμως, των δανείων για την αγορά της κύριας κατοικίας. Τα δάνεια/χρέος μπορεί να προορίζονται για την εξυπηρέτηση διαφόρων σκοπών και να είναι εγγυημένα ή μη. Δεν περιλαμβάνονται οι απλήρωτοι φόροι και τα πρόστιμα. Η περιοδικότητα πληρωμής του χρέους μπορεί να είναι μηνιαία, π.χ. πιστωτικές κάρτες ή με διαφορετική συχνότητα και το επιτόκιο μπορεί να είναι κυμαινόμενο ή σταθερό, π.χ. σταθερή δόση πληρωμής υπό συγκεκριμένους όρους, όπως στην περίπτωση ενός δανείου για αγορά αυτοκινήτου. Ο δανεισμός μπορεί να προορίζεται για την κάλυψη ενός ή και περισσότερων στόχων. Η πηγή δανεισμού μπορεί να είναι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή μη, καθώς και ιδιώτης. Για την αποτύπωση του χρέους του νοικοκυριού θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα χρέη όλων των μελών του.

Ερώτημα ΓΑ4. Εάν ναι, ποιο ήταν το συνολικό χρέος του νοικοκυριού σας στις 31/12/ 2021;

Καταγράφεται το συνολικό ποσό χρέους του νοικοκυριού στις 31/12/2021.

Τμήμα Δ. Εξέλιξη του Εισοδήματος του Νοικοκυριού

Στο τμήμα αυτό του ερωτηματολογίου καταγράφονται πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη του εισοδήματος του νοικοκυριού κατά το τελευταίο έτος και η πρόβλεψη-αίσθηση του υπεύθυνου του νοικοκυριού για την εξέλιξη του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού για το επόμενο έτος.

Ως περίοδος αναφοράς των ερωτήσεων ορίζεται η χρονική στιγμή της συνέντευξης.

Οι πληροφορίες συλλέγονται, όπως και το σύνολο των προηγούμενων πληροφοριών, μέσω προσωπικής συνέντευξης με τον υπεύθυνο του νοικοκυριού.

Ερώτημα Δ1. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πώς εξελίχθηκε το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας;

Ως εισόδημα θεωρείται το συνολικό, καθαρό εισόδημα του νοικοκυριού. Η απάντηση μπορεί να στηρίζεται στην αντίληψη/αίσθηση του/της ερευνώμενου/ης για την αλλαγή του εισοδήματος του νοικοκυριού του/της.

Ερώτημα Δ2. Ποιος ήταν ο λόγος αύξησης του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού σας κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών;

Ως πιθανοί λόγοι μπορεί να είναι λόγοι που σχετίζονται με αλλαγή στις επαγγελματικές/εργασιακές συνθήκες, φυσικές μεταβολές στην εξέλιξη του βίου (επάνοδος στην αγορά εργασίας κατόπιν άδειας μητρότητας/πατρότητας, γονικής άδειας κ.λ.π.), μεταβολή στη σύνθεση του νοικοκυριού, καθώς και μεταβολές αναφορικά με τιμαριθμική αναπροσαρμογή ή τα κοινωνικά επιδόματα (κοινωνική πολιτική). Εάν υπάρχουν περισσότεροι από ένας λόγοι για τη αύξηση του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού, ο ερευνώμενος θα πρέπει να επιλέξει τον σημαντικότερο. Ως σημαντικότερος λόγος θα πρέπει να θεωρηθεί εκείνος στον οποίο οφείλεται κατά το μεγαλύτερο βαθμό η αύξηση του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού. Ειδικά για το έτος 2021 (περίοδος αναφοράς του ερωτήματος) έχει προβλεφθεί και ο **COVID-19**. Όταν συνυπάρχουν ο **COVID-19** με έναν ακόμα από τους πιθανούς λόγους αύξησης εισοδήματος π.χ. αύξηση ωρών εργασίας, τότε θα πρέπει να επιλέγεται ο COVID-19 δεδομένου ότι ο δεύτερος λόγος παρατηρήθηκε ως συνέπεια αυτού.

Τονίζεται ότι στους «Άλλους λόγους» θα πρέπει να καταγραφεί κάποιος λόγος που πραγματικά δεν περιγράφεται στην υπάρχουσα λίστα λόγων αύξησης εισοδήματος της ερώτησης. Επίσης, σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να καταγραφεί αναλυτικά και συγκεκριμένα ο λόγος αυτός αύξησης του εισοδήματος του νοικοκυριού.

Ερώτημα Δ3. Ποιος ήταν ο λόγος μείωσης του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού σας κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών;

Ως πιθανοί λόγοι μπορεί να είναι λόγοι που σχετίζονται με αλλαγή στις επαγγελματικές/εργασιακές συνθήκες, φυσικές μεταβολές στην εξέλιξη του βίου (άδεια μητρότητας/πατρότητας, γονική άδεια κ.λ.π.), μεταβολή στη σύνθεση του νοικοκυριού, καθώς και μεταβολές αναφορικά με τα κοινωνικά επιδόματα (κοινωνική πολιτική). Εάν υπάρχουν περισσότεροι από ένας λόγοι για τη μείωση του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού, ο ερευνώμενος θα πρέπει να επιλέξει τον σημαντικότερο. Ως σημαντικότερος λόγος θα πρέπει να θεωρηθεί εκείνος στον οποίο οφείλεται κατά το μεγαλύτερο βαθμό η μείωση του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού. Ειδικά για το έτος 2021 (περίοδος αναφοράς του ερωτήματος) έχει προβλεφθεί και ο **COVID-19**. Όταν συνυπάρχουν ο **COVID-19** με έναν ακόμα από τους πιθανούς λόγους μείωσης εισοδήματος π.χ. μείωση ωρών εργασίας, τότε θα πρέπει να επιλέγεται ο COVID-19 δεδομένου ότι ο δεύτερος λόγος παρατηρήθηκε ως συνέπεια αυτού.

Τονίζεται, κατ' αντιστοιχία με το Ερώτημα Δ2, ότι στους «Άλλους λόγους» θα πρέπει να καταγραφεί κάποιος λόγος που πραγματικά δεν περιγράφεται στην υπάρχουσα λίστα λόγων μείωσης εισοδήματος της ερώτησης. Επίσης, σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να καταγραφεί αναλυτικά και συγκεκριμένα ο λόγος αυτός μείωσης του εισοδήματος του νοικοκυριού.

Ερώτημα Δ4. Πώς αναμένετε να εξελιχθεί το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας σε 12 μήνες από σήμερα;

Η απάντηση θα πρέπει να στηρίζεται στην (υποκειμενική) άποψη του ερευνώμενου.

Τμήμα ΔΑ. Επιδόματα και άλλες παροχές από το κράτος λόγω COVID-19

Στο τμήμα αυτό του ερωτηματολογίου νοικοκυριού καταγράφονται όλες οι παροχές που πιθανά εισέπραξε το νοικοκυριό ή/και οποιοδήποτε μέλος του ή επωφελήθηκε από αυτές, οι οποίες χορηγήθηκαν από το κράτος λόγω της πανδημίας **COVID-19**. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη σωστή καταγραφή και αποτύπωση της συγκεκριμένης πληροφορίας. Συγκεκριμένα, στο τμήμα αυτό του ερωτηματολογίου έχει καταρτιστεί πίνακας με τις πλέον γνωστές παροχές που δόθηκαν από το κράτος λόγω COVID-19 και θα πρέπει για κάθε μία από αυτές να καταχωριστεί αν το νοικοκυριό ή οποιοδήποτε μέλος του επωφελήθηκε από αυτήν. Δεδομένου ότι κάποιες παροχές χορηγήθηκαν από το κράτος στα νοικοκυριά και κάποιες σε συγκεκριμένες κατηγορίες ατόμων, θα πρέπει να γίνει σωστή αποτύπωση το ποσών που χορηγήθηκαν σύμφωνα με τον αριθμό των μηνών που αυτά ελήφθησαν και τον αριθμό των μελών του νοικοκυριού που τα έλαβαν. Π.χ. σε περίπτωση που δύο εργαζόμενοι-μέλη του νοικοκυριού έλαβαν το επίδομα των 800 €, ο πρώτος για ένα μήνα και ο δεύτερος για 3 μήνες, θα πρέπει να καταχωριστεί στη γραμμή της σχετικής παροχής ποσό 800€ για 4 μήνες (800€ Χ4, ώστε να προκύπτει το συνολικό ποσό 3.200 € σε επίπεδο νοικοκυριού για τη συγκεκριμένη παροχή). Προφανώς, για παροχές που δόθηκαν εφάπαξ θα πρέπει να καταχωρείται 1 μήνας.

Τέλος, αναφέρεται ότι στην κατηγορία των συγκεκριμένων παροχών δεν περιλαμβάνονται:

α) βοηθήματα που χορηγήθηκαν από το κράτος στις επιχειρήσεις,

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

β) βοηθήματα που χορηγήθηκαν στους εργαζόμενους από τους εργοδότες τους και όχι από το κράτος,
γ) βοηθήματα που δόθηκαν στα νοικοκυριά από άλλα άτομα ή νοικοκυριά.

Ακολουθεί ανάλυση των παροχών που δόθηκαν από το κράτος λόγω COVID-19.

ΔΑ1. Ειδικός μηχανισμός στήριξης εργαζομένων - επίδομα 800 €

Ξεκίνησε με την πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου ΦΕΚ Α68 20.03.20, Άρθρα 8 και 11 και ακολούθησε περαιτέρω νομοθεσία. Πρόκειται για επίδομα ύψους 800 ευρώ, το οποίο είναι ακατάσχετο, αφορολόγητο και μη συμψηφιστέο και είχε αρχικά προβλεφθεί για 1,4 εκατ. μισθωτούς, ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους και επιτηδευματίες πλην ορισμένων κατηγοριών επιστημονικών κλάδων.

ΔΑ2. Έκτακτη οικονομική ενίσχυση 600 € σε επιστήμονες-ελεύθερους επαγγελματίες

Δικαιούχοι είναι οι επιστήμονες-ελεύθεροι επαγγελματίες οι οποίοι εντάσσονται στους έξι βασικούς επιστημονικούς κλάδους της χώρας: μηχανικοί, οικονομολόγοι/λογιστές, δικηγόροι και συμβολαιογράφοι, ελεύθεροι επαγγελματίες ή με έμμισθη εντολή, γιατροί, εκπαιδευτικοί και ερευνητές. Υπενθυμίζεται πως η έκτακτη ενίσχυση δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με τυχόν βεβαιωμένα χρέη, ούτε υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

ΔΑ3. Αποζημίωση ειδικού σκοπού λόγω COVID-19 – 534 € ή 300 €

Πρόκειται για παροχή:

- α) 534€ σε ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους, ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων κ.λπ που απασχολούν 0-20 εργαζόμενους και πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια
- β) 300 € σε δικαιούχους της παραγράφου α) σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια

ΔΑ4. Έκτακτη οικονομική ενίσχυση για το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, καθώς και για τους εργαζόμενους στη Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας

Πρόκειται για έκτακτη οικονομική ενίσχυση, ίση προς το ήμισυ του μηνιαίου βασικού μισθού, στο προσωπικό που υπηρετεί στα νοσοκομεία, στην Α.Ε.Μ.Υ., στον Ε.Ο.Δ.Υ., στο Ε.Κ.Α.Β., στα κέντρα υγείας, στις Υγειονομικές Περιφέρειες (Υπε) και στο προσωπικό που υπηρετεί στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, εφόσον μισθοδοτείται ολόκληρο το χρονικό διάστημα από 1 Ιανουαρίου 2021 μέχρι και 30 Νοεμβρίου 2021.

Η έκτακτη οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται επίσης στο πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, στην Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας, στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκου, στο Ωνάσειο, στο Ειδικό Κέντρο Υγείας Κρατούμενων Κορυδαλλού και στην Ψυχιατρική Μονάδα Κρατούμενων Κορυδαλλού, στους φαρμακοποιούς, βοηθούς φαρμακείου, υγειονομικούς και διοικητικούς υπαλλήλους που απασχολούνται για τη λειτουργία των φαρμακείων του Ε.Ο.Π.Υ.Υ με την ίδια προϋπόθεση ως ανωτέρω.

ΔΑ5. Στήριξη εργαζομένων και ανέργων από το χώρο του Πολιτισμού με προγράμματα του Υπουργείου Εργασίας (επιταγή κοινωνικής εργασίας)

Πρόκειται για τη δυνατότητα ένταξης σε πρόγραμμα κοινωνικής απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας που αφορά 10.000 εργαζόμενους, αρχικού ύψους 13 εκατ. Ευρώ, ενώ η επιλογή των δικαιούχων έγινε με κοινωνικά κριτήρια και μοριοδότηση.

Για τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα προβλεπόταν επιταγή κοινωνικής εργασίας, €1.000 με πλήρεις ασφαλιστικές εισφορές για την απασχόλησή τους, για περίοδο 3 μηνών και για 20 ημερομίσθια, ανάλογα με την ειδικότητά τους.

Προβλεπόταν η δυνατότητα ένταξης ανέργων από το χώρο του Πολιτισμού σε προγράμματα του Υπουργείου Εργασίας:

1. Πρόγραμμα 8.500 θέσεων για άτομα 55-67 ετών
2. Πρόγραμμα για 36.500 ανέργους σε Δήμους και σε ΝΠΔΔ με υψηλή μοριοδότηση για μακροχρόνια ανέργους
3. Προγράμματα που ακολουθούν για περίπου 100.000 ανέργους **7 μήνες**

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

ΔΑ6. Στήριξη ανέργων-επιμήκυνση της περιόδου χορήγησης επιδόματος ανεργίας

Πρόκειται για παράταση για 4 ακόμη μήνες (πρώτο τετράμηνο του 2021) της καταβολής α/ της τακτικής επιδότησης της ανεργίας, β/του επιδόματος μακροχρονίως ανέργων και γ/ του βοηθήματος ανεργίας προς ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους ενώ υπήρχε πρόβλεψη και για περαιτέρω παράταση.

ΔΑ7. Διεύρυνση και ενίσχυση του προγράμματος απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων 55-67 ετών

Η παροχή αυτή προέβλεπε αύξηση της επιδότησης από το 50% στο 75% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους και του ανώτατου ορίου από τα 600 € στα 750 € μηνιαίως για τους μακροχρόνια ανέργους 55-67 ετών. Η διάρκεια της επιχορήγησης ήταν 12 μήνες και υπήρχε η δυνατότητα επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες, ύστερα από αίτηση του δικαιούχου.

ΔΑ8. Προστασία των ανέργων και των εποχικά απασχολούμενων στον τουρισμό

Η παροχή αφορούσε στη χορήγηση -ως μηνιαία οικονομική ενίσχυση- του επιδόματος εποχικής ανεργίας έως και τον μήνα Σεπτέμβριο του 2020, στους περίπου 120.000 εποχικά ανέργους. Παράλληλα, το κράτος ανέλαβε την κάλυψη των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών των εποχικά εργαζόμενων μερικής απασχόλησης. Το συγκεκριμένο μέτρο είχε ως στόχο να λειτουργήσει ως κίνητρο επαναπρόσληψης των εποχικά εργαζόμενων. Προέβλεπε τη μείωση των ελάχιστα απαιτούμενα ημερομίσθια από 100 σε 50 για την λήψη του εποχικού επιδόματος ανεργίας, ενώ, επίσης, προβλεπόταν η επέκταση των επιδομάτων ανεργίας που έληγαν τον μήνα Μάιο για δύο ακόμα μήνες.

ΔΑ9. Χορήγηση εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης, ύψους 400 €, σε μη επιδοτούμενους μακροχρόνια ανέργους

Η παροχή αφορούσε σε περίπου 155.000 ανέργους, εγγεγραμμένους στο σχετικό μητρώο του ΟΑΕΔ, οι οποίοι απέκτησαν την ιδιότητα του μακροχρόνια ανέργου από 1.4.2019 και μετά. Η καταβολή του ποσού πραγματοποιήθηκε απευθείας στους τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων.

ΔΑ10. Εφάπαξ ποσό σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος – Δεκέμβριος 2021

Η παροχή αφορούσε σε εφάπαξ ποσό σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος ίσης με αυτό αξίας και καταβλήθηκε το Δεκέμβριο 2021.

ΔΑ11. Μείωση κατά 40% του μισθώματος κύριας κατοικίας, στέγασης φοιτητών και κύριας κατοικίας ναυτικών

Πρόκειται για παροχή που στόχευε στην ελάφρυνση, αλλά και διευκόλυνση, πολιτών και επιχειρήσεων που υπέστησαν τις αρνητικές συνέπειες της πανδημίας στην επαγγελματική και επιχειρηματική δραστηριότητά τους. Εδώ, αφορά αποκλειστικά και μόνο η παροχή σε εργαζόμενους και νοικοκυριά και όχι σε επιχειρήσεις. Στο μέτρο υπάγονταν και οι μισθωτοί στους οποίους έχει παραχωρηθεί η χρήση πράγματος (κινητού ή ακινήτου) στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης, μέσω της επέκτασης του χρόνου αποπληρωμής του ως άνω ποσοστού (40%) σε έως και 12 μηνιαίες δόσεις για συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων και σε έως 6 μηνιαίες δόσεις για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης κινητών.

Αρχικοί Δικαιούχοι: ενοικιαστές εργαζόμενοι σε επιχείρηση που έχουν ληφθεί μέτρα λόγω κορονοϊού και εντάσσονται στο εν λόγω πρόγραμμα των οποίων έχει ανασταλεί η σύμβαση εργασίας τους και ναυτικοί των οποίων η σύμβαση ναυτολόγησης τελεί σε αναστολή.

Η ρύθμιση ίσχυε και για το ενοίκιο τέκνου – εξαρτώμενου μέλους, το οποίο φοιτά σε ίδρυμα εκτός του τόπου μόνιμης κατοικίας του, εφόσον ένας τουλάχιστον γονέας είναι εργαζόμενος σε επιχείρηση της σχετικής ρύθμισης και του οποίου έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας.

Για τη συγκεκριμένη παροχή που αφορά σε μείωση δαπάνης (και όχι σε λήψη εισοδήματος), ο ερευνώμενος θα πρέπει να απαντήσει σύμφωνα με το ποσό κατά το οποίο ελαφρύνθηκε συνδυαστικά με τον αριθμό των μηνών που ωφελήθηκε από το μέτρο.

ΔΑ12. Έκπτωση 25% στις δόσεις βεβαιωμένων οφειλών φυσικών προσώπων

Πρόκειται για την έκπτωση (βάση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου) κατά 25% των δόσεων των βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών φυσικών προσώπων, εφόσον αυτές καταβλήθηκαν εμπρόθεσμα.

Για τη συγκεκριμένη παροχή που αφορά σε μείωση δαπάνης (και όχι σε λήψη εισοδήματος), ο ερευνώμενος θα πρέπει να απαντήσει σύμφωνα με το ποσό κατά το οποίο ελαφρύνθηκε συνδυαστικά με τον αριθμό των μηνών που ωφελήθηκε από το μέτρο.

ΔΑ13. Συνεισφορά Δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων με εμπράγματα εξασφαλίσεις στην κύρια κατοικία για δανειολήπτες που έχουν πληγεί από τις δυσμενείς συνέπειες του COVID-19 – Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ»

Το Δημόσιο συνεισφέρει, για χρονικό διάστημα, που δεν υπερβαίνει τους εννέα (9) μήνες, από την ημερομηνία έγκρισης αίτησης του δικαιούχου, στις δόσεις για την αποπληρωμή των πάσης φύσεως δανείων φυσικών προσώπων προς χρηματοδοτικούς φορείς που εξασφαλίζονται με εμπράγματα ασφάλεια στην κύρια κατοικία του οφειλέτη. Επιλέξιμα ήταν φυσικά πρόσωπα, που έχουν, είτε τα ίδια, είτε ο σύζυγος, ή εξαρτώμενο μέλος αποδεδειγμένα πληγεί και για τον λόγο αυτό ενταχθεί στα ληφθέντα μέτρα στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας του κορονοϊού COVID-19.

ΔΑ14. Άλλο/η επίδομα/παροχή λόγω COVID-19, παρακαλώ διευκρινίστε

Καταγράφεται συγκεκριμένα οποιαδήποτε τυχόν άλλη παροχή λόγω COVID-19 που δεν περιλαμβάνεται στην προηγούμενη ανάλυση και την οποία έλαβε το νοικοκυριό ή/και οποιοδήποτε μέλος του, αθροιστικά και σύμφωνα με τον αριθμό των μηνών που ελήφθησε το σχετικό ποσό.

Τμήμα Ε. Εισόδημα ατόμων ηλικίας <16 ετών

Στην ενότητα αυτή απαντούν νοικοκυριά που έχουν έστω κι ένα μέλος ηλικίας κάτω των 16 ετών. Στο **ερώτημα Ε1** προσδιορίζεται αν υπάρχουν μέλη ηλικίας κάτω των 16 ετών, κι εφόσον υπάρχουν προσδιορίζεται στο **Ερώτημα Ε2** εάν κατά το έτος αναφοράς εισοδήματος της έρευνας (2021) το/τα μέλος/η ηλικίας κάτω των 16 ετών είχε/είχαν εισόδημα από τις εξής πιθανές πηγές:

- εργασία,
- σύνταξη ορφανών,
- επίδομα ασθενείας,
- επίδομα αναπηρίας/ανικανότητας,
- υποτροφία

Δεν περιλαμβάνονται ποσά από εργασία που προσφέρεται σε οικογενειακή επιχείρηση άλλων μελών του νοικοκυριού.

Εφόσον υπάρχει εισόδημα, στο **Ερώτημα Ε3** καταχωρείται το συνολικό ετήσιο ποσό του εισοδήματος αυτού. (Δεν θα συμπεριληφθούν τα παιδιά που γεννήθηκαν τα έτη 2021 και 2022.)

Τμήμα Ζ. Επιβάρυνση δαπανών υγείας ολόκληρου του νοικοκυριού

Στην ενότητα αυτή απαντούν όλα τα νοικοκυριά.

Z1. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πόσο επιβάρυναν οικονομικά το νοικοκυριό σας οι δαπάνες για παροχή ιατρικής φροντίδας (ιατρικές εξετάσεις ή θεραπείες, επισκέψεις σε ιατρούς, νοσήλια κ.ά.);

Στο **ερώτημα Z1** προσδιορίζεται η συνολική επιβάρυνση του νοικοκυριού από δαπάνες για παροχή ιατρικής φροντίδας κατά την διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών ενώ δεν περιλαμβάνονται δαπάνες για φάρμακα και για στοματική υγεία. (επισκέψεις σε οδοντιάτρους / στοματολόγους / ορθοδοντικούς).

Z2. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πόσο επιβάρυναν οικονομικά το νοικοκυριό σας οι δαπάνες για παροχή στοματικής φροντίδας (οδοντιατρικές ιατρικές εξετάσεις ή θεραπείες, επισκέψεις σε οδοντιάτρους / στοματολόγους / ορθοδοντικούς);

Στο **ερώτημα Z2** προσδιορίζεται η συνολική επιβάρυνση του νοικοκυριού από δαπάνες για παροχή στοματικής φροντίδας κατά την διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών ενώ δεν περιλαμβάνονται δαπάνες για παροχή ιατρικής φροντίδας που έχει συμπεριληφθεί στο προηγούμενο ερώτημα και δαπάνες για φάρμακα.

Z3. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πόσο επιβάρυναν οικονομικά το νοικοκυριό σας οι δαπάνες για αγορά φαρμάκων, βοτάνων ή βιταμινών (κατόπιν ή χωρίς σύσταση από γιατρό, συνταγογραφούμενων ή μη);

Στο **ερώτημα Z3** προσδιορίζεται η συνολική επιβάρυνση του νοικοκυριού από δαπάνες για αγορά φαρμάκων, βοτάνων ή βιταμινών κατά την διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών.

Τμήμα Η. Τηλεκπαίδευση

Στο τμήμα αυτό του ερωτηματολογίου καταγράφονται πληροφορίες σχετικά με την τηλεκπαίδευση παιδιών ηλικίας 5-15 ετών.

«H1. Παρακαλώ, να αναφέρετε εάν κάθε παιδί 5-15 ετών στο νοικοκυριό σας που παρακολουθεί κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, είχε δυνατότητα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με κατάλληλο (και αποτελεσματικό) τρόπο κατά τη διάρκεια των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας COVID-19 στη Χώρα κατά τους τελευταίους 12 μήνες»

και αποσκοπεί στη μέτρηση της δυνατότητας πρόσβασης στην εκπαίδευση από το σπίτι, όποτε αυτό ήταν απαραίτητο στη διάρκεια της περιόδου που απαγορευόταν η φυσική παρουσία στα σχολεία. Δυνατότητα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με κατάλληλο και αποτελεσματικό τρόπο σημαίνει ότι κάθε παιδί είχε διαθέσιμο προς χρήση, τις ώρες που ήταν απαραίτητο, ηλεκτρονικό υπολογιστή ή άλλη συσκευή απομακρυσμένης σύνδεσης και καλή σύνδεση στο διαδίκτυο.

Εάν έστω και για ένα από τα παιδιά του νοικοκυριού δεν υπήρχε δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο ή συσκευή απομακρυσμένης σύνδεσης, τότε η απάντηση θα πρέπει να είναι αρνητική για το σύνολο των παιδιών του νοικοκυριού. Στην περίπτωση που συντρέχουν περισσότεροι από ένας λόγοι, τότε θα επιλέγεται ο πλέον σημαντικός ως εκείνος που είναι δυσκολότερο να ξεπεραστεί.

Τμήμα Θ. Φόροι και τέλη ακίνητης περιουσίας

Ερώτημα Θ1: «Κατά τη διάρκεια του 2021, πληρώσατε φόρο για περιουσιακά στοιχεία δικά σας ή άλλου μέλους του νοικοκυριού σας;»

Στο συγκεκριμένο ερώτημα περιλαμβάνονται ο Συμπληρωματικός φόρος επί συνόλου αστικής περιουσίας και το Ετήσιο Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ) προηγούμενων ετών που πληρώθηκαν το 2021, ενώ δεν περιλαμβάνονται οι φόροι κληρονομιάς και μεταβίβασης περιουσίας.

Στο **ερώτημα Θ2** καταγράφεται το συνολικό ετήσιο ποσό του Συμπληρωματικού φόρου επί συνόλου αστικής περιουσίας και το Ετήσιο Τέλος Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ) που πληρώθηκε το 2021.

Ερώτημα Θ3: «*Κατά τη διάρκεια του 2021, πληρώσατε Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) έτους 2021 ή προηγούμενων ετών ή Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Α.) προηγούμενων ετών για ακίνητο/α δικό/ά σας ή άλλου μέλους του νοικοκυριού σας;*»

Στο συγκεκριμένο ερώτημα περιλαμβάνεται ο ΕΝΦΙΑ για το 2021 ή για προηγούμενα έτη, καθώς και το Ε.Ε.Τ.Α. που πληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του 2021 και αφορούν σε προηγούμενα έτη.

Στο **Ερώτημα Θ4** καταγράφεται το σχετικό συνολικό ετήσιο ποσό του Ερωτήματος Θ3 σε περίπτωση που αυτό υπάρχει, ενώ, τέλος, στο **Ερώτημα Θ5** καταγράφεται το υποσύνολο του ποσού του Ερωτήματος Θ4 που αφορά **αμιγώς στον ΕΝΦΙΑ της κύριας (πρώτης) κατοικίας**.

Τμήμα Ι. Εισοδήματα σε είδος

Ερωτήματα Ι1-Ι2:

Τα ερωτήματα καταγράφουν, έστω και κατά προσέγγιση, την αξία των αγαθών (τροφίμων και ποτών), που παράχθηκαν και καταναλώθηκαν από το νοικοκυριό κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Στη Χώρα μας η κατανάλωση γεωργικών και κτηνοτροφικών, κυρίως, προϊόντων (π.χ. λάδι, κρέας) από οικιακή παραγωγή αποτελεί σημαντική πηγή εξοικονόμησης χρημάτων για τα νοικοκυριά. Ο υπολογισμός του εισοδήματος πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την αξία που επικρατεί στην αγορά, των ειδών που καταναλώνονται από το νοικοκυριό.

Δεν περιλαμβάνονται τα είδη διατροφής που έχουν ληφθεί ως δώρο από άλλα νοικοκυριά. Δεν περιλαμβάνονται τα εισοδήματα που εξοικονομούνται από την κατανάλωση ειδών διατροφής που προέρχονται από επιχείρηση τροφίμων ή ποτών του νοικοκυριού (αγροτική, κτηνοτροφική εκμετάλλευση, βιομηχανία, εμπόριο τροφίμων ή ποτών).

Τμήμα Κ. Άτομα στο νοικοκυριό που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης

Σκοπός αυτού του τμήματος ερωτήσεων είναι να διερευνήσει εάν υπάρχουν στα νοικοκυριά άτομα που χρήζουν συστηματικής φροντίδας ή υποστήριξης στην καθημερινή τους διαβίωση, καθώς και την αιτία που δημιουργεί την ανάγκη για φροντίδα ή/και υποστήριξη.

Επιπλέον, σκοπός των ερωτήσεων είναι να εξεταστούν θέματα σχετικά με το πρόσθετο κόστος διαβίωσης των ατόμων με ανάγκες φροντίδας/υποστήριξης, τη δυνατότητα του νοικοκυριού να καλύψει τις δαπάνες που ενδεχομένως απαιτούνται για αγορά εξειδικευμένων τεχνικών βοηθημάτων ή υπηρεσιών (π.χ. αποκατάστασης, εκπαίδευσης), καθώς και να διερευνήσει τους τρόπους κάλυψης των καθημερινών αναγκών φροντίδας και υποστήριξης του ατόμου.

Σε αυτό το τμήμα του ερωτηματολογίου αρχικά θα διαβάσετε στους ερωτώμενους τον παρακάτω επεξηγηματικό ορισμό για τα άτομα που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης. Βασικό στοιχείο του ορισμού είναι ότι οι ανάγκες φροντίδας ή υποστήριξης αφορούν πρωτίστως σε αναγκαίες για τη διαβίωση δραστηριότητες, απορρέουν από μια μακροχρόνια κατάσταση υγείας, δεν έχουν προσωρινό χαρακτήρα και παράλληλα έχουν καθημερινή ή έστω συστηματική συχνότητα.

«Υπάρχουν άνθρωποι που χρειάζονται φροντίδα ή υποστήριξη λόγω χρόνιων προβλημάτων υγείας, αναπηρίας ή λόγω ηλικίας; Αυτή η φροντίδα μπορεί να περιλαμβάνει τόσο την καθημερινή ατομική φροντίδα, όπως βοήθεια με το φαγητό, το ντύσιμο, την προσωπική υγιεινή, τη μετακίνηση μέσα στο σπίτι, καθώς και τη βοήθεια σε εκτός σπιτιού δραστηριότητες, όπως στην πραγματοποίηση αγορών, στη μετακίνηση προς το γιατρό ή το εκπαιδευτικό ίδρυμα, στη διαχείριση των οικονομικών και καθημερινών διοικητικών φύσεως θεμάτων (π.χ. πληρωμή λογαριασμών) κ.ά.»

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα
K1. Άτομα που χρειάζονται φροντίδα λόγω χρόνιων προβλημάτων υγείας ή αναπηρίας ή λόγω ηλικίας.	Σκοπός του ερωτήματος είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει άτομο στο νοικοκυριό το οποίο χρήζει συστηματικής φροντίδας ή υποστήριξης στην καθημερινότητα λόγω χρόνιου προβλήματος υγείας ή αναπηρίας ή λόγω ηλικίας, σύμφωνα με τον εισαγωγικό ορισμό. Θετική απάντηση θα δώσουν τα νοικοκυριά στα οποία υπάρχει/ουν άτομο/α που χρήζει/ζουν φροντίδας ή υποστήριξης λόγω υγείας, αναπηρίας ή ηλικίας. Αν η απάντηση είναι «Ναι», συνεχίστε με τις υπόλοιπες ερωτήσεις του τμήματος Κ. Αν η απάντηση είναι «Όχι», συνεχίστε με την Ερώτηση Α.1
K2. Εάν ΝΑΙ, για κάθε ένα από τα άτομα του νοικοκυριού σας που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης να συμπληρωθεί ο α/α μέλους από το Μητρώο Μελών, καθώς και εάν: -Αντιμετωπίζει χρόνο πρόβλημα υγείας -Αντιμετωπίζει αναπηρία -Έχει πιστοποιημένη αναπηρία 67% και άνω; -Λαμβάνει σύνταξη αναπηρίας ή επίδομα αναπηρίας;	Ως χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση θεωρείται το πρόβλημα ή η πάθηση που διαρκεί ή πρόκειται να διαρκέσει περισσότερους από 6 μήνες με ή χωρίς φαρμακευτική αγωγή. Ως εκ τούτου, προσωρινά προβλήματα υγείας δεν αφορούν στην ερώτηση. Το ερώτημα θα πρέπει να τίθεται γενικά, με μόνη διευκρίνιση αυτή για τη διάρκεια του προβλήματος. Ως αναπηρία νοείται εδώ ο περιορισμός σε βασικές λειτουργίες (όραση, ακοή, ομιλία, κινητικότητα, νοητική ικανότητα) ή σε δραστηριότητες του ατόμου λόγω κάποιας σωματικής βλάβης (π.χ. ημιπληγία, ακρωτηριασμός) ή χρόνιου προβλήματος υγείας (π.χ. σακχαρώδης διαβήτης, αιματολογικά νοσήματα, ψυχικές παθήσεις), ο οποίος διαρκεί για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών. Το ερώτημα θα πρέπει να τίθεται γενικά, με μόνη διευκρίνιση αυτή για τη διάρκεια. Το ερώτημα εξετάζει κατά πόσο το μέλος έχει πιστοποιημένη αναπηρία με ποσοστό 67% και άνω. Πιο συγκεκριμένα, το μέλος έχει πιστοποιημένη αναπηρία εάν έχει λάβει πιστοποιητικό από ΚΕ.Π.Α. ή γνωμάτευση της Α.ΣΥ.Ε ή της Α.Ν.Υ.Ε. ή της Α.Α.Υ.Ε. ή της Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής της Ελληνικής Αστυνομίας ή της Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής του Πυροσβεστικού Σώματος, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω. Το ερώτημα εξετάζει εάν το μέλος που χρήζει φροντίδας ή/και υποστήριξης λαμβάνει κάποια σύνταξη ή επίδομα λόγω αναπηρίας. Η σύνταξη αναπηρίας, καταβάλλεται σε άτομα που είναι ασφαλισμένα σε ασφαλιστικό φορέα και έχουν συμπληρώσει την απαιτούμενη από τη νομοθεσία και ανάλογα με την κατηγορία της αναπηρίας) περίοδο ασφάλισης και έχουν πιστοποιημένη αναπηρία. Τα επιδόματα αναπηρίας αποτελούν μορφή προνοιακής οικονομικής ενίσχυσης και χορηγούνται σε ανασφάλιστα ή έμμεσα ασφαλισμένα άτομα με αναπηρία άνω του 67% (εξαιρούνται, ωστόσο, ορισμένες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία που

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

-Χρήζει φροντίδας ή υποστήριξης λόγω ηλικίας;	λαμβάνουν αναπηρικό επίδομα ακόμα και στην περίπτωση που εργάζονται, όπως τυφλά άτομα, παραπληγικοί, πάσχοντες από αιματολογικά νοσήματα, ψυχικά πάσχοντες). Το ερώτημα εξετάζει εάν το μέλος έχει περιορισμένη δυνατότητα αυτοεξυπηρέτησης και χρήζει φροντίδας ή υποστήριξης λόγω μειωμένης λειτουργίας που οφείλεται σε γηρατειά.
K3. Οικονομική δυνατότητα κάλυψης εξειδικευμένων αναγκών για άτομα του νοικοκυριού που χρήζουν φροντίδας ή υποστήριξης. K4. Προσβασιμότητα στην κατοικία των ατόμων με εξειδικευμένες ανάγκες.	Η ερώτηση εξετάζει το κατά πόσο το νοικοκυριό με βάση το συνολικό του εισόδημα (στο οποίο περιλαμβάνονται και επιδόματα ή συντάξεις αναπηρίας που λαμβάνει το μέλος το οποίο χρήζει φροντίδας/υποστήριξης), είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στις εξειδικευμένες (πρόσθετες) δαπάνες που σχετίζονται με την διαβίωση και την υγεία του ατόμου που χρήζει φροντίδας/υποστήριξης. Σε αυτές τις δαπάνες περιλαμβάνονται έξοδα για ειδική διατροφή, για αγορές φαρμάκων και πληρωμές νοσηλείων/ιατρών που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία, για θεραπείες αποκατάστασης (π.χ. φυσιοθεραπείες, λογοθεραπείες κ.α), για υπηρεσίες ειδικής εκπαίδευσης, για αγορές τεχνικών βοηθημάτων, για ειδικές προσαρμογές/αποκατάσταση της προσβασιμότητας στην κατοικία κ.α. - Εάν η απάντηση είναι 1,2 ή 3, συνεχίζετε με την επόμενη Ερώτηση (K4). - Εάν η απάντηση είναι 4 «Δεν υπάρχουν εξειδικευμένες ανάγκες /δεν υπάρχει κατάλληλο τεχνικό βοήθημα», τότε συνεχίζετε με την Ερώτηση K6. Θετική απάντηση θα δώσουν τα νοικοκυριά που έχουν ήδη προβεί σε παρεμβάσεις στην κατοικία τους με σκοπό να διευκολυνθούν στην πρόσβαση σε αυτή τα άτομα με ανάγκη φροντίδας ή υποστήριξης. - Εάν η απάντηση είναι 1 ή 4, δηλαδή εάν έχει πραγματοποιήσει τις αναγκαίες παρεμβάσεις ή δεν υπάρχει ανάγκη τέτοιων προσαρμογών, συνεχίζετε με την Ερώτηση K6. - Εάν έχουν προβεί μερικώς στις αναγκαίες παρεμβάσεις (απάντηση 2) ή καθόλου (απάντηση 3), συνεχίζετε με την Ερώτηση K5.
K5. Βασικός λόγος μη αποκατάστασης πρόσβασης (μερικής ή ολοκληρωμένης) της κατοικίας των ατόμων με εξειδικευμένες ανάγκες. K6. Θεωρείτε ότι οι συνολικές δαπάνες που προκύπτουν, λόγω της φροντίδας ή υποστήριξης των μελών του νοικοκυριού σας με χρόνιο πρόβλημα υγείας, αναπηρία ή μεγάλη ηλικία, και βαρύνουν οικονομικά το νοικοκυριό σας, αποτελούν για το εισόδημά σας:	Σκοπός της ερώτησης είναι να διερευνήσει εάν ο βασικός λόγος που δεν έχει προβεί το νοικοκυριό σε <u>ολοκληρωμένη</u> αποκατάσταση της προσβασιμότητας της κατοικίας σύμφωνα με τις ανάγκες του μέλους (που χρήζει φροντίδας /υποστήριξης) είναι οικονομικός. Η ερώτηση είναι υποκειμενική και εξετάζει την αντίληψη του υπευθύνου του νοικοκυριού σχετικά με την οικονομική επιβάρυνση που επωμίζεται το νοικοκυριό λόγω των πρόσθετων δαπανών διαβίωσης του ατόμου που χρήζει φροντίδας ή υποστήριξης.

K7. Μηνιαίο ποσό που δαπανά το νοικοκυριό για τις πρόσθετες ανάγκες του/ων ατόμου/ων που χρήζει/ζουν φροντίδας ή υποστήριξης.	Η ερώτηση έχει ως σκοπό τον κατά προσέγγιση υπολογισμό του μέσου μηνιαίου πρόσθετου κόστους διαβίωσης των ατόμων με ανάγκη φροντίδας ή υποστήριξης. Το πρόσθετο κόστος διαβίωσης δεν συμπεριλαμβάνει τις κοινές σε όλα τα άτομα καθημερινές δαπάνες διαβίωσης, αλλά το κόστος κάλυψης των εξειδικευμένων αναγκών που απορρέουν από την κατάσταση υγείας του ατόμου. Ωστόσο, αυτό το κόστος μπορεί να αφορά και σε κοινές ανθρώπινες ανάγκες, όπως η σίτιση, στο βαθμό που για το άτομο αυτό θα πρέπει οι εν λόγω ανάγκες να καλύπτονται με ειδικό τρόπο ο οποίος επιφέρει αυξημένο κόστος, σε σύγκριση με το σύνηθες κόστος κάλυψης της ίδιας ανάγκης στα άτομα που δεν αντιμετωπίζουν κάποια ειδική κατάσταση υγείας. Ο ερευνώμενος, θα λάβει υπόψη του το σύνολο των εξειδικευμένων αναγκών του/των ατόμου/ων που χρήζει/ζουν φροντίδας ή υποστήριξης, και θα εκτιμήσει κατά προσέγγιση το μέσο μηνιαίο ποσό σε ευρώ που θα πρέπει να διαθέσει το νοικοκυριό, προκειμένου να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στα έξοδα αυτά.
K8. Τρόπος/οι κάλυψης των αναγκών φροντίδας ή υποστήριξης του/ων ατόμου/ων με χρόνιο πρόβλημα υγείας, αναπηρία ή μεγάλη ηλικία.	Σκοπός της ερώτησης είναι να εξετάσει με ποιο τρόπο το νοικοκυριό παρέχει την αναγκαία φροντίδα και υποστήριξη στο μέλος που την έχει ανάγκη. Στην ερώτηση γίνονται δεκτές πολλαπλές απαντήσεις και ο ερωτώμενος καλείται να ιεραρχήσει τις απαντήσεις σύμφωνα με το βαθμό συμβολής των εναλλακτικών τρόπων παροχής φροντίδας ως προς την κάλυψη των συνολικών αναγκών του ατόμου.
K9. Περιορισμός δραστηριοτήτων ατόμου που επωμίζεται την φροντίδα ή υποστήριξη του/ων ατόμου/ων με χρόνιο πρόβλημα υγείας, αναπηρία ή μεγάλη ηλικία.	Στο ερώτημα απαντούν τα νοικοκυριά που τα μέλη τους έχουν αναλάβει να παρέχουν είτε αποκλειστικά είτε και σε συνδυασμό με χρήση υποστηρικτικών υπηρεσιών, την αναγκαία φροντίδα/ υποστήριξη στο/α μέλος/η του νοικοκυριού που έχει/ουν ανάγκη. Σκοπός της ερώτησης είναι να εξετάσει την επίδραση που ασκεί στην ζωή των μελών-φροντιστών η ανάληψη της ευθύνης φροντίδας και υποστήριξης του μέλους, και ειδικότερα διερευνάται το κατά πόσο οι φροντιστές έχουν τη δυνατότητα να ασκούν τις συνήθειες για τον πληθυσμό της ίδιας ηλικίας δραστηριότητες, και να καλύπτουν τις προσωπικές τους ανάγκες σύμφωνα με ένα κοινώς αποδεκτό πρότυπο ζωής (το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει για παράδειγμα τη δημιουργία οικογένειας, την ένταξη στην εργασία και στην εκπαίδευση, τη συμμετοχή σε κοινωνικές ή ψυχαγωγικές/αθλητικές δραστηριότητες).

Τμήμα Α. Επάρκεια τροφής

Στο τμήμα αυτό του ερωτηματολογίου καταγράφονται πληροφορίες σχετικά με την επάρκεια ή μη τροφής στο νοικοκυριό, θεματική ενότητα που εντάσσεται στην ατζέντα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, για την οποία διεξάγεται εξειδικευμένη έρευνα σε παγκόσμιο επίπεδο (Food Insecurity Experience Scale, FIES).

Οι οχτώ (8) ερωτήσεις που απαρτίζουν την ενότητα αναφέρονται στην περίοδο των 12 προηγούμενων μηνών και προσπαθούν να αποτυπώσουν τη δυνατότητα ή μη παροχής για το σύνολο των μελών του νοικοκυριού κατάλληλης τροφής, επαρκούς ποσότητας προκειμένου να εξασφαλίζονται για κάθε μέλος του οι διατροφικές προϋποθέσεις που θεωρούνται απαραίτητες για υγιή διαβίωση.

Η δυνατότητα ή μη παροχής επαρκούς και κατάλληλης ποιότητας τροφής για το σύνολο των μελών αφορά στην ύπαρξη ή έλλειψη χρημάτων ή άλλων πόρων του νοικοκυριού. Ως άλλοι πόροι, πέραν το χρημάτων, θεωρούνται άλλοι τρόποι με τους οποίους το νοικοκυριό μπορεί να καλύψει την παροχή

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

τροφής, όπως από δική του παραγωγή ή καλλιέργεια, ψάρεμα, κυνήγι, ανταλλαγή τροφίμων ή συγκομιδή π.χ. φρούτων και καρπών που υπάρχουν ελεύθερα κ.λπ.

Αν υπήρχε αδυναμία κάλυψης των αναγκών έστω και για ένα έστω μέλος του νοικοκυριού, τότε η απάντηση στη σχετική ερώτηση θα πρέπει να είναι «ΝΑΙ».

Οι οχτώ (8) ερωτήσεις παρατίθενται με τη μορφή πίνακα, έτσι ώστε να διευκολύνεται τόσο η παρουσίαση τους (μη επαναλαμβάνοντας το κοινό μέρος της ερώτησης αναφορικά με τη χρονική περίοδο ενδιαφέροντος και την έλλειψη χρημάτων ή άλλων πόρων) όσο και η συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών με τον πλέον κατάλληλο τρόπο, ενώ κάθε ερώτηση διαφοροποιείται από τις άλλες ως προς τη συγκεκριμένη πληροφορία που στοχεύει να καταγράψει.

Παρουσιάζονται, επομένως, με την ακόλουθη μορφή, ενώ ο ερευνώμενος πρέπει να επιλέξει μία από τις 4 πιθανές απαντήσεις: 1. Ναι, 2. Όχι, 3. Δεν γνωρίζω, 4. Δεν απαντώ

«Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, υπήρξε έστω και μία φορά που λόγω έλλειψης χρημάτων ή άλλων πόρων»:

Λ1. εσείς ή κάποιο/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας ανησυχήσατε ότι δεν θα είχατε αρκετή τροφή για να καλύψετε τις ανάγκες σας;	Η ερώτηση αναφέρεται σε κατάσταση κατά την οποία υπάρχει από την πλευρά του νοικοκυριού στεναχώρια, αγωνία, άγχος, φόβος, ανησυχία ότι δεν θα υπάρχει επαρκής ποσότητα τροφής ή η τροφή θα τελειώσει λόγω έλλειψης χρημάτων ή άλλων πόρων όπως αυτοί ορίστηκαν παραπάνω. Αυτή η αγωνία/άγχος οφείλεται σε καταστάσεις που μπορεί να επηρεάσουν την ικανότητα αγοράς τροφής, όπως απώλεια εργασίας ή άλλων πηγών εισοδήματος ή άλλοι λόγοι εξαιτίας των οποίων μπορεί να μην υπάρχουν χρήματα, ανεπαρκής παραγωγή για ιδιοκατανάλωση, μη επαρκείς πόροι για κυνήγι ή συγκομιδή, κοινωνικές σχέσεις που βάλλονται, απώλεια επιδομάτων ή παροχών σχετικά με την τροφή, περιβαλλοντικά ή πολιτικά προβλήματα/κρίσεις. Δεν είναι απαραίτητο το νοικοκυριό να έχει όντως βιώσει την κατάσταση έλλειψης (επαρκούς τροφής) για να απαντήσει ΝΑΙ στην ερώτηση.
Λ2. εσείς ή κάποιο/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας δεν είχατε τη δυνατότητα να φάτε υγιεινή και θρεπτική τροφή;	Η ερώτηση καταγράφει τις περιπτώσεις που το νοικοκυριό δεν είχε τη δυνατότητα να παρέχει έστω και σε ένα μέλος του τροφή την οποία θεωρεί κατάλληλη και θρεπτική, υγιεινή, ικανή να παρέχει μια ωφέλιμη και ισορροπημένη διατροφή. Η απάντηση εξαρτάται από την υποκειμενική γνώμη του νοικοκυριού σχετικά με το τι θεωρείται θρεπτική και υγιεινή τροφή και αναφέρεται στη ποιότητα της διατροφής και όχι στην ποσότητα της τροφής.
Λ3. εσείς ή κάποιο/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας φάγατε μόνο μερικά είδη τροφών;	Ενδιαφέρει να καταγραφεί η περίπτωση κατά την οποία έστω και ένα μέλος του νοικοκυριού αναγκάστηκε να καταναλώσει περιορισμένη ποικιλία τροφών, να καταναλώνει την ίδια τροφή ή απλώς περιορισμένο αριθμό τροφών καθημερινά. Η υποκείμενη έννοια είναι ότι η ποικιλία των τροφών προς κατανάλωση θα μπορούσε πιθανότατα να αυξηθεί αν το νοικοκυριό είχε καλύτερη πρόσβαση στην κατάλληλη τροφή γενικότερα. <u>Εναλλακτικές φράσεις για να γίνει κατανοητή η ερώτηση θα μπορούσαν να είναι:</u> - Καταναλώσατε γεύματα περιορισμένης ποικιλίας τροφών; - Καταναλώσατε την ίδια τροφή ή απλώς περιορισμένο αριθμό τροφών καθημερινά;

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	- Ήσασταν αναγκασμένοι να καταναλώσετε περιορισμένη ποικιλία τροφών; - Ήσασταν αναγκασμένοι να καταναλώνετε την ίδια τροφή καθημερινά; - Ήσασταν αναγκασμένοι να καταναλώνετε μόνο λίγα (περιορισμένα) είδη τροφών; Η ερώτηση αναφέρεται στην ποιότητα της διατροφής και όχι στην ποσότητα των τροφών που καταναλώθηκαν. Συνεπάγεται και ερευνά την έλλειψη χρημάτων/άλλων πόρων και όχι διατροφικές συνήθειες (π.χ. θρησκευτικοί λόγοι, λόγοι υγείας) ως λόγο λήψης περιορισμένης διατροφικής ποικιλίας.
Λ4. εσείς ή κάποιος/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας αναγκαστήκατε να παραλείψετε ένα γεύμα;	Η ερώτηση ερευνά την περίπτωση που έστω και ένα μέλος του νοικοκυριού αναγκάστηκε να παραλείψει ένα βασικό γεύμα π.χ. πρωινό, μεσημεριανό, δείπνο, το οποίο υπό κανονικές συνθήκες θα είχε καταναλώσει. Η συγκεκριμένη ερώτηση αναφέρεται στην πιθανή ανεπαρκή ποσότητα τροφής.
Λ5. εσείς ή κάποιος/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας φάγατε λιγότερο από όσο θεωρούσατε ότι είχατε ανάγκη;	Η ερώτηση ερευνά την περίπτωση που έστω και ένα μέλος του νοικοκυριού έφαγε λιγότερο από όσο θεωρούσε αναγκαίο, ακόμα και αν δεν παρέλειψε κάποιο γεύμα. Η απάντηση εξαρτάται από την υποκειμενική γνώμη του νοικοκυριού για την αναγκαία ποσότητα τροφής. Αναφέρεται στην ποσότητα της τροφής που καταναλώθηκε και όχι στην ποιότητα της διατροφής, ενώ ταυτόχρονα δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένη διατροφή με στόχο την απώλεια βάρους ή για θρησκευτικούς λόγους ή λόγους υγείας.
Λ6. το νοικοκυριό σας έμεινε χωρίς τροφή;	Καταγράφει τυχόν εμπειρίες έλλειψης τροφής για το σύνολο των μελών του νοικοκυριού λόγω έλλειψης χρημάτων, άλλων πόρων ή οποιουδήποτε άλλου τρόπου να βρουν τροφή.
Λ7. εσείς ή κάποιος/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας πεινούσατε αλλά δεν φάγατε;	Η ερώτηση καταγράφει την περίπτωση που έστω και ένα μέλος του νοικοκυριού βίωσε κατάσταση πείνας και συγκεκριμένα χωρίς τη δυνατότητα να καλυφθεί η ανάγκη για τροφή. Δεν αναφέρεται σε περιπτώσεις ειδικής διατροφής για απώλεια βάρους ή για θρησκευτικούς λόγους ή λόγους υγείας.
Λ8. εσείς ή κάποιος/α άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού σας περάσατε μια ολόκληρη ημέρα χωρίς τροφή;	Η ερώτηση αυτή καταγράφει πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις και συγκεκριμένα την απουσία λήψης τροφής για ολόκληρη μέρα (ασιτία). Δεν αναφέρεται σε περιπτώσεις ειδικής διατροφής για απώλεια βάρους ή για θρησκευτικούς λόγους ή λόγους υγείας.

Τμήμα Μ. Διάρκεια και ημερομηνία συνέντευξης

Στο **Ερώτημα Μ1** θα πρέπει να σημειωθεί λεπτομερώς η ώρα λήξης της συνέντευξης, π.χ. '18:40', καθώς και η ημερομηνία αυτής στα ειδικά φατνία.

Τέλος, στο **Ερώτημα Μ2** θα πρέπει να σημειωθεί η μέθοδος συνέντευξης για το ερωτηματολόγιο του νοικοκυριού, επιλέγοντας μία εκ των ακόλουθων επιλογών: 1. προσωπική συνέντευξη με έντυπο (PAPI), 2. προσωπική συνέντευξη με Η/Υ (CAPI), 3. συνέντευξη δια τηλεφώνου (CATI), 4. συνέντευξη μέσω διαδικτυακής εφαρμογής (CAWI), 5. Άλλος τρόπος.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕΛΟΥΣ

Με το Ερωτηματολόγιο Μέλους συγκεντρώνονται πληροφορίες για την οικογενειακή κατάσταση, την εκπαίδευση, την υγεία, την απασχόληση και το εισόδημα των μελών του νοικοκυριού. Συμπληρώνεται χωριστά για κάθε μέλος που έχει γεννηθεί έως και το έτος 2005.

Οι βασικές δημογραφικές πληροφορίες, για την ασχολία και την εκπαίδευση του ατόμου, μπορούν να ληφθούν και δι' αντιπροσώπου, δηλαδή από άλλο μέλος του νοικοκυριού, που μπορεί να παρέχει αυτές τις πληροφορίες. Οι πληροφορίες, που αφορούν στο εισόδημα του ερευνώμενου μέλους, πρέπει να λαμβάνονται από το ίδιο. Κατ' εξαίρεση, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να ληφθούν από άλλο μέλος, μόνο αν το προς έρευνα μέλος απουσιάζει προσωρινά ή αδυνατεί, λόγω προβλημάτων υγείας, να παρέχει τις πληροφορίες.

Στο εξώφυλλο του Ερωτηματολογίου Μέλους, όπως και στα υπόλοιπα ερωτηματολόγια της έρευνας, καταχωρείται ο Κωδικός του Νοικοκυριού, που αποτελείται από τρία τμήματα με 11 συνολικά ψηφία. Το πρώτο τμήμα από επτά ψηφία είναι ο κωδικός της Μονάδας Επιφανείας, το δεύτερο τμήμα από 2 ψηφία είναι ο αύξων αριθμός του νοικοκυριού μέσα στη Μονάδα Επιφανείας και το τρίτο τμήμα από 2 ψηφία είναι μηδέν-μηδέν (00) για όλα τα νοικοκυριά που ερευνούμε (επαναλαμβανόμενα και νέα) ενώ για τα θυγατρικά είναι 01, 02, κ.ο.κ.. Στη συνέχεια, καταχωρείται ο αύξων αριθμός του μέλους (2 ψηφία), του οποίου το Ερωτηματολόγιο Μέλους συμπληρώνεται.

Ακολούθως, σημειώνεται λεπτομερώς η ώρα έναρξης της συνέντευξης, π.χ. '19:00'.

Τμήμα Α. Δημογραφικά στοιχεία

Στην ενότητα αυτή συμπληρώνονται ορισμένα βασικά δημογραφικά στοιχεία για τον ερευνώμενο (έτος γέννησης, χώρα γέννησης της μητέρας, χώρα γέννησης του πατέρα, οικογενειακή κατάσταση). Επισημαίνεται ότι **στο ερώτημα Α4 - στην οικογενειακή κατάσταση** - συμπληρώνεται η οικογενειακή κατάσταση του ερευνώμενου μέλους που διέπεται από το νόμο και όχι η πραγματική οικογενειακή κατάσταση. Συγκεκριμένα:

- έγγαμος θεωρείται όποιος έχει τελέσει γάμο ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης
- σε διάσταση θεωρείται η κατάσταση κατά την οποία δεν έχει επέλθει λύση του γάμου με διαζύγιο, ανεξάρτητα από το εάν το μέλος έχει σύντροφο με τον οποίο διαμένει στο ίδιο νοικοκυριό

Συνεπώς, για όλα τα μέλη – ανεξαρτήτως της οικογενειακής τους κατάστασης – θα πρέπει να συμπληρωθεί στο ερώτημα Α5 εάν

έχουν μόνιμο σύντροφο με τον οποίο διαμένουν στο ίδιο νοικοκυριό. Επισημαίνεται ότι:

- «Ναι, είμαι παντρεμένος/η» θα απαντήσουν όσοι έχουν τελέσει γάμο θρησκευτικό, πολιτικό ή έχουν σύμφωνο συμβίωσης, ενώ
- «Ναι, συγκατοικώ μαζί του/της» θα απαντήσουν όσοι σύντροφοι (ανεξάρτητα από το φύλο) διαμένουν μαζί στο ίδιο νοικοκυριό χωρίς γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης.

Τμήμα Β. Εκπαίδευση

Τα στοιχεία εκπαίδευσης καταγράφονται σύμφωνα με τη διεθνή ταξινόμηση της εκπαίδευσης ISCED. Περιλαμβάνεται μόνο η επίσημη εκπαίδευση, δηλαδή η πρωτοβάθμια, η δευτεροβάθμια, η μεταδευτεροβάθμια και η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Δεν περιλαμβάνονται η επαγγελματική κατάρτιση που οργανώνεται και πραγματοποιείται από την επιχείρηση, οποιαδήποτε εκπαίδευση που δεν χορηγεί δίπλωμα ή πιστοποιητικό αποφοίτησης, καθώς και η εκπαίδευση για πολιτιστικές δραστηριότητες ή για αναψυχή (ωδεία, γυμναστήρια κ.λπ.).

Επισημαίνεται ότι αν ο ερευνώμενος πραγματοποιεί την πρακτική του άσκηση στα πλαίσια της εκπαίδευσής του θα απαντήσει ότι παρακολουθεί εκπαίδευση.

Στο **ερώτημα Β1** ο ερευνώμενος θα απαντήσει με *Ναι* ή *Όχι* εάν παρακολουθεί κατά τη στιγμή

διενέργειας της συνέντευξης κάποια επίσημη βαθμίδα στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης περιλαμβανομένου και θεσμοθετημένου προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης (μαθητείας).

Αρνητική απάντηση: Εφόσον δεν παρακολουθεί εκπαίδευση ο ερευνώμενος θα απαντήσει στο **ερώτημα B3**.

Θετική απάντηση: Εφόσον παρακολουθεί εκπαίδευση ο ερευνώμενος, θα απαντήσει στο **ερώτημα B2** και στη συνέχεια στο **ερώτημα B3**.

Ερώτημα B2. Συμπληρώνεται ποια βαθμίδα της τυπικής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, παρακολουθεί ο ερευνώμενος, αναφέροντας συγκεκριμένα τη **Σχολική μονάδα / το Εκπαιδευτικό ίδρυμα / τον Οργανισμό** στο οποίο φοιτά. Επισημαίνεται ότι:

- για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να αναφερθεί αναλυτικά εάν η βαθμίδα ανήκει στη γενική ή στην επαγγελματική εκπαίδευση (π.χ. ΕΠΑΣ, ΕΠΑΛ, Γενικό Λύκειο, Μουσικό Λύκειο κλπ). Ειδικά για την επαγγελματική εκπαίδευση καταγράφεται το πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης.
- για τη μεταδευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να αναφερθεί αναλυτικά εάν πρόκειται για δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης, καθώς και το αντικείμενο σπουδών (π.χ. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ιδιωτικό ΙΕΚ, Σχολή Ναυτικών Δοκίμων κ.λπ).

Ειδικά για τις συνθήκες που επικράτησαν στην εκπαίδευση λόγω της πανδημίας **COVID-19**, η οποία επηρέασε και τη λειτουργία σχολείων, εκπαιδευτικών κέντρων, πανεπιστημίων κ.λπ., γνωρίζουμε ότι στις περισσότερες περιπτώσεις τα εκπαιδευτικά προγράμματα συνεχίστηκαν μέσω online μαθημάτων με τη χρήση του διαδικτύου. Άτομα που παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων και των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, την οποία και συνέχισαν να παρακολουθούν μέσω online διαδικτυακών μαθημάτων θα συνεχίσουν να θεωρούνται ως μαθητές, φοιτητές, σπουδαστές κ.λπ.

Ερώτημα B3: *«Ποιο είναι το υψηλότερο επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει;»*

- Άτομα, κυρίως ηλικιωμένα, τα οποία δεν παρακολούθησαν ποτέ καμία βαθμίδα εκπαίδευσης, θα απαντήσουν στην πρώτη επιλογή «Δεν παρακολούθησα ποτέ καμία βαθμίδα εκπαίδευσης».
- Άτομα, που δεν τελείωσαν το δημοτικό, αλλά παρακολούθησαν μερικές μόνο τάξεις, θα απαντήσουν με κωδικό 1.
- Άτομα, που δεν τελείωσαν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, θα απαντήσουν σύμφωνα με το επίπεδο εκπαίδευσης που ολοκλήρωσαν, π.χ. αν ο ερευνώμενος δεν ολοκλήρωσε τις πανεπιστημιακές του σπουδές, θα απαντήσει ότι έχει ολοκληρώσει το Λύκειο.

Για όσους έχουν ολοκληρώσει κάποια βαθμίδα της μεταδευτεροβάθμια, τριτοβάθμιας ή και ανώτερης εκπαίδευσης, θα πρέπει να αναφερθεί συγκεκριμένα η **Σχολική μονάδα ή το Εκπαιδευτικό ίδρυμα** και αναλυτικά εάν πρόκειται για δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης, καθώς και το αντικείμενο σπουδών τους (π.χ. ΤΕΙ Λογιστικής, ΑΕΙ, Ιδιωτικό ΙΕΚ, Σχολή Ναυτικών Δοκίμων κ.λπ.).

Τμήμα Γ. Υγεία

Τα **ερωτήματα** που αναφέρονται στην υγεία, θα πρέπει να υποβάλλονται, από τον ερευνητή, με διακριτικότητα.

Ο ερευνητής πριν θέσει τα συγκεκριμένα ερωτήματα, προτείνεται να κάνει μια εισαγωγή αναφέροντας, για παράδειγμα, «*Τώρα θα ήθελα να σας ρωτήσω κάποια πράγματα για την υγεία σας*».

Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα
Γ1. Πώς θα χαρακτηρίζατε την υγεία σας;	Η απάντηση να είναι αυθόρμητη. Οι πιθανές απαντήσεις είναι: - Πολύ καλή - Καλή - Μέτρια - Κακή - Πολύ κακή Αν και η απάντηση είναι αυθόρμητη θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω: Με το ερώτημα πρέπει να καταγράφεται η γενική κατάσταση υγείας του ερωτώμενου και όχι η κατάσταση υγείας του κατά την ημέρα διενέργειας της έρευνας. Επομένως, τρέχοντα, αλλά προσωρινά, προβλήματα υγείας δεν θα πρέπει να επηρεάσουν την απάντηση. Πρέπει να ληφθούν υπόψη όλες οι διαφορετικές παράμετροι που επηρεάζουν την υγεία ενός ατόμου, όπως η σωματική, η συναισθηματική κατάσταση, καθώς και οποιεσδήποτε ενδείξεις ή συμπτώματα παρουσιάζει το ερευνώμενο μέλος. Οποιαδήποτε αναφορά από τον ερευνητή στην ηλικία του ερευνώμενου θα πρέπει να αποφεύγεται, ώστε ο ερευνώμενος να μη συσχετίζει την υγεία του με την υγεία που είχε τα προηγούμενα έτη ή να τη συγκρίνει με αυτή ατόμων της ίδιας ηλικίας.
Γ2. Έχετε κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας ή χρόνια πάθηση;	Ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει με <u>Ναι</u> ή <u>Όχι</u>. Ως <u>χρόνιο πρόβλημα υγείας</u> ή <u>χρόνια πάθηση</u> θεωρείται το πρόβλημα ή η πάθηση που <u>διαρκεί</u> ή <u>πρόκειται να διαρκέσει</u> περισσότερους από 6 μήνες με ή χωρίς φαρμακευτική αγωγή. Ως εκ τούτου, προσωρινά προβλήματα υγείας δεν αφορούν την ερώτηση. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι ως χρόνια προβλήματα υγείας θεωρούνται ο σακχαρώδης διαβήτης, η αλλεργία, το άσθμα, η υπέρταση, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, η υψηλή χοληστερίνη κ.ά. Το ερώτημα θα πρέπει να τίθεται γενικά, με μόνη διευκρίνιση αυτή για τη διάρκεια του προβλήματος. Επισημαίνονται: - Αναφορά σε λέξεις όπως αδυναμία, ανικανότητα, αναπηρία, εξασθένιση, κλονισμός ή διαταραχή θα πρέπει να αποφεύγεται. - Προσμετρώνται και καταγράφονται όλα τα χρόνια προβλήματα υγείας, είτε αυτά έχουν διαγνωστεί από γιατρό είτε όχι. - Η σοβαρότητα κάποιας πάθησης δεν παίζει ρόλο. Καταγράφονται και όσα προβλήματα δε θεωρούνται σοβαρά από τον ερευνώμενο. - Καταγράφονται και προβλήματα υγείας που προκαλούν πόνο ή κακή υγεία στον ερευνώμενο και σχετίζονται με ατύχημα/τραυματισμό, συγγενείς παθήσεις, γενετικές ανωμαλίες. - Αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα πρέπει να αποφεύγεται. - Περιλαμβάνονται εποχικά ή επανεμφανιζόμενα προβλήματα υγείας που μπορεί να εκδηλώνονται για διάστημα μικρότερο των έξι μηνών (π.χ. αλλεργίες). - Καταγράφεται η περίπτωση χρόνιας πάθησης που δεν επηρεάζει/ενοχλεί τον ερευνώμενο και είναι υπό έλεγχο μέσω φαρμακευτικής αγωγής, ειδικής διατροφής κλπ (π.χ. υψηλή πίεση, σακχαρώδης διαβήτης κ.α.).

Γ3. Για διάστημα έξι μηνών ή περισσότερο, έχετε περιορίσει, λόγω δικού σας προβλήματος υγείας, κάποιες συνήθειες για τον γενικό πληθυσμό δραστηριότητες ή έχετε δυσκολευτεί σε αυτές;

Με το ερώτημα αυτό προσπαθούμε να διαπιστώσουμε εάν και σε ποιο βαθμό ο ερευνώμενος περιορίσει, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών, εξαιτίας κάποιου προβλήματος υγείας, σωματικού ή ψυχικού, **συνήθειες καθημερινές** δραστηριότητες ή εάν δυσκολεύτηκε στην πραγματοποίησή τους. Συνήθως, όπως άλλωστε αναφέρεται και στο προηγούμενο ερώτημα, για να χαρακτηριστεί ένα πρόβλημα υγείας ως χρόνιο θα πρέπει να υφίσταται για τουλάχιστον 6 μήνες. Ωστόσο, διευκρινίζεται ότι το χρονικό διάστημα των 6 μηνών δεν αναφέρεται στη διάρκεια του προβλήματος υγείας, **αλλά στο χρονικό διάστημα που, περιορίστηκαν οι όποιες δραστηριότητές του.**

Το ερώτημα αναφέρεται σε συνήθειες δραστηριότητες του γενικού πληθυσμού, και αν και απευθύνεται στον ερωτώμενο εν τούτοις δεν αναφέρεται στις δραστηριότητες που ο ίδιος συνήθως κάνει, αλλά σε αυτές που ο ίδιος πιστεύει/θεωρεί ότι ένας άνθρωπος συνήθως κάνει. Αν και είναι προφανές ότι οι δραστηριότητες που κάθε άνθρωπος θεωρεί συνηθισμένες σχετίζονται άμεσα με το φύλο, την ηλικία, τις φιλοδοξίες κ.λπ., στο ερώτημα δεν γίνεται συσχέτιση με τίποτα από αυτά, ούτε περιλαμβάνεται λίστα με παραδείγματα δραστηριοτήτων που θεωρούνται «συνήθειες» για τον γενικό πληθυσμό, αφού θα πρέπει να καταγραφεί αυθόρμητα η αντίληψη του ίδιου του ερωτώμενου.

Θετική απάντηση θα καταχωρισθεί μόνο για περιορισμούς που έχουν ήδη διαρκέσει τουλάχιστον 6 μήνες και όχι για περιορισμούς που πιθανά άρχισαν να υφίστανται πρόσφατα (και πάντως λιγότερο από 6 μήνες πριν) και ενδέχεται ή καλύτερα αναμένεται, με βάση τα όσα είναι γνωστά για κάποια χρόνια προβλήματα υγείας, να διαρκέσουν 6 μήνες ή και περισσότερο.

Για παράδειγμα, όσοι πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη, όταν διαγνωστούν, ενημερώνονται ότι πρόκειται για χρόνια πάθηση που δεν θεραπεύεται. Ωστόσο, μπορεί, στο στάδιο που βρίσκονται και με την θεραπεία την οποία λαμβάνουν, να είναι η πάθηση υπό έλεγχο και να μην έχει προκαλέσει περιορισμό δραστηριοτήτων, τουλάχιστον όχι ακόμα.

Επομένως, η απάντηση θα πρέπει να δοθεί με βάση την προσωπική τους εμπειρία αναφορικά με τον όποιο περιορισμό δραστηριοτήτων μπορεί να αντιμετωπίζουν και όχι με βάση το τι γνωρίζουν γενικά για τη νόσο, από άλλους.

Διευκρινίζεται ότι **θετική απάντηση θα δίνεται μόνο για περιορισμούς δραστηριοτήτων λόγω προβλημάτων υγείας** και όχι λόγω π.χ. οικονομικών προβλημάτων ή άλλων που δεν σχετίζονται με την υγεία του ερωτώμενου.

Στόχος των ερωτημάτων Γ4 – Γ7 είναι να εντοπίσουν τις περιπτώσεις περιορισμένης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας με βάση την προσωπική εκτίμηση του ερευνώμενου ως προς το εάν χρειάστηκε εξετάσεις ή θεραπεία, αλλά δεν μπόρεσε να τη λάβει ή καθυστέρησε να τη λάβει ή δεν προσπάθησε να τη λάβει. Επίσης, ερευνάται η επίδραση της πανδημίας **COVID-19** ως ανασταλτικός παράγοντας πρόσβασης και παροχής υπηρεσιών υγείας.

Εξετάζονται οι περιπτώσεις που ο ερευνώμενος – για *προσωπικό του πρόβλημα υγείας* – χρειάστηκε να επισκεφθεί ή να συμβουλευτεί γιατρό ή επαγγελματία υγείας για εξέταση ή θεραπεία.

Γ4. Υπήρξε περίπτωση, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, που πραγματικά χρειαστήκατε ιατρική εξέταση ή θεραπεία για δικό σας πρόβλημα υγείας; Γ4α. Υποβλήθήκατε σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία κάθε φορά που πραγματικά χρειάστηκε; Γ5. Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που δεν υποβλήθήκατε σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία όταν πραγματικά την χρειαστήκατε;	<u>Ιατρική εξέταση ή θεραπεία</u> Ο ερευνώμενος θα πρέπει να απαντήσει: 1. Ναι (Εφόσον χρειάστηκε πραγματικά σε κάποια περίπτωση ιατρική εξέταση ή θεραπεία)→ Συμπλήρωση ερωτήματος Γ4α 2. Όχι (Εφόσον δεν χρειάστηκε καμία ιατρική εξέταση ή θεραπεία)→ Συμπλήρωση ερωτήματος Γ8 1. Ναι, υποβλήθηκα σε εξέταση ή θεραπεία κάθε φορά που χρειάστηκε→ Συμπλήρωση ερωτήματος Γ6. 2. Όχι, υπήρξε μία τουλάχιστον περίπτωση που δεν υποβλήθηκα σε εξέταση ή θεραπεία. Το ερώτημα Γ5 συμπληρώνεται σε περίπτωση που στο ερώτημα Γ4α υπάρχει αρνητική απάντηση (2). Στόχος του ερωτήματος είναι να διερευνηθούν οι λόγοι που ο ερευνώμενος είχε κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12, πριν τη διενέργεια της έρευνας, μηνών περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας. Καταγράφεται μία απάντηση και συγκεκριμένα ο κύριος λόγος για τον οποίο δεν υποβλήθηκε ο ερευνώμενος σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία. - Δεν είχα την οικονομική δυνατότητα – Για περιπτώσεις που ήταν πολύ ακριβή η εξέταση/θεραπεία ή δεν υπήρχε κάλυψη από το ασφαλιστικό ταμείο. Επίσης όταν το κόστος της μετακίνησης για την ιατρική εξέταση ή την θεραπεία είναι υψηλό και το νοικοκυριό αδυνατεί να το καλύψει. - Λίστα αναμονής - Για περιπτώσεις που ο ερευνώμενος ήταν σε λίστα αναμονής και δεν μπορούσε να λάβει φροντίδα υγείας, ενώ είχε άμεση ανάγκη ή καθυστέρουσε να βρει ραντεβού σύντομα ή για περιπτώσεις που αποθαρρύνθηκε από το να αναζητήσει φροντίδα γνωρίζοντας ότι θα πρέπει να αναμένει καιρό. - Έλλειψη χρόνου λόγω εργασίας ή φροντίδας παιδιών ή άλλων ατόμων - Μεγάλη απόσταση από το γιατρό/δεν υπάρχουν μέσα συγκοινωνίας (δεν περιλαμβάνεται η περίπτωση που ήταν μεγάλο το κόστος μετακίνησης για την οποία καταχωρίζεται θετική απάντηση στο 1). - Φόβος για το γιατρό, τα νοσοκομεία, τις εξετάσεις, τη θεραπεία - Περίμενα μήπως το πρόβλημα υποχωρήσει/βελτιωθεί από μόνο του - Δε γνώριζα κάποιον καλό εξειδικευμένο γιατρό. - Άλλος λόγος -για οποιονδήποτε άλλο λόγο που δεν προαναφέρεται-, ο οποίος και θα πρέπει να συμπληρωθεί συγκεκριμένα στο λεκτικό. Κατά την εκφώνηση της ερώτησης προτείνεται ο ερευνητής να διαβάζει όλες τις πιθανές απαντήσεις στον ερευνώμενο. Επισημαίνεται ότι αν ο κύριος λόγος εξαιτίας του οποίου ο ερευνώμενος δεν υποβλήθηκε σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία όταν πραγματικά τη χρειάστηκε ήταν η πανδημία COVID-19, τότε αυτό θα πρέπει να αναφέρεται ρητά με την επιλογή “Άλλος, λόγος, δηλαδή COVID-19”. Ωστόσο, αν ο κύριος λόγος σχετίζεται με τον COVID-19 αλλά αναφέρεται στη λίστα επιλογών, π.χ. μεγάλη λίστα αναμονής, η οποία μπορεί να είναι συνέπεια της πανδημίας COVID-19, του φόβου επίσκεψης στο χώρο εξέτασης λόγω της πανδημίας COVID-19 κ.λπ.,
--	--

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	τότε ο ερευνώμενος θα πρέπει να επιλέξει ανάλογα τον πλέον σημαντικό λόγο.
Γ6. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πόσες φορές επισκεφτήκατε ή συμβουλευτήκατε ιατρό γενικής ιατρικής, παθολόγο ή τον οικογενειακό σας ιατρό, για δικό σας πρόβλημα υγείας	Δεν συμπεριλαμβάνονται: - Επισκέψεις του ιατρού στο σπίτι ή ιατρικές συμβουλές μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας. - Επισκέψεις για θεραπεία ασθένειας ή υγείας άλλων ατόμων, όπως παιδιών ή ηλικιωμένων συγγενών
Γ7. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, επισκεφτήκατε ή συμβουλευτήκατε ιατρό άλλης ειδικότητας για ειδικευμένες ιατρικές υπηρεσίες ή χειρουργό, για δικό σας πρόβλημα υγείας;	Δεν συμπεριλαμβάνονται: - Επαφές με μια νοσοκόμα για λογαριασμό ενός γενικού ιατρού, για παράδειγμα για να λάβετε μια απόδειξη. - Επισκέψεις στο προκαθορισμένο εργαστήριο εξετάσεις ή επισκέψεις για συνταγογραφημένες και προγραμματισμένες διαδικασίες θεραπείας (π.χ. ενέσεις) - Τηλεφωνικές επαφές (ακόμα και με γιατρό) χωρίς συνεννόηση (για παράδειγμα μόνο για να κανονίσουμε ένα ραντεβού με γιατρό) - Επισκέψεις για θεραπεία ασθένειας ή υγείας άλλων ατόμων, όπως παιδιών ή ηλικιωμένων συγγενών
Γ8. Υπήρξε περίπτωση, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, που πραγματικά χρειαστήκατε οδοντιατρική / στοματολογική / ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία για δικό σας πρόβλημα υγείας;	Ο ερευνώμενος θα πρέπει να απαντήσει: 1. Ναι (Εφόσον χρειάστηκε πραγματικά σε κάποια περίπτωση ιατρική εξέταση ή θεραπεία)→ Συμπλήρωση ερωτήματος Γ8α 2. Όχι (Εφόσον δεν χρειάστηκε καμία ιατρική εξέταση ή θεραπεία)→ Συμπλήρωση ερωτήματος Γ11
Γ8α. Υποβλήθηκετε σε οδοντιατρική / στοματολογική / ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία κάθε φορά που πραγματικά χρειάστηκε;	Ο ερευνώμενος – εφόσον δηλώσει στο <u>Ερώτημα Γ8</u> ότι χρειάστηκε πραγματικά σε κάποια περίπτωση οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία – θα πρέπει να διευκρινίσει εάν έλαβε την εξέταση απαντώντας ανάλογα: - Ναι, (υποβλήθηκα σε οδοντιατρική εξέταση ή θεραπεία κάθε φορά που χρειάστηκε)→ Συμπλήρωση ερωτήματος Γ10. - Όχι (Υπήρξε μια τουλάχιστον περίπτωση που δεν υποβλήθηκα σε οδοντιατρική εξέταση ή θεραπεία).
Γ9. Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που δεν υποβλήθηκετε σε οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία όταν πραγματικά τη χρειαστήκατε;	Το ερώτημα Γ9 συμπληρώνεται σε περίπτωση που στο ερώτημα Γ8α υπάρχει αρνητική απάντηση (2). Στόχος του ερωτήματος είναι να διερευνηθούν οι λόγοι που ο ερευνώμενος είχε κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12, πριν τη διενέργεια της έρευνας, μηνών περιορισμένη πρόσβαση σε οδοντιατρικές υπηρεσίες υγείας. Καταγράφεται μία απάντηση και συγκεκριμένα ο κύριος λόγος για τον οποίο δεν υποβλήθηκε σε οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία. - Δεν είχα την οικονομική δυνατότητα – Για περιπτώσεις που ήταν πολύ ακριβή η επίσκεψη/εξέταση ή δεν υπήρχε κάλυψη από το ασφαλιστικό ταμείο. Επίσης όταν το κόστος της μετακίνησης για την οδοντιατρική εξέταση ή την θεραπεία είναι υψηλό και το

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	νοικοκυριό αδυνατεί να το καλύψει. - Λίστα αναμονής - Για περιπτώσεις που ο ερευνώμενος ήταν σε λίστα αναμονής και δεν μπορούσε να λάβει φροντίδα υγείας, ενώ είχε άμεση ανάγκη ή καθυστέρουσε να βρει ραντεβού σύντομα ενώ είχε άμεση ανάγκη οδοντιατρικής/στοματολογικής φροντίδας ή για περιπτώσεις που αποθαρρύνθηκε από το να αναζητήσει φροντίδα γνωρίζοντας ότι θα πρέπει να αναμένει καιρό. - Έλλειψη χρόνου λόγω εργασίας ή φροντίδας παιδιών ή άλλων ατόμων - Μεγάλη απόσταση από τον οδοντίατρο/δεν υπάρχουν μέσα συγκοινωνίας (δεν περιλαμβάνεται η περίπτωση που ήταν μεγάλο το κόστος μετακίνησης για την οποία καταχωρίζεται θετική απάντηση στο 1). - Φόβος για τον οδοντίατρο, τα νοσοκομεία, τις εξετάσεις, τη θεραπεία - Περίμενα μήπως το πρόβλημα υποχωρήσει/βελτιωθεί από μόνο του - Δε γνώριζα κάποιον καλό οδοντίατρο. - Άλλος λόγος - για οποιονδήποτε άλλο λόγο που δεν προαναφέρεται, ο οποίος και θα πρέπει να συμπληρωθεί στο λεκτικό. Κατά την εκφώνηση της ερώτησης προτείνεται ο ερευνητής να διαβάζει όλες τις πιθανές απαντήσεις στον ερευνώμενο. Όπως και στην Ερώτηση Γ5, επισημαίνεται ότι αν ο κύριος λόγος εξαιτίας του οποίου ο ερευνώμενος δεν υποβλήθηκε σε οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία όταν πραγματικά τη χρειάστηκε ήταν η πανδημία COVID-19, τότε αυτό θα πρέπει να αναφέρεται ρητά με την επιλογή “Άλλος, λόγος, δηλαδή COVID-19”. Ωστόσο, αν ο κύριος λόγος σχετίζεται με τον COVID-19 αλλά αναφέρεται στη λίστα επιλογών π.χ. μεγάλη λίστα αναμονής, η οποία μπορεί να είναι συνέπεια της πανδημίας COVID-19, του φόβου επίσκεψης στο χώρο εξέτασης λόγω της πανδημίας COVID-19 κ.λπ. τότε ο ερευνώμενος θα πρέπει να επιλέξει ανάλογα τον πλέον σημαντικό λόγο.
Γ10. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πόσες φορές επισκεφτήκατε ή συμβουλευτήκατε ιατρό γενικής ιατρικής, παθολόγο ή τον οικογενειακό σας ιατρό, για δικό σας πρόβλημα υγείας;	Δεν συμπεριλαμβάνονται: - Επαφές με μια νοσοκόμα για λογαριασμό ενός οδοντίατρου ιατρού, για παράδειγμα για να λάβετε μια απόδειξη. - Επισκέψεις στο προκαθορισμένο εργαστήριο εξετάσεις ή επισκέψεις για συνταγογραφημένες και προγραμματισμένες διαδικασίες θεραπείας (π.χ. ενέσεις) - Τηλεφωνικές επαφές (ακόμα και με γιατρό) χωρίς συνεννόηση (για παράδειγμα μόνο για να κανονίσουμε ένα ραντεβού με γιατρό) - Επισκέψεις για θεραπεία ασθένειας ή υγείας άλλων ατόμων, όπως παιδιών ή ηλικιωμένων συγγενών
Γ11. Ποιο είναι το βάρος σας;	Καταγράφεται το βάρος του ερευνώμενου, χωρίς ρούχα και παπούτσια, σε κιλά. Αν πρόκειται για γυναίκες που εγκυμονούν, καταγράφεται το σύνηθες βάρος τους πριν την εγκυμοσύνη.

Γ12. Ποιο είναι το ύψος σας; Γ13. Τι από τα παρακάτω περιγράφει καλύτερα αυτό που κάνετε στην εργασία σας;	Καταγράφεται το ύψος του ερευνώμενου, χωρίς παπούτσια, σε εκατοστά. Σε περίπτωση που ο ερευνώμενος δεν είναι σίγουρος για το ακριβές ύψος του θα καταχωρηθεί αυτό κατά προσέγγιση από τον ερευνητή. Κυρίως κάθεστε: αναφέρεται σε εργασίες που περιλαμβάνουν ελαφριά σωματική προσπάθεια, κυρίως καθιστή ή όρθια στάση. Θα πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο όρθιες δραστηριότητες που δεν απαιτούν επιπλέον σωματική προσπάθεια. Παραδείγματα - Καθίστε στη δουλειά: ελαφριά εργασία γραφείου, εργασία στο γραφείο, ανάγνωση, γραφή, σχέδιο, χρήση υπολογιστή, ομιλία ή ομιλία το τηλέφωνο, τη μελέτη, την οδήγηση αυτοκινήτου ή φορτηγού κ.λπ. - Στέκεται στη δουλειά χωρίς επιπλέον σωματική προσπάθεια: διδασκαλία, πώληση προϊόντων αρτοποιίας, styling μαλλιών, σκηνοθεσία κυκλοφορία κ.λπ. Κυρίως περπάτημα ή εργασίες που απαιτούν μέτρια σωματική προσπάθεια: αναφέρεται σε εργασίες που περιλαμβάνουν κυρίως περπάτημα ή μέτρια σωματική προσπάθεια. Παραδείγματα - Περπάτημα στη δουλειά: παράδοση επιστολών, μεταφορά ελαφρών φορτίων, πότισμα γκαζόν ή κήπου κ.λπ. - Εργασίες που απαιτούν μέτρια σωματική προσπάθεια: ηλεκτρολογικές εργασίες, υδραυλικές εγκαταστάσεις, επισκευές αυτοκινήτων, εργαλειομηχανές, τρύπημα, διάτρηση, βάψιμο σπιτιών κ.λπ. Κυρίως βαριά ή σωματικά απαιτητική εργασία: αναφέρεται σε εργασίες που απαιτούν μεγάλη σωματική προσπάθεια. Παραδείγματα: χρήση βαρέων ηλεκτρικών εργαλείων, βαριές οικοδομικές εργασίες, εξόρυξη, μεταφορά βαρέων φορτίων, φόρτωση, στοίβαξη ή κόψιμο ξύλων, εκκαθάριση γης, φτυάρι ή σκάψιμο, εργασία με φτυάρι, γέμισμα κήπων κ.λπ. Η περίοδος αναφοράς είναι μια τυπική εβδομάδα. Μια «τυπική εβδομάδα» αναφέρεται σε μια «τυπική» εβδομάδα 7 ημερών, συμπεριλαμβανομένων των καθημερινών και Σαββατοκύριακα σε μια δεδομένη σεζόν (την εποχή της συνέντευξης).
Γ14. Κατά τη διάρκεια μίας συνηθισμένης εβδομάδας, πόσο συχνά ασκείστε για τουλάχιστον 10 λεπτά συνεχόμενα;	Αφορά μόνο σε δραστηριότητες που προκαλούν τουλάχιστον μια μικρή αύξηση στην αναπνοή ή τον καρδιακό ρυθμό (δηλαδή τουλάχιστον μέτρια απαιτητικές σωματικές δραστηριότητες) και εκτελούνται για τουλάχιστον 10 λεπτά συνεχόμενα (δηλαδή χωρίς διακοπή). Θα ληφθεί υπόψη ο χρόνος για μετακίνηση από ένα μέρος σε άλλο που διαρκεί τουλάχιστον 10 λεπτά συνεχόμενα, περπατώντας ή με ποδήλατο, καθώς και ο χρόνος για άθληση, γυμναστική ή σωματική άσκηση για ψυχαγωγία. Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την εργασία εξαιρούνται.
Γ15. Πόσο συχνά καταναλώνετε φρούτα;	Αφορά στην συχνότητα κατανάλωσης φρούτων (εξαιρουμένου του χυμού). Τα φρούτα μπορούν να είναι φρέσκα ή κατεψυγμένα, κομμένα σε μικρά κομμάτια ή πολτοποιημένα (πουρέ). Περιλαμβάνονται κονσερβοποιημένα ή αποξηραμένα φρούτα. Όλοι οι χυμοί φρούτων εξαιρούνται και δεν πρέπει να θεωρούνται φρούτα.

Γ16. Πόσο συχνά καταναλώνετε λαχανικά ή σαλάτες;	Αφορά στην συχνότητα κατανάλωσης λαχανικών ή σαλάτας (εξαιρούνται οι πατάτες, οι σούπες και οι χυμοί). Περιλαμβάνονται φρέσκα ή κατεψυγμένα λαχανικά. Μπορούν να κοπούν σε μικρά κομμάτια ή να πολτοποιηθούν. Τα κονσερβοποιημένα λαχανικά πρέπει να συμπεριληφθούν. Θα πρέπει να περιλαμβάνονται όσπρια (φασόλια, φακές) και πιάτα λαχανικών (μαγειρεμένα αλλά και κρύα). Εξαιρούνται τυχόν προϊόντα διατροφής, συμπεριλαμβανομένων άλλων συστατικών εκτός από λαχανικά, όπως χορτόπιτες, σούπες (κρύες ή ζεστές) ή οποιοδήποτε άλλο μαγειρεμένο γεύμα με άλλα υλικά εκτός από λαχανικά. Όλοι οι χυμοί λαχανικών εξαιρούνται και δεν πρέπει να θεωρούνται λαχανικά.
Γ17. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, καταναλώσατε κάποιο προϊόν καπνού (τσιγάρο, καπνό για πίπα, πούρο, θερμαινόμενο, καπνό μάσησης κ.λπ.) ή χρησιμοποίησατε ηλεκτρονικό τσιγάρο με ή χωρίς νικοτίνη;	Περιλαμβάνονται: -Το κάπνισμα βιομηχανοποιημένων τσιγάρων (αλλά και χειροποίητων τσιγάρων, πούρων, πίπες κ.λπ.) καθώς και τα προϊόντα καπνού, τα οποία μασούνται ή μυρίζονται. -Τα ηλεκτρονικά τσιγάρα, τα ηλεκτρονικά τσιγάρα ή οι ηλεκτρονικές συσκευές. -Τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού περιέχουν καπνό που θερμαίνεται χωρίς να φτάσει στην ανάφλεξη για να παράγει καπνό/ατμό που περιέχει νικοτίνη και άλλες χημικές ουσίες, οι οποίες στη συνέχεια εισπνέονται από τους χρήστες, π.χ. ξυλάκια καπνού ή κάψουλες που θερμαίνονται από συσκευές. Δεν περιλαμβάνονται: -Προϊόντα νικοτίνης που θεωρούνται φάρμακα (π.χ. κόμμι νικοτίνης ή έμπλαστρο νικοτίνης).
Γ18. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, καταναλώνατε αλκοολούχα ποτά, οποιουδήποτε είδους (μπύρα, κρασί, ούισκι, λικέρ, ούζο, τσίπουρο, ρακί, σπιτικά ποτά ή άλλα);	Αφορά στην συνολική συχνότητα πρόσληψης αλκοόλ κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Ο όρος «αλκοολούχο ποτό» αναφέρεται σε όλα τα ποτά που περιέχουν «αλκοόλ» (ή πιο συγκεκριμένα «αιθανόλη»), ανεξάρτητα από είδος ποτού (δυνατή ή ελαφριά μπύρα, κρασί, οινοπνευματώδη κ.λπ.), ή την ποσότητα που καταναλώνεται.
Γ19. Θα λέγατε ότι αντιμετωπίζετε δυσκολία στην όραση; (ακόμα και όταν φοράτε γυαλιά ή φακούς επαφής);	Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην όραση ή δυσκολεύονται στην όραση ακόμη και όταν φορούν γυαλιά ή φακούς επαφής (εάν φορούν γυαλιά ή φακούς επαφής). Η όραση αναφέρεται στην ικανότητα του ατόμου να αντιληφθεί ή να παρατηρήσει τι συμβαίνει γύρω του χρησιμοποιώντας τα μάτια του. Τα προβλήματα όρασης μπορεί να περιλαμβάνουν, εκτός από τις περιπτώσεις ολικής τυφλότητας, και δυσκολίες όρασης π.χ. δυσκολία το άτομο να δει πράγματα πολύ κοντά ή μακριά, το άτομο να μην βλέπει από το ένα μάτι ή να αντιμετωπίζει δυσκολία στην περιφερειακή του όραση. Η φράση «ακόμα και όταν φοράτε γυαλιά ή φακούς επαφής» διευκρινίζει ότι όταν ένα άτομο φοράει γυαλιά ή φακούς επαφής, θα απαντήσει σύμφωνα με τη δυσκολία που αντιμετωπίζει με τη χρήση αυτών των βοηθημάτων.

Γ20. Θα λέγατε ότι αντιμετωπίζετε δυσκολία στην ακοή (ακόμα και όταν φοράτε ακουστικά ή άλλα βοηθητικά εξαρτήματα);	Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που έχουν προβλήματα ακοής ακόμη και όταν χρησιμοποιούν ακουστικό βαρηκοΐας (αν χρησιμοποιούν ακουστικό). Η ακοή αναφέρεται στη λειτουργία του ατόμου να χρησιμοποιεί τα αυτιά του και την ακουστική ικανότητά του, για να καταλάβει την ομιλία ή τους ήχους των δραστηριοτήτων, καθώς και να αντιληφθεί κινδύνους που υπάρχουν γύρω του. Η φράση «που παραμένει ακόμα και όταν χρησιμοποιείτε ακουστικά βαρηκοΐας» διευκρινίζει ότι όταν ένα άτομο χρησιμοποιεί ακουστικά βοηθήματα, θα απαντήσει σύμφωνα με τη δυσκολία που αντιμετωπίζει στην ακοή με τη χρήση αυτών των βοηθημάτων. Οι δυσκολίες στην ακοή μπορεί να περιλαμβάνουν: Δυσκολία ακοής σε θορυβώδες περιβάλλον, δυσκολία διάκρισης ήχων από διαφορετικές πηγές και δυσκολία ακοής σε ένα ή και στα δύο αυτιά.
Γ21. Θα λέγατε ότι αντιμετωπίζετε δυσκολία να περπατήσετε ή να ανεβείτε ή να κατεβείτε σκαλιά, για να μετακινηθείτε από ένα σημείο σε άλλο, χωρίς τη χρήση οποιουδήποτε βοηθήματος ή βοήθειας από άλλον;	Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που έχουν κάποιο περιορισμό ή πρόβλημα οποιουδήποτε είδους στη μετακίνηση με τα πόδια. Το περπάτημα αναφέρεται στη χρήση των κάτω άκρων (πόδια), έτσι ώστε το άτομο να μετακινείται πάνω στο έδαφος για να φτάσει από ένα σημείο Α σε ένα άλλο σημείο Β. Η δυσκολία στο περπάτημα ή το ανέβασμα σκάλας θα πρέπει να προσδιοριστεί σύμφωνα με την ικανότητα του ατόμου να περπατάει χωρίς τη χρήση βοηθημάτων (αναπηρικό αμαξίδιο, περιπατητές κ.α.). Εάν απαιτείται τέτοια βοήθεια, το άτομο έχει δυσκολία στο περπάτημα. Η δυσκολία στο περπάτημα μπορεί να περιλαμβάνει: αδυναμία/δυσκολία να περπατήσει κανείς μικρές (περίπου 100 μέτρα) ή μεγάλες αποστάσεις (περίπου 500 μέτρα), να περπατήσει μια μικρή απόσταση χωρίς να χρειαστεί να σταματήσει για ανάπαυση, να ανέβει ή να κατέβει σκαλοπάτια. Οι δυσκολίες στο περπάτημα περιλαμβάνουν και εκείνες τις δυσκολίες που προκύπτουν από προβλήματα ισορροπίας, αντοχής ή προβλήματα σε άλλα συστήματα (εκτός του μυοσκελετικού) του σώματος, π.χ. τυφλοί που έχουν δυσκολία στο περπάτημα σε ένα άγνωστο μέρος ή κωφοί που δυσκολεύονται να ανεβαίνουν σκάλες όταν δεν υπάρχει φωτισμός
Γ22. Θα λέγατε ότι αντιμετωπίζετε δυσκολία να θυμάστε πράγματα ή να συγκεντρώνετε σε κάτι που κάνετε;	Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που έχουν κάποια προβλήματα με την μνήμη ή την συγκέντρωση, τα οποία δυσχεραίνουν την εκτέλεση καθημερινών δραστηριοτήτων τους. Η μνήμη αναφέρεται στη δυνατότητα ανάκλησης περιστατικών ή συμβάντων. Αυτό σημαίνει ότι το άτομο μπορεί να φέρει στο μυαλό ή να ξανασκεφτεί κάτι που έχει συμβεί στο παρελθόν (είτε το πρόσφατο παρελθόν είτε και το μακρινό παρελθόν). Στα νέα άτομα, η μνήμη συχνά συνδέεται με τη δυνατότητα απομνημόνευσης γνώσεων που έχουν μάθει για παράδειγμα στο σχολείο και την ικανότητα να τα ανακτούν όταν χρειάζεται. Η συγκέντρωση αναφέρεται στη χρήση της νοητικής ικανότητας για την εκπλήρωση ορισμένων καθηκόντων όπως η ανάγνωση, ο υπολογισμός αριθμών, η εκμάθηση νέων γνώσεων. Συνδέεται με την δυνατότητα εστίασης στην εργασία που εκτελεί το προκειμένου αυτή να ολοκληρωθεί επιτυχώς. Περιλαμβάνονται προβλήματα όπως, να μην μπορεί κανείς να θυμηθεί μια συνηθισμένη διαδρομή, να αδυνατεί να επικεντρωθεί σε μια δραστηριότητα, να μην μπορεί να θυμηθεί το μέρος που βρίσκεται ή την ημερομηνία, να ξεχνάει κάτι που του είπαν στο άμεσο παρελθόν, να μπερδεύεται με διάφορα συμβάντα, καταστάσεις κ.λπ

	<u>ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι δυσκολίες μνήμης ή συγκέντρωσης που προέρχονται από καθημερινές καταστάσεις όπως ο μεγάλος φόρτος εργασίας, το στρες, ή η χρήση ουσιών εξαιρούνται.</u>
I23. Θα λέγατε ότι αντιμετωπίζετε δυσκολία να φροντίζετε τον εαυτό σας, όπως να πλένεστε, να ντύνεστε κ.λπ.;	Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολία στην ατομική φροντίδα. Το πλύσιμο και το ντύσιμο αντιπροσωπεύουν δραστηριότητες ατομικής φροντίδας που συμβαίνουν σε καθημερινή βάση και θεωρούνται βασικές. Το πλύσιμο του σώματος αναφέρεται στη διαδικασία καθαρισμού ολόκληρου του σώματος (συνήθως με σαπούνι και νερό) κατά το συνήθη τρόπο. Η δραστηριότητα του πλυσίματος περιλαμβάνει τον καθαρισμό των μαλλιών και των ποδιών, καθώς και τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων αντικειμένων όπως σαπούνι ή σαμπουάν -χωρίς βοήθεια- για την εκτέλεση της δραστηριότητας. Το ντύσιμο αναφέρεται σε όλες τις ενέργειες που απαιτούνται για να φορέσει το άτομο ρούχα στο άνω και κάτω μέρος του σώματος, συμπεριλαμβανομένων και των υποδημάτων. Στο ντύσιμο περιλαμβάνονται οι ενέργειες για τη συλλογή των ενδυμάτων από τους χώρους αποθήκευσης (ντουλάπα), το κούμπωμα των κουμπιών, το κλείσιμο των φερμουάρ, το δέσιμο των κορδονιών σε υποδήματα κ.α.
I24. Θα λέγατε ότι αντιμετωπίζετε δυσκολία στην επικοινωνία με τους άλλους ανθρώπους, για παράδειγμα δεν τους καταλαβαίνετε ή δεν σας καταλαβαίνουν (παρ' όλο που μιλάτε την ίδια γλώσσα);	Σκοπός αυτής της ερώτησης είναι ο εντοπισμός των ατόμων που έχουν κάποιο πρόβλημα στην ομιλία, στην ακρόαση ή στην κατανόηση της ομιλίας, το οποίο συντελεί στη δυσκολία των ατόμων να γίνουν κατανοητά στους άλλους ή να κατανοήσουν τα ίδια τους υπόλοιπους ανθρώπους. Η επικοινωνία αναφέρεται στη ικανότητα του ατόμου να ανταλλάσσει πληροφορίες ή ιδέες με άλλους ανθρώπους μέσω της χρήσης της γλώσσας. Στην επικοινωνία περιλαμβάνονται και η χρήση της φωνής αλλά και η ανταλλαγή σημάτων (νοηματική γλώσσα) ή ο γραπτός λόγος για τη μεταφορά των πληροφοριών. Οι δυσκολίες επικοινωνίας μπορεί να αφορούν διάφορα σημεία της διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών. Μπορεί να σχετίζονται με λειτουργικά προβλήματα όπως προβλήματα ακοής ή ομιλίας, ή μπορεί να σχετίζονται με τη νοητική ικανότητα του ατόμου να ερμηνεύει τους ήχους που συλλέγει το ακουστικό σύστημα και να αναγνωρίζει τις λέξεις που χρησιμοποιούνται, ή με αδυναμία του ατόμου να συνθέσει μια φράση ή να πει μια λέξη ακόμη και όταν το άτομο γνωρίζει τη λέξη ή την πρόταση. Στις δυσκολίες επικοινωνίας περιλαμβάνονται προβλήματα που καθιστούν δύσκολο στο άτομο να γίνει κατανοητό ή να κατανοήσει τους άλλους ανθρώπους όταν μιλούν ή προσπαθούν να επικοινωνούν με άλλους τρόπους.

Τμήμα Δ. Τρέχουσα ασχολία και χαρακτηριστικά εργασίας

Δ1. Ποια είναι η ασχολία σας; Είστε:	
Περίοδος αναφοράς	Τρέχουσα
Εργαζόμενοι (1) → Συνεχίστε με Ερώτημα Δ7	
1. <u>Εργαζόμενος</u>	Όσοι έχουν κάποια εργασία από την οποία αποκομίζουν άμεσα ή έμμεσα οικονομικό όφελος. Ο χαρακτηρισμός εργαζόμενος μπορεί να αποδοθεί ανεξάρτητα από το επίσημο καθεστώς απασχόλησής τους, τις ώρες εργασίας και το εισόδημα από απασχόληση. Μπορούν επίσης να εργάζονται ήδη και παράλληλα να αναζητούν καινούρια εργασία. Στην κατηγορία αυτή μπορούν να ενταχθούν και άτομα που θα ταίριαζαν και σε κάποια άλλη εφόσον οι ίδιοι θεωρούν ως κύρια απασχόλησή τους την εργασία, ενώ, επίσης, άτομα που μπορεί να επιλέξουν μία άλλη κατηγορία κύριας απασχόλησης μπορούν να είναι και εργαζόμενοι. Παράδειγμα μπορεί να αποτελούν άτομα που θεωρούν ως κύρια απασχόλησή τους τη φοίτηση ή τη φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων και παράλληλα έχουν κάποια εργασία. Στην κατηγορία αυτή μπορεί να περιλαμβάνονται: <u>Μισθωτοί ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής τους (με μισθό, ημερομίσθιο, σε είδος, με ποσοστά κ.λπ.)</u> <u>Μαθητεύοντες με ή χωρίς αμοιβή</u> <u>Αυτοαπασχολούμενοι και επιχειρηματίες που εργάζονται και οι ίδιοι, Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση με ή χωρίς αμοιβή</u> <u>Άτομα σε κανονική ή αναρρωτική άδεια, σε απεργία κ.λπ. που έχουν διακόψει προσωρινά την εργασία τους,</u> <u>Άτομα σε άδεια μητρότητας/πατρότητας εφόσον επιλέξουν αυτή την κατηγορία και όχι τη φροντίδα σπιτιού ή/και παιδιών/ηλικιωμένων.</u> <u>Άτομα σε διαθεσιμότητα εφόσον λαμβάνουν πάνω από το 50% του μισθού τους</u> <u>Άτομα που παρακολουθούν πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης, το οποίο λαμβάνει χώρα (κυρίως) στο χώρο εργασίας τους, σε αντίθεση με τα άτομα παρακολουθούν πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης χωρίς αμοιβή, τα οποία μπορούν να εντάχθούν στην κατηγορία 5. Μαθητής, σπουδαστής, φοιτητής.</u> <u>Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικράτησαν λόγω της πανδημίας COVID-19.</u> - Άτομα που απουσιάζουν προσωρινά από την εργασία τους (προσωρινή κατάσταση διαθεσιμότητας) με τη διαβεβαίωση, όμως, ότι θα επιστρέψουν σε αυτή και τα οποία εξακολουθούν να λαμβάνουν ολόκληρο ή μέρος του μισθού τους (και όχι κάποιο επίδομα εργασίας) είτε από τον εργοδότη είτε από το κράτος μπορούν να συνεχίσουν να θεωρούν τον εαυτό τους εργαζόμενο. - Αυτοαπασχολούμενοι που προσωρινά δεν είναι δυνατό να εξασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα λόγω της πανδημίας, λαμβάνουν, όμως, οικονομική ενίσχυση για την επιχείρησή τους ή αποζημίωση εν είδει

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	μισθού (και όχι κάποιο επίδομα ανεργίας) από το κράτος μπορούν να συνεχίσουν να θεωρούν το εαυτό τους αυτο-απασχολούμενο.
Άνεργοι (2) → Συνεχίστε με Ερώτημα Δ3	
2. <u>Άνεργος</u>	Όσοι δεν εργάζονται και ζητούν σήμερα μία εργασία (π.χ. όσοι απολύθηκαν, τελείωσε η εργασία που είχαν αναλάβει, έκλεισε η επιχείρηση ή ζητούν εργασία για πρώτη φορά. Κατατάσσονται και οι εποχικά εργαζόμενοι, όπως ξενοδοχοϋπάλληλοι, εργάτες γεωργίας, ηθοποιοί κ.λπ., κατά την περίοδο που δεν εργάζονται (εκτός σεζόν) κ.λπ.). Το ότι κάποιος/α θεωρεί τον εαυτό του/της άνεργο/η δεν πρέπει κατ' ανάγκη να συνάδει με την εγγραφή τους ή όχι στα επίσημα μητρώα ανεργίας (ΟΑΕΔ). Επίσης, κάποιος/α άνεργος/η μπορεί να απασχολείται περιστασιακά ή για λίγες ώρες σε κάποια εργασία που δεν θεωρείται κύρια ή μερική απασχόληση, ενώ ταυτόχρονα αναζητά σταθερή εργασία. <u>Άτομα που λόγω της πανδημίας COVID-19 λαμβάνουν επίδομα ανεργίας μπορούν να θεωρήσουν το εαυτό τους ως άνεργο.</u>
Συνταξιούχοι (3) → Συνεχίστε με Ερώτημα Δ2	
3. <u>Συνταξιούχος σε κανονική ηλικία ή μη ή έχετε διακόψει τις εργασίες της επιχείρησής σας</u>	Όσοι λαμβάνουν σύνταξη από την εργασία τους, λόγω ορίου ηλικίας, σύνταξη αναπηρίας από ατύχημα, ασθένειας κ.λπ. Σημειώνεται ότι <u>δε θα θεωρηθούν συνταξιούχοι τα άτομα που λαμβάνουν τη σύνταξη του αποθανόντος συζύγου ή πατέρα</u>, ενώ συνταξιούχοι θεωρούνται όσοι λαμβάνουν πρόωγη σύνταξη (εκτός της πρόωρης επιδοτούμενης σύνταξης αγροτών). Συνταξιούχοι θεωρούνται και όσοι λαμβάνουν σύνταξη ή έχουν διακόψει την εργασία τους/τις εργασίες της επιχείρησής τους είτε λόγω ηλικίας είτε λόγω θεμάτων υγείας, αλλά ωστόσο εξακολουθούν να έχουν ένα μικρό εισόδημα από εργασία ή εργάζονται λίγες ώρες. Την κατηγορία αυτή μπορεί να επιλέξουν και άτομα σε πρόωγη συνταξιοδότηση άνευ λόγων υγείας.
Μη οικονομικά ενεργοί (4-9) → Συνεχίστε με Ερώτημα Δ3	
4. <u>Αδύνατον να εργαστεί λόγω χρόνιων/σοβαρών προβλημάτων υγείας</u>	Περιλαμβάνονται άτομα που δεν είναι ακόμα σε ηλικία συνταξιοδότησης αλλά είναι αδύνατο να εργασθούν λόγω χρόνιων προβλημάτων υγείας, ειδικών αναγκών, αναπηρίας κ.λπ. μπορούν να επιλέξουν αυτή την κατηγορία. Η επιλογή της κατηγορίας αυτής είναι ανεξάρτητη από τη χορήγηση αντίστοιχων επιδομάτων/βοηθημάτων. Άτομα που είναι σε πρόωγη συνταξιοδότηση (πριν την κανονική ηλικία) λόγω προβλημάτων υγείας μπορούν να επιλέξουν την κατηγορία αυτή εφόσον δεν θεωρούν τους εαυτούς τους συνταξιούχους (κατηγορία 3).
5. <u>Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας</u>	Όσοι παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης Περιλαμβάνονται: - Μαθητές - Φοιτητές/Σπουδαστές - Μετεκπαιδευόμενοι

6. <u>Νοικοκυρά, οικιακές εργασίες ή/και φροντίδα παιδιών/ηλικιωμένων</u> 7. <u>Στρατιώτης</u> 8. <u>Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου</u> 9. <u>Άτομο με μόνιμη αναπηρία</u>	- Μαθητευόμενοι χωρίς αμοιβή - Νοικοκυρές - Όσοι/ες ασχολούνται με οικιακές εργασίες - Συνταξιούχοι που λαμβάνουν σύνταξη αποθανόντος συζύγου ή πατέρα - Άτομα σε γονική άδεια ή άδεια ανατροφής τέκνου (εκτός της άδειας μητρότητας/πατρότητας) που λαμβάνουν τις προβλεπόμενες παροχές μητρότητας (εξάμηνη άδεια ΟΑΕΔ). Όσοι υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία. - Εισοδηματίες - Σε αναμονή συνταξιοδότησης - Υποψήφιοι εισαγωγής σε πανεπιστημιακά/τεχνολογικά ιδρύματα - Όσοι είναι σε αναμονή στράτευσης ή μόλις απολύθηκαν από το στρατό - Άτομα που περιμένουν να αναλάβουν εργασία που έχουν ήδη βρει - Άτομα σε διαθεσιμότητα εφόσον λαμβάνουν κάτω από το 50% του μισθού τους ή δεν πρόκειται να επιστρέψουν στην εργασία τους - Άτομα που θα μεταναστεύσουν - Άεργοι (άτομα που δε θέλουν να εργαστούν) Άτομα με μόνιμη αναπηρία που δεν εργάζονται λόγω της αναπηρίας τους.
Δ2. Υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης μετά τις 12/5/2016	
«Υποβάλατε αίτηση για συνταξιοδότηση μετά τις 12/5/2016 (ανεξάρτητα από την ημερομηνία απόδοσης της σύνταξης);»	Συμπληρώνεται μόνο για τους Συνταξιούχους (Κωδικός 3 στην Ερώτηση Δ1 και μάλιστα απευθύνεται σε ερευνώμενους που έχουν γεννηθεί από το έτος 1947 και μετά, οι οποίοι απαντούν με ΝΑΙ/ΟΧΙ αναλόγως.
Ερώτημα Δ3: «Έχετε ποτέ εργαστεί;»	Η ερώτηση απευθύνεται σε όσους δεν έχουν ως κύρια ασχολία την εργασία στην παρούσα χρονική στιγμή, δηλαδή σε όλους όσοι καταχωρούν κωδικό διαφορετικό του 1-Εργαζόμενος στην Ερώτηση Δ1 και έχει σκοπό να συλλέξει πληροφορία αναφορικά με την ύπαρξη ή μη προηγούμενης εργασιακής εμπειρίας και τη μορφή αυτής - περιστασιακή ή μη. Ως περιστασιακή εργασία ορίζεται η εργασία που δεν χαρακτηρίζεται από συνέχεια και σταθερότητα, διαρκεί για χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών (ανεξαρτήτως του αν είναι πλήρους / μερικής απασχόλησης ή επίσημη/μη επίσημη) και αφορά μόνο ένα χρονικό διάστημα.

	Για να θεωρηθεί ότι ένα άτομο έχει εργαστεί είτε περιστασιακά είτε σε σταθερή εργασία, θα πρέπει να έχει παράσχει τις υπηρεσίες του για κέρδος ή αμοιβή (ή να έχει εμπειρία ως βοηθός, αμειβόμενος ή μη, στην οικογενειακή επιχείρηση) για τουλάχιστον μία ώρα την εβδομάδα. Διαφορετικά, θα θεωρηθεί ότι δεν έχει εργαστεί ποτέ. Οι εποχικοί εργαζόμενοι για διαστήματα μικρότερα των 3 μηνών, για πολλά συνεχόμενα χρόνια, θα θεωρηθεί ότι έχουν μη περιστασιακή εργασιακή εμπειρία, σε αντίθεση με τους εποχικά εργαζόμενους για διαστήματα μικρότερα των 3 μηνών στην διάρκεια ενός μόνο έτους που θα θεωρηθεί ότι έχουν περιστασιακή εργασιακή εμπειρία. Η εργασία σποραδικά ή κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών μαθητών / σπουδαστών / φοιτητών θα θεωρηθεί περιστασιακή εργασία, σε αντίθεση με τη συνεχή εργασία παράλληλα με τη μαθητεία / φοίτηση, ακόμα και εάν αυτή περιοριζόταν σε λίγες ώρες, π.χ. μαθητής που εργάζεται μερικές ώρες κάθε Σαββατοκύριακο κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Οι εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή π.χ. μαθητευόμενοι θα θεωρηθεί ότι δεν έχουν εργασιακή εμπειρία, με εξαίρεση όπως αναφέρθηκε τους εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή στην οικογενειακή επιχείρηση. Η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας δεν θεωρείται εργασιακή εμπειρία. - Εάν η απάντηση στην Ερώτηση Δ3 είναι είτε 1 -Όχι δεν έχω εργαστεί ποτέ είτε 2-Ναι, έχω εργαστεί στο παρελθόν, αλλά μόνο περιστασιακά→Ο ερευνώμενος συνεχίζει με την Ερώτηση Ε2 - Εάν η απάντηση στην Ερώτηση Δ3 είναι 3-Ναι, έχω εργαστεί στο παρελθόν ο ερευνώμενος συνεχίζει με τα Ερωτήματα Δ4-Δ6.
Ερώτημα Δ4: «Να περιγράψετε, με τη μεγαλύτερη δυνατή λεπτομέρεια, το είδος της κύριας δραστηριότητας (επάγγελμα) που είχατε στην τελευταία εργασία σας»	Είδος κύριας δραστηριότητας Για όσους απάντησαν στο Ερώτημα Δ3 ότι έχουν εργαστεί στο παρελθόν, καταχωρείται το είδος της εργασίας (επάγγελμα, ειδικότητα) του ερευνώμενου στο κατάστημα, στο εργοστάσιο, στην επιχείρηση κ.λπ., όπου εργαζόταν. Επισημαίνεται ότι η απάντηση πρέπει να είναι πλήρης και σαφής, ώστε να είναι δυνατή η ταξινόμηση του επαγγέλματος από την ΕΛΣΤΑΤ με βάση την διεθνή ταξινόμηση επαγγελμάτων (ISCO), π.χ. υφαντής, μηχανικός αυτοκινήτων, διευθυντής λογιστηρίου, ταμίας, πωλητής, χειριστής πρέσας, συναρμολογητής μηχανημάτων κ.λπ.
Ερώτημα Δ5 «Να περιγράψετε την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης (κατάστημα, εργοστάσιο, υπηρεσία κ.λπ.), στην οποία εργαζόσασταν»	Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας Καταχωρείται ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση στην οποία εργαζόταν το άτομο με τη μεγαλύτερη δυνατή ανάλυση και με σαφήνεια. Γενικές απαντήσεις, όπως εργοστάσιο, κατάστημα, εταιρεία, δημόσια υπηρεσία, Ν.Π.Δ.Δ. κ.λπ. δεν είναι δεκτές. Ικανοποιητικές απαντήσεις είναι π.χ.: Εργοστάσιο Υφασμάτων, Επιπλοποιείο, Κατάστημα Λιανικής ή Χονδρικής πώλησης Επίπλων, Εταιρεία Υδάτων, Μεταλλεία Σιδήρου, Δημόσιο ή Ιδιωτικό Σχολείο,

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	Καλλιέργεια καπνού κ.λπ. Πρέπει, δηλαδή, να αναγράφεται ακριβώς το είδος του προϊόντος που παράγει ή πωλεί το κατάστημα/επιχείρηση ή το είδος της υπηρεσίας που προσφέρει. Επισημαίνεται ότι η περιγραφή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο αναλυτική, προκειμένου να γίνει η κωδικογράφηση από την ΕΛΣΤΑΤ με βάση τη διεθνή ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας (NACE).
Ερώτημα Δ6 «Στην τελευταία εργασία σας ήσασταν:»	Θέση στην εργασία Στο ερώτημα αυτό καταγράφεται η θέση του ατόμου στην τελευταία εργασία του, με βάση τους παρακάτω κωδικούς: 1. Αυτοαπασχολούμενος με μισθωτό/ούς Η περίπτωση του ατόμου που είχε δική του εργασία (επιχείρηση, κατάστημα, γραφείο, γεωργική εκμετάλλευση, οικοτεχνία κ.λπ.) – μόνο του ή συνεταιρικά – στην οποία εργαζόταν και στην οποία απασχολούνταν ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι, ή εργάτες με οποιοδήποτε είδος αμοιβής (μισθό, ημερομίσθιο, ποσοστά, με το κομμάτι, αμοιβή σε είδος κ.λπ.) – Εργοδότης Περιλαμβάνονται: - Ελεύθεροι επαγγελματίες, όπως γιατροί, δικηγόροι και άλλοι επαγγελματίες εφόσον απασχολούν προσωπικό - Εργαζόμενοι κατ' αποκοπή, που αναλαμβάνουν την εκτέλεση ενός έργου και αμείβονται για αυτό, εάν απασχολούν τρίτα πρόσωπα με αμοιβή π.χ., οι εργολάβοι οικοδομών, οι υδραυλικοί, οι ηλεκτρολόγοι κ.λπ. που χρησιμοποιούν τεχνίτες ή εργάτες τους οποίους πληρώνουν οι ίδιοι. 2. Αυτοαπασχολούμενος χωρίς μισθωτό/ούς Η περίπτωση του ατόμου που είχε δική του εργασία (επιχείρηση, κατάστημα, γραφείο, γεωργική εκμετάλλευση, οικοτεχνία κ.λπ.) – μόνο του ή συνεταιρικά – στην οποία εργαζόταν και στην οποία δεν απασχολούσε τρίτα πρόσωπα με αμοιβή. Μπορεί, όμως, να απασχολούσε μέλη της οικογένειάς του ή μαθητευόμενους χωρίς αμοιβή. Περιλαμβάνονται: - Γεωργοί που καλλιεργούν μόνοι τους ή με τη βοήθεια των μελών της οικογένειάς τα χωράφια τους - Πλανόδιοι έμποροι, μικροεπαγγελματίες, ελεύθεροι επαγγελματίες, όπως γιατροί, δικηγόροι εφόσον δεν απασχολούν προσωπικό κ.α. - Εργαζόμενοι κατ' αποκοπή, που αναλαμβάνουν την εκτέλεση ενός έργου και αμείβονται για αυτό, εάν δεν απασχολούν τρίτα πρόσωπα, προμηθεύονται, όμως, οι ίδιοι τα υλικά για την εκτέλεση του έργου ή αν χρησιμοποιούν δικά τους μηχανήματα, μεγάλης συνήθως αξίας, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως κεφάλαιο (π.χ., τρακτέρ, κομπρεσέρ κ.λπ.) 3. Μισθωτός: Η περίπτωση του ατόμου που εργάζονταν σε κατάστημα, επιχείρηση κ.λπ. του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με πλήρη ή μερική απασχόληση, και για την εργασία του αμειβόταν

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	με μισθό, ημερομίσθιο, ποσοστά επί των πωλήσεων, με το κομμάτι ή και σε είδος. Περιλαμβάνονται και «εργαζόμενοι κατ' αποκοπή», όταν αναλαμβάνουν την εκτέλεση ενός έργου και αμείβονται γι' αυτό με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν προσωπικό ή δικά τους μηχανήματα. Οπότε, η αμοιβή τους θεωρείται ότι είναι αποτέλεσμα της προσωπικής τους μόνο εργασίας, π.χ. γεωργικοί εργάτες που αναλαμβάνουν κατ' αποκοπή το σκάψιμο του αμπελώνα, μοδίστρες που εργάζονται σε σπίτια κ.λπ. 4. Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση, χωρίς αμοιβή: Η περίπτωση του ατόμου που βοηθούσε κάποιο/α μέλος/η του νοικοκυριού στην οικογενειακή επιχείρηση (κατάστημα, γραφείο, γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση, οικοτεχνία κ.λπ.), χωρίς να λαμβάνει οποιασδήποτε μορφής αμοιβή (σε χρήμα ή σε είδος) για την εργασία του, εκτός από τα έξοδα συντήρησής του και πιθανόν κάποιο "χαρτζιλίκι".
Οι υπόλοιπες Ερωτήσεις του Τμήματος Δ αφορούν στην κύρια τρέχουσα εργασία του ερευνώμενου. Απαντούν, δηλαδή, όσοι έχουν συμπληρώσει κωδικό 1-Εργαζόμενος στη Ερώτηση Δ1. Κύρια εργασία θεωρείται, για τους ερευνώμενους που έχουν περισσότερες από μία εργασίες, αυτή στην οποία απασχολούνται, συνήθως, τις περισσότερες ώρες.	
Ερώτημα Δ7: «Να περιγράψετε, με τη μεγαλύτερη δυνατή λεπτομέρεια, το είδος της κύριας δραστηριότητας (επάγγελμα) που έχετε στην εργασία σας»	Ισχύουν όσα έχουν περιγραφεί αναλυτικά στο Ερώτημα Δ4.
Ερώτημα Δ8 «Να περιγράψετε την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης (κατάστημα, εργοστάσιο, υπηρεσία κ.λπ.), στην οποία εργάζεστε»	Ισχύουν όσα έχουν περιγραφεί αναλυτικά στο Ερώτημα Δ5.
Ερώτημα Δ9 «Πόσες ώρες απασχολείστε, συνήθως, την εβδομάδα στην κύρια εργασία σας;»	Ώρες απασχόλησης στην κύρια εργασία ανά εβδομάδα Καταγράφεται ο αριθμός των ωρών που συνήθως εργάζεται ο ερευνώμενος μέσα σε μία εβδομάδα Διευκρινίζεται ότι - Αν ο ερευνώμενος απασχολείται σε περισσότερες από μία εργασίες, ως κύρια εργασία θεωρείται αυτή στην οποία απασχολείται περισσότερες ώρες - Η υπερωριακή απασχόληση περιλαμβάνεται είτε αυτή είναι αμειβόμενη είτε όχι - Δεν περιλαμβάνεται ο χρόνος μετάβασης από και προς την εργασία, καθώς και ο χρόνος διαλείμματος για γεύμα - Για τους αυτοαπασχολούμενους υπολογίζεται και η τυχόν εργασία στο σπίτι - Για τους δασκάλους πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι ώρες προετοιμασίας, μελέτης ή υποχρεωτικής παραμονής στο σχολείο, εκπαιδευτικό ίδρυμα κλπ. - Στην περίπτωση που ο ερευνώμενος δεν έχει συγκεκριμένο ωράριο εργασίας (διαφέρει σημαντικά ανά εβδομάδα), υπολογίζεται ο μέσος όρος των ωρών

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	εργασίας των τεσσάρων τελευταίων εργάσιμων εβδομάδων - Για τους μαθητευομένους με αμοιβή και εκπαιδευομένους σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης δεν προσμετράται ο χρόνος μαθητείας
Ερώτημα Δ9α «Εργάζεστε με; - πλήρη απασχόληση - μερική απασχόληση»	Η διάκριση μεταξύ εργασίας με πλήρη ή με μερική απασχόληση θα πρέπει να στηρίζεται στην άποψη του ερευνώμενου έχοντας ως γνώμονα τις συνήθειες ώρες απασχόλησης στην κύρια εργασία. Αν η απάντηση δεν προκρίνει άμεσα και αυθόρμητα, προτείνεται να δοθεί η ακόλουθη κατεύθυνση. Άτομο που εργάζεται με μερική απασχόληση, εργάζεται λιγότερες ώρες από άτομο εργαζόμενο με πλήρη απασχόληση σε αντίστοιχη θέση στην ίδια επιχείρηση. Άτομα που δεν μπορούν να κάνουν την αντίστοιχη σύγκριση επειδή εργάζονται μόνοι, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως σημείο αναφοράς (σύγκρισης) τα άτομα που εργάζονται στο ίδιο επάγγελμα και στον ίδιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Οι ώρες εργασίας περιλαμβάνουν τις ώρες που ο εργαζόμενος περνά στο χώρο εργασίας του, καθώς ώρες εκτός του συνήθους χώρου εργασίας ακόμα και αν αυτές δεν αμείβονται επιπλέον π.χ. ώρες προετοιμασίας και μελέτης δασκάλων, καθηγητών κ.λπ. Λαμβάνονται υπόψη μόνο οι ώρες εργασίας της κύριας εργασίας. Οι ώρες ταξιδιού για επαγγελματικά ταξίδια υπολογίζονται στις ώρες εργασίας, όχι, όμως, και οι ώρες μετάβασης του εργαζομένου από την πόλη κατοικίας του στην πόλη παροχής εργασίας. Οι ώρες επαγγελματικής κατάρτισης προσμετρώνται στις ώρες εργασίας εφόσον αυτή λαμβάνει χώρα εντός των ωρών εργασίας και απαιτείται από τον εργοδότη ή συνδέεται άμεσα με την άσκηση του επαγγέλματός του Δεν προσμετρώνται οι απουσίες κατά τη διάρκεια των ωρών εργασίας για προσωπικούς λόγους, καθώς και οι ώρες εργασίας των αγροτών για ιδιοπαραγωγή.
Ερώτημα Δ10 «Στην κύρια εργασία σας είστε:»	Ισχύουν όσα έχουν περιγραφεί αναλυτικά στο Ερώτημα Δ6. - Κωδικοί 1, 2, 4 → Συνεχίστε με το Ερώτημα Δ15 - Κωδικός 3 (μισθωτός) → Συνεχίστε με το επόμενο Ερώτημα, Δ11
Στα Ερωτήματα Δ11-Δ14 που ακολουθούν, απαντούν μόνο οι μισθωτοί (Κωδικός 3 στο Ερώτημα Δ10)	
Ερώτημα Δ11 «Δηλώσατε ότι, συνήθως, εργάζεστε ΧΧ ώρες την εβδομάδα, στην κύρια εργασία σας (Ερώτημα Δ9). Ποιες είναι οι μηνιαίες μεικτές και καθαρές αποδοχές από την εργασία σας, συμπεριλαμβανομένων και των συνήθων υπερωριών, με αμοιβή;»	Αποδοχές μισθωτών <u>Καταχωρείται το μεικτό μηνιαίο και το καθαρό μηνιαίο ποσό από μισθωτές υπηρεσίες</u> Ως μεικτές αποδοχές από μισθωτή εργασία θεωρούνται οι αποδοχές πριν την αφαίρεση των φόρων και των κρατήσεων για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση των μισθωτών. Ως καθαρές αποδοχές από μισθωτή εργασία θεωρούνται οι αποδοχές μετά την αφαίρεση των φόρων και των κρατήσεων για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση των μισθωτών. Στα ποσά συμπεριλαμβάνονται και οι αποδοχές από τη

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	<u>συνήθη</u> υπερωριακή απασχόληση.
Ερώτημα Δ12 «Αμείβεστε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τα ελάχιστα κατώτατα όρια αμοιβής (κατώτατος μισθός), όπως αυτά προκύπτουν από τις θεσμοθετημένες συλλογικές συμβάσεις εργασίας;»	Το ερευνώμενο άτομο θα πρέπει να απαντήσει αν αμείβεται σύμφωνα με τα κατώτατα όρια αμοιβής (κατώτατος μισθός), όπως αυτά ορίζεται στις θεσμοθετημένες συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή όχι. Η περίπτωση «Δεν γνωρίζω» καλό θα ήταν να αποφεύγεται.
Ερώτημα Δ13 «Τι είδους εργασιακή σχέση έχετε στην εργασία σας;»	Η βασική πληροφορία που συλλέγεται με το ερώτημα αυτό είναι η ύπαρξη μόνιμης ή ορισμένου χρόνου σύμβασης εργασίας (ή σύμβασης έργου) και αφορά αποκλειστικά και μόνο στην κύρια εργασία του ερευνώμενου. Η απάντηση θα πρέπει να δίνεται με βάση την πραγματική ύπαρξη συμβολαίου/συμφωνίας, έγγραφης ή έστω προφορικής, για την εργασιακή σχέση και όχι με βάση την οποιαδήποτε προσδοκία του εργαζόμενου για την παραμονή ή όχι στη θέση εργασίας του. <u>Μόνιμη ή αορίστου χρόνου</u> εργασία θεωρείται η εργασιακή σχέση για την οποία υπάρχει γραπτή ή προφορική συμφωνία απεριόριστης χρονικής διάρκειας. <u>Ορισμένου χρόνου</u> θεωρείται η εργασιακή σχέση για την οποία υπάρχει γραπτή ή προφορική συμφωνία ότι η σχέση εργασίας θα τερματιστεί είτε μετά από κάποιο χρονικό διάστημα που ορίζεται εξ αρχής, είτε με άλλα τεθέντα, γνωστά εξ αρχής κριτήρια, όπως η ολοκλήρωση συγκεκριμένης εργασίας/έργου ή η επιστροφή εργαζόμενου που απουσίαζε προσωρινά και η θέση του καλύφθηκε με άλλο άτομο για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα κ.λπ. Οι εποχικοί εργαζόμενοι θεωρείται, συνήθως, ότι έχουν σύμβαση ορισμένου χρόνου ή σύμβαση έργου, το ίδιο και οι εργαζόμενοι στη διάρκεια δοκιμαστικής περιόδου.
Ερώτημα Δ14 «Στην εργασία σας, έχετε την εποπτεία ή το συντονισμό κάποιου προσωπικού;»	Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα πρέπει να δοθεί με βάση την <u>συνήθη κατάσταση</u> και όχι σε σχέση με το τι ίσχυε την εβδομάδα αναφοράς. Θετική απάντηση θα δώσουν τα άτομα που στην εργασία τους έχουν την εποπτεία ή το συντονισμό προσωπικού θεσμοθετημένα, δηλαδή είναι διευθυντές, προϊστάμενοι τμημάτων κ.ά. Ο ερευνώμενος θα πρέπει να απαντήσει ΝΑΙ ακόμα και αν: - εποπτεύει μόνο έναν εργαζόμενο - έχει και άλλα καθήκοντα, και η εποπτεία άλλων εργαζόμενων αποτελεί τμήμα μόνο των καθηκόντων του. Αρνητική απάντηση θα δώσουν: - όσοι έχουν μερική εποπτεία προσωπικού, λόγω αρχιότητας, εμπειρίας ή λόγω ύπαρξης συγκεκριμένων προσόντων και καθηκόντων (π.χ. υπεύθυνοι γραφείου, ομαδάρχες κ.ά.) - όσοι αντικαθιστούν/αναπληρώνουν για ορισμένες ημέρες τον προϊστάμενο που λείπει με άδεια
Ερώτημα Δ15 «Εργάζεστε συνήθως σε περισσότερες από μία εργασίες;»	Καταγράφεται η ύπαρξη ή όχι περισσότερων από μία εργασιών. Θετική απάντηση → Συνεχίστε με το Ερώτημα Δ16 Αρνητική απάντηση → Συνεχίστε με το Ερώτημα Ε1

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

Ερώτημα Δ16 «Πόσες ώρες, συνολικά, εργάζεστε σε όλες τις εργασίες σας;»	Καταγράφεται ο αριθμός των ωρών που συνήθως εργάζεται ο ερευνώμενος μέσα σε μία εβδομάδα σε όλες τις εργασίες του. Για τους δασκάλους/καθηγητές πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι ώρες προετοιμασίας, μελέτης ή παραμονής στο εκπαιδευτικό ίδρυμα κ.λπ.
---	--

Τμήμα Ε. Ιστορικό ασχολίας

Ερώτημα Ε1: «Πόσα έτη συνολικά, κατά προσέγγιση, έχετε εργαστεί ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος;»	Στο Ερώτημα Ε1 απαντούν όσοι έχουν εργαστεί στο παρελθόν σε καθεστώς κανονικής εργασίας και όχι περιστασιακά. Θα καταγραφούν τα συνολικά έτη εργασίας, από την έναρξη της πρώτης κανονικής εργασίας μέχρι σήμερα, για όλους τους εργαζόμενους και όσους έχουν εργαστεί στο παρελθόν είτε ως μισθωτοί είτε ως αυτοαπασχολούμενοι. Για όσους έχουν εργαστεί και ως μισθωτοί και ως αυτοαπασχολούμενοι, θα καταγραφούν αθροιστικά τα έτη εργασίας.
Ερώτημα Ε2: «Υπήρξατε άνεργος/η κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας;»	Ως <u>πενταετία</u> ορίζεται το χρονικό διάστημα 5 ετών από το τέλος της περιόδου αναφοράς της έρευνας, δηλαδή το χρονικό διάστημα Ιανουάριος 2017-Δεκέμβριος 2021. <u>Άνεργο</u> θεωρείται το άτομο το οποίο δεν είχε εργασία, αναζητούσε, όμως, εργασία και ήταν διαθέσιμο να αναλάβει εργασία σε διάστημα 2 μηνών από την εύρεσή της. Σε περίπτωση που το άτομο είναι άνεργο τη δεδομένη χρονική στιγμή, θα πρέπει να δοθεί απάντηση για τη χρονική διάρκεια της τρέχουσας κατάστασης ανεργίας. - Ναι - Όχι → Συνεχίστε με την ερώτηση Ε3
Ερώτημα Ε2α: «Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε τη διάρκεια σε μήνες του πιο πρόσφατου χρονικού διαστήματος κατά το οποίο ήσασταν/είστε άνεργος/η;»	Καταγράφεται η διάρκεια σε μήνες του πιο πρόσφατου διαστήματος ανεργίας
Ερώτημα Ε3: «Για κάθε μήνα του 2021 και μέχρι σήμερα, ποια ήταν η κύρια ασχολία σας;»	<i>Καταγράφεται η κύρια ασχολία του ερευνώμενου για κάθε μήνα από τον Ιανουάριο του έτους αναφοράς της έρευνας μέχρι και τον Ιούνιο του έτους διενέργειας της έρευνας.</i> Σκοπός του ερωτήματος αυτού είναι η καταγραφή των αλλαγών που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του 2021 και μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2022 στην κύρια ασχολία του ερευνώμενου, είτε πρόκειται για εργασία είτε για οποιαδήποτε άλλη ασχολία. Η ασχολία ορίζεται όπως και στο <u>Ερώτημα Δ1. Κύρια ασχολία</u> , ενώ γίνεται και διάκριση στους μισθωτούς, καθώς και στους αυτοαπασχολούμενους, που εργάζονται με πλήρη ή μερική απασχόληση. <i>Επισημαίνεται ότι:</i> - Για να διαπιστωθεί, γενικά, ποια είναι η κύρια ασχολία, ο ερευνητής θα αρκестεί στη γνώμη του ερευνώμενου για το ποια θεωρεί ο ίδιος ως κύρια. - Αν ο ερευνώμενος είχε περισσότερες από μία ασχολίες, κατά τη διάρκεια του ίδιου μήνα, τότε θα θεωρηθεί ως

	κύρια ασχολία, για το συγκεκριμένο μήνα, η ασχολία με τη μεγαλύτερη διάρκεια. - Διευκρινίζεται ότι ο βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση, ανάλογα με τις ώρες που απασχολείται σε αυτή, θα περιληφθεί στους αυτοαπασχολούμενους με πλήρη ή μερική απασχόληση. <u>Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικράτησαν λόγω της πανδημίας COVID-19.</u> - Άτομα που απουσιάζουν προσωρινά από την εργασία τους (προσωρινή κατάσταση διαθεσιμότητας) με τη διαβεβαίωση, όμως, ότι θα επιστρέψουν σε αυτή και τα οποία εξακολουθούν να λαμβάνουν ολόκληρο ή μέρος του μισθού τους (και όχι κάποιο επίδομα εργασίας) είτε από τον εργοδότη είτε από το κράτος μπορούν να συνεχίσουν να θεωρούν τον εαυτό τους εργαζόμενο. - Αυτοαπασχολούμενοι που προσωρινά δεν είναι δυνατό να εξασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα λόγω της πανδημίας, λαμβάνουν, όμως, οικονομική ενίσχυση για την επιχείρησή τους ή αποζημίωση εν είδει μισθού (και όχι κάποιο επίδομα ανεργίας) από το κράτος μπορούν να συνεχίσουν να θεωρούν το εαυτό τους αυτο-απασχολούμενο. - Άτομα που λόγω της πανδημίας COVID-19 λαμβάνουν επίδομα ανεργίας μπορούν να θεωρήσουν το εαυτό τους ως άνεργο.
Αν στο Ερώτημα Ε3 έχει συμπληρωθεί <u>έστω και για έναν μήνα του 2021 ο κωδικός 1 ή 2 ή 3 ή 4</u>, τότε ο ερευνητής συνεχίζει με την Ερώτηση Ε4 που ακολουθεί, <u>διαφορετικά συνεχίζει με το επόμενο τμήμα του Ερωτηματολογίου</u>	
Ε4: «Εργαστήκατε από το σπίτι (τηλεργασία) κατά τη διάρκεια των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας COVID-19»; - Ναι, πλήρως - Ναι, αλλά όχι πλήρως (εναλλαγή ωρών/ημερών μεταξύ χώρου εργασίας και σπιτιού) - Όχι, γιατί δεν έχω σύνδεση ή κατάλληλη σύνδεση στο διαδίκτυο από το σπίτι - Όχι, γιατί η εργασία μου δεν δύναται να υλοποιηθεί με τηλεργασία - Όχι, η τηλεργασία δεν επιτράπηκε ή δεν προτάθηκε από τον εργοδότη μου - Όχι, για άλλον λόγο	Το ερώτημα στοχεύει στην καταγραφή της ευελιξίας και δυνατότητας εργασίας από το σπίτι καθώς και στην καταγραφή των αλλαγών στην εργασιακή ζωή κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Σε περίπτωση που ο ερευνώμενος εργάζεται σε περισσότερες από μία εργασίες, τότε θα πρέπει να παρέχει πληροφορίες για την κύρια εργασία του. Η κύρια εργασία μπορεί να γίνεται με καθεστώς πλήρους ή/και μερικής απασχόλησης. Όταν η απάντηση του ερευνώμενου δεν προκύπτει άμεσα και αυθόρμητα, ειδικά ότι συντρέχουν αρκετοί λόγοι γι αυτό, τότε θα πρέπει να επιλεγεί ο σημαντικότερος λόγος. Ως σημαντικότερος μπορεί να θεωρηθεί αυτός που κατά τη γνώμη του ερευνώμενου είναι δυσκολότερο να ξεπεραστεί. Σε περίπτωση που συνυπάρχουν πάνω από μία εργασιακές καταστάσεις στον ίδιο μήνα, τότε ο ερευνώμενος θα πρέπει να επιλέξει μία κατά την κρίση του. Ως κριτήριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί όπου δύναται, η εργασιακή κατάσταση στην οποία αντιστοιχεί το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Τμήμα Ζ. Εισόδημα μισθωτών.

Εισόδημα Μισθωτών

Στα ερωτήματα **Z1-Z10** καταγράφονται τα εισοδήματα που είχε ο ερευνώμενος, κατά τη διάρκεια του 2021, από μισθωτές υπηρεσίες, από μία ή περισσότερες εργασίες.

Ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ορίζεται η συνολική αμοιβή, σε χρήμα ή σε είδος, που καταβάλλεται από έναν εργοδότη σε έναν εργαζόμενο, ως αντιστάθμισμα της εργασίας που παρείχε ο δεύτερος κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς του εισοδήματος. Στο εισόδημα των μισθωτών περιλαμβάνονται τόσο τα εισοδήματα από την τακτική εργασία όσο και από την δευτερεύουσα, περιστασιακή ή προσωρινή εργασία.

Εφόσον ο ερευνώμενος έχει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θα απαντήσει θετικά στο **ερώτημα Z1** και θα συμπληρώσει και τα υπόλοιπα ερωτήματα της ενότητας Ζ ως εξής:

Περίοδος αναφοράς	Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2021-Δεκ. 2021)
Ερώτημα Z2: «Υψος τακτικών καθαρών αποδοχών κατά μήνα»	Καταγράφονται οι καθαρές αποδοχές του ερευνώμενου ανά μήνα, κατά τη διάρκεια του έτους 2021. Ως καθαρές αποδοχές θεωρούνται οι αποδοχές που λαμβάνει ο ερευνώμενος, αφού αφαιρεθούν από αυτές ο φόρος που παρακρατήθηκε και οι εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση.
Ερώτημα Z3: «Ασφαλιστήκατε για πρώτη φορά»	Διερευνάται η ημερομηνία πρώτης ασφάλισης του ερευνώμενου: 1. Μέχρι την 31-12-1992 2. Από 1-1-1993 3. Δεν έχει ασφαλιστεί ποτέ → Συνεχίστε με την ερώτηση Z7 Περιλαμβάνεται η ασφάλεια υγείας, κύριας και επικουρικής σύνταξης και πρόνοιας.
Ερώτημα Z4: «Ποιο είναι το ασφαλιστικό σας ταμείο (πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ) ;»	Καταγράφονται πληροφορίες για τα εξής: - ταμείο/α υγειονομικής περίθαλψης - ταμείο/α κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης - ταμείο/α επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης (π.χ. Δημόσιο, ΙΚΑ κ.λπ.), καθώς και - οι μήνες ασφάλισης κατά τη διάρκεια του 2021
Ερώτημα Z5: «Πόσα έτη είστε ασφαλισμένος/η;»	Καταγράφονται τα συνολικά έτη ασφάλισης (ακόμη και αν ήταν σε διαφορετικά ταμεία).
Ερώτημα Z6. «Καταβάλλετε επιπρόσθετες εισφορές λόγω ένταξης του επαγγέλματός σας στα βαρέα και ανθυγιεινά;»	Συμπληρώνουν Ναι όσοι καταβάλλουν πρόσθετες εισφορές, εφόσον εργάζονται σε ειδικότητες εντασσόμενες στη λίστα με τις βαριές και ανθυγιεινές εργασίες με βάση το χώρο εργασίας ή το επάγγελμα που ασκούν.

Ερώτημα Z7: «Η επιχείρηση ή ο οργανισμός που εργάζεστε/εργαζόσασταν ανήκει:»	1. στο Δημόσιο Τομέα, δηλαδή σε Υπουργεία, ΝΠΔΔ, Γενικές Γραμματείες, στη Δημόσια Εκπαίδευση (π.χ. σχολεία) ή την Δημόσια Υγεία (νοσοκομεία) κ.λπ. 2. στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή Δήμους ή Περιφέρειες 3. στις Δημόσιες Επιχειρήσεις, όπως ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, ΕΛΤΑ, ΟΤΕ, Εθνική Τράπεζα Ελλάδος και άλλα ΝΠΔΔ 4. στον Ιδιωτικό τομέα, δηλαδή σε καταστήματα ή επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, όπως εμπορικά καταστήματα, ιδιωτικά σχολεία, νοσοκομεία, τράπεζες, εργοστάσια κ.λπ.
Ερώτημα Z8: «Καταβάλλετε εσείς ή ο εργοδότης σας εισφορές σε χρηματοδοτούμενα συστήματα ασφάλισης (ομαδικά συμβόλαια) που αφορούν παροχές σύνταξης ή υγείας κ.λπ.» Ερώτημα Z9: «Ετήσιο ποσό που καταβάλει ο εργοδότης και ετήσιο ποσό που καταβάλει ο ερευνώμενος σε συγκεκριμένο χρηματοδοτούμενο επαγγελματικό σύστημα ασφάλισης»	Εφόσον ο ερευνώμενος συμμετέχει σε κάποιο χρηματοδοτούμενο επαγγελματικό σύστημα ασφάλισης (ομαδικό συμβόλαιο) απαντά θετικά στο ερώτημα Z8 και στο ερώτημα Z9 καταγράφονται ξεχωριστά τα <u>ετήσια ποσά</u> που καταβάλλει ο εργοδότης και ο ερευνώμενος. <i>Επισημαίνεται ότι ως προς τις συνταξιοδοτικές παροχές υπάρχουν τρεις (3) κατηγορίες (το αποκαλούμενο σύστημα τριών πυλώνων):</i> - τα σχήματα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης - τα σχήματα επαγγελματικών συντάξεων (ΤΕΑ) - τα ιδιωτικά σχήματα που συνήθως έχουν τη μορφή συμβολαίων ή προϊόντων που προέρχονται από ασφαλιστικές εταιρίες ασφαλίσεων ζωής Το ερώτημα αφορά στο δεύτερο πυλώνα, δηλαδή στα σχήματα επαγγελματικών συντάξεων (ασφαλιστικά προγράμματα Ανθρώπινου Δυναμικού) που είναι έτσι σχεδιασμένα, ώστε να λειτουργούν συμπληρωματικά και να ενισχύουν τους τομείς του κύριου ασφαλιστικού φορέα, στον οποίο υπάγεται κάθε εργαζόμενος. Οι παροχές των προγραμμάτων Ομαδικής Ασφάλισης μπορούν να προσφέρουν στους εργαζομένους: - Ασφάλεια Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας από ασθένεια - Ασφάλεια Θανάτου & Διαρκούς Ανικανότητας από ατύχημα - Ασφάλεια Πρόσκαιρης Ολικής Ανικανότητας από ατύχημα ή ασθένεια - Ασφάλεια Εξόδων Θεραπείας σε περίπτωση ατυχήματος (εντός ή εκτός νοσοκομείου) - Ασφάλεια Σοβαρών Ασθενειών - Ευρεία Νοσοκομειακή και Εξωνοσοκομειακή Περίθαλψη

Ερώτημα Z10: «Εισόδημα προερχόμενο από τις παρακάτω πηγές»

Καταγράφονται τα εισοδήματα από πηγές, που σχετίζονται με τη μισθωτή εργασία του ερευνώμενου. Καταγράφονται τα μηνιαία ποσά ανά πηγή και ο αριθμός μηνών.

Επισημαίνεται η βαρύτητα που πρέπει να δοθεί από τον ερευνητή στη σωστή καταγραφή των ποσών και του αριθμού των μηνών που αυτά ελήφθησαν, ενώ σε καμία περίπτωση δεν είναι επιτρεπτές οι διπλοεγγραφές, π.χ. καταχώρηση δώρου Χριστουγέννων τόσο ξεχωριστά όσο και στο μηνιαίο καθαρό εισόδημα Δεκεμβρίου.

Προσοχή θα πρέπει να αποδοθεί και στη σωστή καταγραφή τυχόν βοηθημάτων/παροχών που έλαβε ο ερευνώμενος από το κράτος έναντι μισθού λόγω της πανδημίας **COVID-19**, κωδικοί 13-17 της λίστας επιδομάτων-παροχών. Ό,τι αποτυπωθεί εδώ θα πρέπει να είναι σε συμφωνία με το Τμήμα ΔΑ του Ερωτηματολογίου Νοικοκυριού «Επιδόματα και άλλες παροχές από το κράτος λόγω COVID-19».

Αναλυτικές πληροφορίες για καθεμία από τις συγκεκριμένες παροχές έχουν δοθεί στις οδηγίες για το εν λόγω Τμήμα Ερωτηματολογίου Νοικοκυριού.

Περιλαμβάνονται:

1. οι υπερωρίες
2. οι αμοιβές διευθυντών σε επιχειρήσεις ανώνυμης εταιρικής μορφής
3. οι προμήθειες και τα φιλοδωρήματα
4. οι αποδοχές για αμοιβή με το κομμάτι (φασόν)
5. το επίδομα ανάδοχων οικογενειών για οικογένειες που υιοθετούν, μόνιμα ή προσωρινά, παιδιά
6. τα μερίσματα από μετοχές και τα δώρα (bonus) οποιασδήποτε μορφής που δίνονται στον εργαζόμενο από την επιχείρηση για την υψηλή απόδοσή του, π.χ. ένας μισθός επιπλέον, ως δώρο, μετά το κλείσιμο του ετήσιου ισολογισμού κ.λπ.
7. το επίδομα λόγω εργασίας σε παραμεθόρια περιοχή και το επίδομα/βοήθημα για μεταφορά από/προς την εργασία
8. το επίδομα αδείας και το δώρο Πάσχα
9. το επίδομα γονικής αδείας που δίνεται στον γονέα σε περίπτωση προσωρινής διακοπής ή χρήσης μειωμένου ωραρίου της εργασίας του με σκοπό την ανατροφή του παιδιού (9μηνη παροχή για το Δημόσιο τομέα)
10. το επίδομα παραγωγικότητας
11. το Δώρο Χριστουγέννων
12. το επίδομα των οικοδόμων (δωρόσημο)
13. το επίδομα των 800 € λόγω COVID-19 (ειδικός μηχανισμός στήριξης εργαζομένων)
14. η αποζημίωση ειδικού σκοπού (534 ή 300 €) λόγω COVID-19
15. η έκτακτη οικονομική ενίσχυση για το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και εργαζόμενους στη Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας λόγω COVID-19
16. η στήριξη εργαζομένων στο χώρο του πολιτισμού λόγω COVID-19 (επιταγή κοινωνικής εργασίας)
17. τυχόν άλλη παροχή λόγω COVID-19, η οποία και θα

	πρέπει να αναφερθεί συγκεκριμένα 18. λοιπές αποδοχές που δεν περιλαμβάνονται στον τακτικό μισθό και θα πρέπει να αναφερθούν συγκεκριμένα, όπως τα πριμ τακτικής προσέλευσης κ.ά. Δεν περιλαμβάνονται τα ποσά που αφορούν σε: • αποζημίωση για έξοδα μετακίνησης (π.χ. έξοδα ταξιδιού και ημερήσια αποζημίωση για εκτός έδρας εργασία) • πρόωρη αποχώρηση από την εργασία, επίδομα που καταβάλλεται περιοδικά σε άτομα μεγάλης ηλικίας που αποσύρονται από την εργασία -πριν την ηλικία συνταξιοδότησης- λόγω μείωσης προσωπικού, που οφείλεται στη λήψη οικονομικών μέτρων, όπως η επαναδόμηση της επιχείρησης ή του βιομηχανικού κλάδου. Το επίδομα διακόπτεται μόλις το άτομο φτάσει στην ηλικία κανονικής συνταξιοδότησης. • αγορά ειδικής στολής απαραίτητης για την εργασία • εφάπαξ αμοιβές λόγω συνταξιοδότησης σε κανονική ηλικία και • πληρωμές για ημέρες απεργίας από ταμεία αλληλοβοήθειας.
--	---

Παροχή αυτοκινήτου της επιχείρησης

Η παροχή αυτοκινήτου της επιχείρησης αποτελεί εισόδημα σε είδος, το οποίο με κατάλληλη μέθοδο θα εκτιμηθεί ποσοτικά και θα συνυπολογιστεί στο συνολικό και στο διαθέσιμο εισόδημα.

Στο Ερώτημα Z12: «Παρακαλώ, να αναφέρετε τη μάρκα, το μοντέλο και το έτος πρώτης κυκλοφορίας του οχήματος»

Η καταχώρηση της απάντησης γίνεται όπως στο ακόλουθο παράδειγμα:

- Μάρκα: OPEL (εργοστάσιο κατασκευής)
- Μοντέλο: Astra 1600 cc
- Έτος πρώτης κυκλοφορίας: 2002

Στο Ερώτημα Z13 καταγράφεται ο αριθμός μηνών του 2021 για τους οποίους το ερευνώμενο μέλος χρησιμοποίησε το όχημα που του παρείχε ο εργοδότης.

Στο Ερώτημα Z14: «Ο εργοδότης καταβάλλει χρήματα για την ασφάλεια, τα τέλη κυκλοφορίας ή την τακτική επισκευή του οχήματος;»

Στο πλαίσιο της συμφωνίας του υπαλλήλου με τον εργοδότη του, ο δεύτερος, συνήθως, καταβάλλει τα ποσά της ασφάλειας του αυτοκινήτου, τα τέλη κυκλοφορίας ή και τις τακτικές επισκευές. Θα πρέπει να καταχωρηθεί απάντηση σε όλα τα υποερωτήματα.

Άλλες παροχές σε είδος

Ερώτημα Z15: «Κατά τη διάρκεια του 2021, σας παρείχε ο εργοδότης σας:»

- ✓ Δωρεάν ή με συμμετοχή γεύματα, μέσα στο ωράριο εργασίας: παροχή, που συνήθως συναντάται στον ιδιωτικό τομέα.
 - ✓ Δωρεάν ή Μειωμένες τιμές για παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, σταθερό ή κινητό τηλέφωνο, νερό κ.λπ.: για εργαζομένους στη ΔΕΗ, στον ΟΤΕ ή σε οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση που παρέχει υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, αλλά και σε οποιαδήποτε επιχείρηση παρέχει κινητό τηλέφωνο στους υπαλλήλους της, στην Εταιρεία Υδάτων κ.λπ.
 - ✓ Δωρεάν ή με μειωμένη τιμή είδη που παράγει ή εμπορεύεται: π.χ. στους εργαζομένους στη ΦΑΓΕ παρέχονται δωρεάν γάλα και άλλα γαλακτοκομικά είδη, στους εργαζομένους στα σούπερ μάρκετ παρέχονται δωρεάν ορισμένα είδη ή άλλα με μειωμένη τιμή κ.λπ.
- Δεν περιλαμβάνεται π.χ.** το γάλα που δίνεται στους μισθωτούς, λόγω ειδικών συνθηκών εργασίας.
- ✓ Κουπόνια για δωρεάν προμήθεια αγαθών π.χ. κουπόνια για προμήθεια αγαθών από το σούπερ
- Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022*

μάρκετ κ.λπ.

Θα πρέπει να καταχωρηθεί απάντηση σε όλα τα υποερωτήματα.

Ερώτημα Z16: «Αν, ΝΑΙ, ποιο ήταν το συνολικό ετήσιο ποσό που εξοικονομήσατε από τις παραπάνω παροχές;»

Θα πρέπει, έστω και κατά προσέγγιση, να εκτιμηθεί η αξία των παροχών σε είδος. Η αξία των ειδών και υπηρεσιών που παρέχονται με μειωμένη τιμή, πρέπει να υπολογίζεται ως διαφορά μεταξύ της τιμής της αγοράς και του ποσού που πληρώθηκε από τον εργοδότη. Ακόμη, επισημαίνεται ότι η αξία των ειδών και υπηρεσιών που παρέχονται από τον εργοδότη, πρέπει να υπολογίζεται σύμφωνα με τις τιμές της αγοράς τους.

Τμήμα Η. Εισόδημα από αυτοαπασχόληση

Στα **ερωτήματα H1- H21** που απαρτίζουν το τμήμα Η καταγράφονται τα εισοδήματα που είχε ο ερευνώμενος, κατά τη διάρκεια του 2021, από αυτοαπασχόληση.

Ως εργασίες αυτοαπασχόλησης θεωρούνται οι εργασίες για τις οποίες η αποζημίωση είναι άμεσα εξαρτώμενη από τα κέρδη (ή τη δυνατότητα για κέρδη), τα οποία προέρχονται από τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παράγονται. Οι αυτοαπασχολούμενοι λαμβάνουν τις επιχειρησιακές αποφάσεις που επηρεάζουν την επιχείρηση ή μεταβιβάζουν αυτές τις αποφάσεις διατηρώντας την ευθύνη για την πρόοδο και την ευημερία της επιχείρησης.

Περιλαμβάνονται τα εισοδήματα από επιχείρηση του ερευνώμενου, ελεύθερο επάγγελμα, γεωργική εκμετάλλευση, υπεργολαβία, παροχή υπηρεσιών, εμπόριο, συγγραφικά δικαιώματα, δικαιώματα εκμετάλλευσης κ.ά. Επίσης, θα καταχωρηθεί εδώ το εισόδημα που έχει οποιοσδήποτε -μισθωτός, συνταξιούχος, φοιτητής κ.λπ.- από αυτοαπασχόληση, όπως για παράδειγμα από γεωργική/κτηνοτροφική εκμετάλλευση, παράλληλα με το εισόδημα από την κύρια εργασία του. Ακόμα, θα καταχωρηθεί και το εισόδημα που προέρχεται από την ενοικίαση κτιρίων, οχημάτων ή εξοπλισμού της επιχείρησης, καθώς και οι επιδοτήσεις (γεωργικές ή άλλες) ή οι επιχορηγήσεις από το κράτος ή την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην **Ερώτηση H3** ερευνάται αν ο κύριος υπεύθυνος της επιχείρησης είναι ο ερευνώμενος ή άλλο μέλος του νοικοκυριού. Αν είναι ο ερευνώμενος, τα **ερωτήματα H5-H21** απευθύνονται σε αυτόν. Διαφορετικά οι πληροφορίες λαμβάνονται από τον πλέον κατάλληλο να τις παράσχει και καταχωρούνται στο Ερωτηματολόγιο Μέλους αυτού.

Περίοδος αναφοράς	Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2021-Δεκ. 2021)
Ερώτημα H5: «Θεωρείτε ότι έχετε μία εργασία, επιχείρηση ή τίποτα από τα παραπάνω;»	Ο ερευνώμενος προσδιορίζει μόνος του αν θεωρεί ότι έχει απλά μία εργασία, μία επιχείρηση ή τίποτα από τα παραπάνω. Ο ερευνητής όμως πρέπει να έχει υπόψη ότι γενικά ως επιχειρηματίας θεωρείται το άτομο, του οποίου το εισόδημα προέρχεται, κυρίως, από εμπορική, βιομηχανική, μεταποιητική και άλλη δραστηριότητα: π.χ. έμπορος ενδυμάτων, πολιτικός μηχανικός που κατασκευάζει και πουλάει διαμερίσματα, βιομήχανος κ.λπ. Συγγραφείς, μουσικοσυνθέτες, τραγουδιστές κ.ά., συνήθως, απαντούν «τίποτα από τα παραπάνω».
Ερώτημα H6: «Η επιχείρηση ή δραστηριότητα είναι ατομική ή έχετε συντάιρο /ους;»	Διαπιστώνεται αν η επιχείρηση, στην οποία απασχολείται ο ερευνώμενος, είναι ατομική ή όχι, με συντάιρους <u>εκτός</u> των μελών του νοικοκυριού.
Υπευθύνιση για τον ερευνητή Πρέπει να επισημανθεί στον ερευνώμενο ότι τα ερωτήματα H7-H21, που ακολουθούν, έχουν στόχο την καταγραφή του εισοδήματος και του/των ασφαλιστικού/ών ταμείου/ων μόνο του ερευνώμενου και όχι των υπόλοιπων συνταίρων του (εκτός νοικοκυριού). Η συμμετοχή του ερευνώμενου θα αφορά τόσο στα έσοδα όσο και στα έξοδα.	

Ερώτημα Η7: «Για ποια χρονική περίοδο (πιο πρόσφατη) έχετε στοιχεία;»	Θα καταχωρηθεί η πιο πρόσφατη χρονική περίοδος για την οποία έχει οικονομικά στοιχεία ο αυτοαπασχολούμενος. Οικονομικά στοιχεία, θεωρούνται τα στοιχεία που αφορούν σε πωλήσεις, παροχή υπηρεσιών, μισθοδοσία, έξοδα, ενοίκια, φόρους εισοδήματος, έμμεσους φόρους, τέλη, ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένων και μισθωτών κ.λπ.
Ερώτημα Η8: «Ποιο ήταν το ετήσιο κέρδος ή ζημία από την επιχείρηση ή τη δραστηριότητά σας, κατά τη διάρκεια της προαναφερθείσας περιόδου, μετά την αφαίρεση των εξόδων της επιχείρησης;»	Ως κέρδος ή ζημία από την επιχείρηση ή τη δραστηριότητα θεωρείται και καταγράφεται το κέρδος ή η ζημία της επιχείρησης/ δραστηριότητας, κατά τη χρονική περίοδο αναφοράς. Το εισόδημα αυτό προκύπτει μετά την αφαίρεση, από τα έσοδα της επιχείρησης, των εξόδων. Έξοδα θεωρούνται: - οι δαπάνες για πρώτες ύλες και εξοπλισμό (Η/Υ κ.λπ.), - το κόστος διανομής των εμπορευμάτων, - οι μισθοί των υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών για ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων στην επιχείρηση, - τα γενικά έξοδα διαχείρισης (ενοίκια, δαπάνες για ηλεκτρική ενέργεια, τηλεπικοινωνίες κ.λπ.), - τα έξοδα επισκευής και συντήρησης μισθωμένων από την επιχείρηση ακινήτων, - τα ποσά των αποσβέσεων για την κάλυψη φθοράς των εγκαταστάσεων ή των μηχανημάτων κ.ά. Στο εισόδημα περιλαμβάνεται: - η αξία των ειδών που έλαβε ο αυτοαπασχολούμενος/ επιχειρηματίας από την επιχείρηση ή τη δραστηριότητά του για προσωπική κατανάλωση (για τον ίδιο και την οικογένειά του), καθώς και - πάσης φύσεως επιδοτήσεις ή επιχορηγήσεις που έχουν ληφθεί από το κράτος ή την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο εισόδημα <u>δεν</u> περιλαμβάνονται: - Οι μισθοί του επιχειρηματία–διευθυντή, οι οποίοι θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και καταχωρούνται στα ερωτήματα Ζ1-Ζ10. - Τα μερίσματα του επιχειρηματία που περιλαμβάνονται στο εισόδημα από επενδύσεις. - Τα κέρδη από κεφαλαιακές επενδύσεις σε επιχειρήσεις ανώνυμης εταιρικής μορφής, που περιλαμβάνονται στο εισόδημα από επενδύσεις. - Το εισόδημα από ενοίκιαση κατοικιών που ανήκουν στον ερευνώμενο (και όχι στην επιχείρηση για τις περιπτώσεις επιχειρηματιών) και το οποίο θα καταχωρηθεί στο Ερωτηματολόγιο Μέλους ως εισόδημα από ενοίκια (ερωτήματα Μ1-Μ6).
Ερώτημα Η10: «Το ποσό που αναφέρατε υπόκειται σε φορολόγηση ή σε κρατήσεις ασφαλιστικών εισφορών;»	Στόχος του ερωτήματος αυτού, αλλά και του 11 που ακολουθεί, είναι η καταγραφή του φόρου και των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλονται, προκειμένου αυτά να συνυπολογιστούν (αφαιρεθούν) στο διαθέσιμο εισόδημα.

Ερώτημα Η11: «Στο ποσό που δηλώσατε περιλαμβάνεται ο φόρος ή και οι ασφαλιστικές εισφορές;»	Διευκρινίζεται ότι οι ασφαλιστικές εισφορές είναι τα ποσά που καταβάλλονται για την ασφαλιστική κάλυψη τόσο του ίδιου του επιχειρηματία/αυτοαπασχολούμενου, όσο και των υπόλοιπων μελών του νοικοκυριού, που εργάζονται στην επιχείρηση είτε ως συντάκταιροι είτε ως άμισθοι βοηθοί. Επισημαίνεται ότι για αυτοαπασχολούμενους ο φόρος, συνήθως, καταβάλλεται με την εκκαθάριση της δήλωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται παρακράτηση του φόρου στην πηγή με προκαταβολή. - Περιλαμβάνεται μόνο ο φόρος για περιπτώσεις που ο αυτοαπασχολούμενος δεν καταβάλλει εισφορές για κοινωνική ασφάλιση για τον εαυτό του, για οποιονδήποτε προσωπικό λόγο ή για περιπτώσεις που, στο εισόδημα που δηλώθηκε, ο αυτοαπασχολούμενος δε συμπεριέλαβε τις εισφορές για κοινωνική ασφάλιση. - Περιλαμβάνονται μόνο οι ασφαλιστικές εισφορές για τις περιπτώσεις που στο εισόδημα ο αυτοαπασχολούμενος δε συμπεριέλαβε το φόρο ή για περιπτώσεις που ο φόρος είναι μηδενικός. Διευκρινίζεται ότι σε φορολόγηση υπόκεινται όλα τα εισοδήματα από αυτοαπασχόληση και το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης μπορεί να είναι πιστωτικό, χρεωστικό ή μηδενικό. - Περιλαμβάνονται ο φόρος και οι ασφαλιστικές εισφορές για περιπτώσεις που το εισόδημα υπόκειται σε φορολόγηση και καταβάλλονται από τον αυτοαπασχολούμενο εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και ο αυτοαπασχολούμενος συμπεριέλαβε στο ποσό του ερωτήματος Η21 το φόρο και τις εισφορές για κοινωνική ασφάλιση. - Δεν περιλαμβάνονται ο φόρος και οι ασφαλιστικές εισφορές για περιπτώσεις που στο εισόδημα ο αυτοαπασχολούμενος δεν συμπεριέλαβε <u>και</u> το φόρο <u>και</u> τις εισφορές για κοινωνική ασφάλιση. - Δε γνωρίζω για όσους δε γνωρίζουν τι περιλαμβάνεται στο εισόδημα που δηλώθηκε. Θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια από τον ερευνητή για αποφυγή, όσο το δυνατόν γίνεται, της απάντησης αυτής.
Ερώτημα Η13: «έχετε απορροφήσει χρήματα από λογαριασμό -που είναι μόνο για επιχειρηματικούς σκοπούς- ή το ταμείο της επιχείρησής σας για κάλυψη αναγκών δικών σας ή του νοικοκυριού σας, τα οποία δεν έχετε συμπεριλάβει στο ερώτημα Η8 ως κέρδη της επιχείρησης;»	Στόχος του ερωτήματος αυτού είναι να διαπιστωθεί, ώστε να καταγραφεί στο Η14 που ακολουθεί, το ποσό που, ενδεχομένως, απορρόφησε ο αυτοαπασχολούμενος από τον τραπεζικό λογαριασμό ή το ταμείο της επιχείρησής του, για μη επιχειρησιακούς σκοπούς, αλλά για κάλυψη αναγκών δικών του ή της οικογενείας του, π.χ. για οποιαδήποτε προσωπική δαπάνη (αγορά εισιτηρίου κινηματογράφου, αγορά ειδών ένδυσης κ.λπ.) ή αντίστοιχη δαπάνη για μέλη του νοικοκυριού του, για πληρωμή λογαριασμών της κατοικίας του κ.λπ. Δε θα περιληφθούν εδώ, τα ποσά που αφορούν αμοιβές για εργασία στην επιχείρηση ή τη δραστηριότητα (μισθοί, bonus, κ.ά.) και τα οποία θα καταχωρηθούν στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (ερωτήματα Ζ1-Ζ10).

Ερωτήματα H15 και H16	Καταγράφονται οποιαδήποτε ποσά καταβλήθηκαν επιπρόσθετα από τον αυτοαπασχολούμενο, πέραν του φόρου και των υποχρεωτικών εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, και τα οποία μπορεί να αφορούν σε φόρο (πρόστιμο) που καταβλήθηκε για εκκρεμότητες/λάθη που διαπιστώνονται κατά το κλείσιμο των βιβλίων της επιχείρησης ή της δραστηριότητας ή κατά τον έλεγχο της πενταετίας, καθώς και σε πάσης φύσεως πρόστιμα. Επίσης, τα ποσά αυτά μπορεί να αφορούν σε επιπλέον ασφαλιστικές εισφορές, που καταβλήθηκαν για αλλαγή ασφαλιστικής κλάσης, για πρόστιμα κ.λπ.
Ερώτημα H16α: «κατά τη διάρκεια του 2021, λάβατε κάποιο επίδομα/παροχή ως αυτοαπασχολούμενος λόγω COVID-19;»	Θα πρέπει να καταχωριστεί απάντηση για κάθε πιθανό επίδομα/παροχή που <u>έλαβε ο ερευνώμενος από το κράτος ως αυτοαπασχολούμενος λόγω της πανδημίας COVID-19.</u> Ό,τι αποτυπωθεί εδώ θα πρέπει να είναι σε συμφωνία με το Τμήμα ΔΑ του Ερωτηματολογίου Νοικοκυριού «Επιδόματα και άλλες παροχές από το κράτος λόγω COVID-19». <u>Αναλυτικές πληροφορίες</u> για καθεμία από τις συγκεκριμένες παροχές έχουν δοθεί στις οδηγίες για το εν λόγω Τμήμα Ερωτηματολογίου Νοικοκυριού.
Ερώτημα H20: «Σε ποια ασφαλιστική κλάση ανήκετε;»	Καταγράφεται η ασφαλιστική κλάση (αριθμητικά π.χ. 01) στην οποία ανήκει ο ερευνώμενος, π.χ. στον ΟΓΑ υπάρχουν 7 ασφαλιστικές κλάσεις, στον ΟΑΕΕ, για τους παλαιούς ασφαλισμένους, υπάρχουν 10 κ.λπ. Αν ο ερευνώμενος δεν γνωρίζει την ασφαλιστική κλάση στην οποία ανήκει τότε καταγράφεται ο αριθμός 99.
Υπενθύμιση για τον ερευνητή: Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις που ο ερευνώμενος/η δεν εργάζεται αλλά πληρώνει ασφάλιση (π.χ. ΟΓΑ) για να λάβει σύνταξη, τότε στο ερωτηματολόγιό του (μέλους) και στην ενότητα Η.Εισόδημα από αυτοαπασχόληση απαντάμε θετικά (H1=1) και συμπληρώνουμε μηδενικό εισόδημα (H8=0) με σκοπό να συμπεριλάβουμε στην ερώτηση H21 τις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλει.	

Τμήμα Θ. Εισόδημα από επενδύσεις

Στο τμήμα αυτό καταγράφονται τα εισοδήματα από επενδύσεις κεφαλαίων, όπως οι τόκοι χρημάτων που έχουν αποταμιευθεί σε ατομικούς λογαριασμούς τραπεζών ή ταχυδρομικού ταμιευτηρίου, καθώς και τα μερίσματα μετοχών, αμοιβαίων κεφαλαίων, ομολόγων του δημοσίου, *repos* κ.λπ., που έχουν εισπραχθεί ή έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό, κατά τη διάρκεια του 2021.

Ερώτημα Θ2: «Κατά τη διάρκεια του 2021 τι καθαρό εισόδημα λάβατε από τις επενδύσεις που είναι στο όνομά σας;»	Καταχωρούνται τα εισοδήματα που αναλογούν μόνο στον ερευνώμενο (το μερίδιό του από τις επενδύσεις).
Ερώτημα Θ3: «Αν δεν γνωρίζετε το ακριβές ποσό, παρακαλώ να προσδιορίσετε, κατά προσέγγιση, το συνολικό ποσό που λάβατε από τις επενδύσεις»	Θα απαντήσουν οι ερευνώμενοι που δε γνωρίζουν το ακριβές ποσό και θα υποδείξουν κατά προσέγγιση το συνολικό ποσό που έλαβαν μέσα στο 2021.

Ερώτημα Θ4: «Παρακαλώ να αναφέρετε τη μορφή της επένδυσης»	Να αναφερθεί η μορφή της/των επένδυσης/σεων (π.χ. μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια, ομόλογα κ.λπ.).
---	---

Τμήμα Ι. Ιδιωτικές συντάξεις

Στα ερωτήματα του τμήματος Ι καταγράφονται τα ποσά που ελήφθησαν από τον ερευνώμενο, κατά τη διάρκεια του 2021, από ιδιωτικές συντάξεις.

Θα καταχωρηθούν οι ιδιωτικές συντάξεις γήρατος, χηρείας, ασθενείας, ανικανότητας, ανεργίας κ.λπ. που πληρώθηκαν από τον ίδιο τον ερευνώμενο ή, προκειμένου για σύνταξη χηρείας, από τον/την θανόντα/θανούσα σύζυγο ή συγγενή και οι οποίες καταβάλλονται σε τακτική βάση.

Δε θα συμπεριληφθούν:

- οι συντάξεις που σχετίζονται με την εργασία
- τα κοινωνικά επιδόματα
- οι ασφάλειες ζωής που αποδίδουν κάποιο εφάπαξ ποσό στην ωρίμανσή τους και
- οι ιδιωτικές συντάξεις που προέρχονται από εισφορές που έχει πληρώσει ο εργοδότης.

Στο **ερώτημα Ι2** θα καταχωρηθεί η ιδιωτική σύνταξη, το ποσό που λαμβάνεται και ο αριθμός των μηνών του 2021 κατά τους οποίους λήφθηκε.

Στα **ερωτήματα Ι3-Ι4** καταγράφονται τα ποσά που καταβάλλονται ως ασφάλιστρα για το ιδιωτικό συνταξιοδοτικό πρόγραμμα για ασθένεια, αναπηρία κ.λπ.

Δε θα συμπεριληφθούν ποσά, που καταβάλλονται σε ασφαλιστικά ταμεία στα πλαίσια της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης ή σε ιδιωτικά σχήματα, με πρωτοβουλία του εργοδότη του ερευνώμενου.

Τμήμα Κ.Επιδοτήσεις- επιδόματα - παροχές - δάνεια

Στα ερωτήματα της ενότητας Κ θα απαντήσουν μόνο όσοι από τους ερευνώμενους/νες έλαβαν επιδότηση, παροχή, δάνειο κ.λπ.(π.χ. Η επιδότηση ενοικίου θα καταγραφεί μόνο σε ένα από τα μέλη του νοικοκυριού δηλαδή στο μέλος που τη λαμβάνει).

Ερωτήματα Κ1-Κ3:

Τα ερωτήματα αυτά αναφέρονται σε κρατικές παροχές που αφορούν στην κατοικία του ερευνώμενου. Τέτοια επιδόματα καταβάλλονται σε τραπεζικούς ή δημόσιους υπαλλήλους, που εργάζονται σε παραμεθόριες περιοχές, στρατιωτικούς κ.ά. Περιλαμβάνεται η επιδότηση επιτοκίου για δάνειο πρώτης κατοικίας, η καταβολή, δηλαδή, μειωμένου επιτοκίου (μικρότερου από το ισχύον επιτόκιο της τράπεζας ή του οργανισμού, π.χ. πρώην ΟΕΚ όπως οι αρμοδιότητές του μεταφέρθηκαν στον ΟΑΕΔ). Επισημαίνεται ότι στο πεδίο θα καταχωρηθεί, προκειμένου για το επίδομα π.χ. στρατιωτικών, το ποσό που λαμβάνεται μηνιαίως, προκειμένου δε για την επιδότηση επιτοκίου στεγαστικού δανείου το ποσό που αντιστοιχεί στο όφελος, που έχει ο δανειολήπτης από το μειωμένο επιτόκιο είτε αυτό το όφελος ήταν άμεσο είτε έμμεσο, όταν η επιδότηση γίνεται στην Τράπεζα η οποία με τη σειρά της επιδοτεί αναλόγως.

Προκειμένου να γίνει πλήρης καταγραφή των επιδομάτων, ζητείται το είδος του επιδόματος και για πόσους μήνες λήφθηκε κατά τη διάρκεια του 2021.

Το **ερώτημα Κ4** αφορά στη λήψη δανείου από το νοικοκυριό για την αγορά ή την κατασκευή της κύριας κατοικίας, το οποίο δεν έχει ακόμη εξοφλήσει. Καταχωρείται το έτος λήψης, το ποσό, η διάρκεια δανείου, το τρέχον επιτόκιο δανείου και το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε το έτος 2021, καθώς και το είδος του δανείου (π.χ. στεγαστικό, σεισμοπαθών κ.λπ.).

Δεν θα καταγραφούν τα επισκευαστικά δάνεια, τα άτοκα κ.λπ.

Τμήμα Α. Κοινωνική βοήθεια

Καταγράφονται οι ειδικές παροχές που χορηγούνται στο πλαίσιο της επιδοματικής πολιτικής που εφαρμόζεται στη Χώρα. Πρόκειται για ειδικές παροχές που έχουν στόχο την ενίσχυση των ασθενέστερων εισοδημάτων και την προώθηση της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Τα κυριότερα επιδόματα/ παροχές/ βοηθήματα που καταχωρούνται στο ερώτημα είναι:

1. Παροχές παλιννοστούντων, προσφύγων, αποφυλακισμένων, τοξικομανών, αλκοολικών	Το βοήθημα προς παλιννοστούντες αφορά σε Έλληνες (πολιτικοί πρόσφυγες) που επαναπατρίζονται για μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, εφ' όσον είναι άνεργοι, γραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ του τόπου κατοικίας τους. Το ύψος του βοηθήματος ανέρχεται σε 25 ημερήσια επιδόματα ανεργίας. Καταβάλλεται σε τρεις δόσεις. Το βοήθημα καταβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 30 μηνών από τον επαναπατρισμό των δικαιούχων. Αντίστοιχη είναι η παροχή που μπορούν να λάβουν αποφυλακισμένοι, εφ' όσον δεν είναι υπότροποι, μέσα σε τρεις μήνες από την αποφυλάκισή τους και εφόσον διαθέτουν ευνοϊκή έκθεση της Κοινωνικής Υπηρεσίας της φυλακής. Το ύψος του βοηθήματος ανέρχεται σε 15 βασικά ημερήσια επιδόματα ανεργίας.
2. Εισοδηματική ενίσχυση οικογενειών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών	Το επίδομα χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ και ανέρχεται σε 600€ ετησίως, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000,00€ και σε τριακόσια 300€ ετησίως, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων κυμαίνεται από 3.000,00€ έως 4.700,00€. Ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα νοείται το συνολικό ετήσιο φορολογούμενο πραγματικό ή τεκμαρτό, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα του φορολογουμένου, της συζύγου του και των ανήλικων τέκνων από κάθε πηγή. Η παραπάνω κατά περίπτωση εισοδηματική ενίσχυση δεν λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος με βάση το οποίο χορηγείται αυτή.
3. Βοηθήματα για την αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών πληγέντων από σεισμό, πλημμύρα, πυρκαγιά	Εφάπαξ ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους που έχουν πληγεί από φυσικά φαινόμενα όπως σεισμός, πλημμύρα, πυρκαγιά. Το Μάιο του 2019 εκδόθηκε η ΚΥΑ 33862, ΦΕΚ Β' Αρ. Φύλλου 1699/16.05.2019, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται η χορήγηση εφάπαξ ποσών ως: Επίδομα πρώτων βιοτικών αναγκών 600 € για κάθε νοικοκυριό του οποίου η κατοικία έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και περιέρχεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Επίδομα 4.500 € στα άτομα που, λόγω τραυματισμού τους, εξαιτίας φυσικών καταστροφών υπέστησαν μόνιμη σωματική βλάβη, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.
4. Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων	Πρόκειται για το επίδομα που χορηγείται σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε αυτούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, εφόσον όμως πληρούν τις εξής προϋποθέσεις: - έχουν συμπληρώσει το 67 ^ο έτος της ηλικίας τους, - δεν λαμβάνουν και δεν δικαιούνται σύνταξη από άλλο φορέα κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα ή το εξωτερικό μεγαλύτερη από 360€. Αν η σύνταξη αυτή ή παροχή από δημόσιο φορέα που λαμβάνουν είναι μικρότερη από το επίδομα των 360€, δικαιούνται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της σύνταξης ή παροχής που λαμβάνουν από το επίδομα. - διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για 15 συνεχόμενα έτη πριν την υποβολή της αίτησης, και - έχουν συνολικό ετήσιο φορολογητέο εισόδημα έως 4.320€ οι

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

	άγαμοι ή 8.640€ οι έγγαμοι. Το μηνιαίο ποσό ανέρχεται στα 360€.														
5.Επίδομα θέρμανσης	Για τον υπολογισμό του επιδόματος λαμβάνεται υπόψιν ο συντελεστής της περιοχής διαμονής του δικαιούχου. Το επίδομα προσαυξάνεται κατά 10% για κάθε εξαρτώμενο τέκνο του δικαιούχου. Ενδεικτικά για ένα νοικοκυριό με δύο τέκνα στην Αττική το επίδομα ανέρχεται σε 197,40€. Σε κάθε περίπτωση το επίδομα δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 750 €. Για την καταβολή του επιδόματος λαμβάνονται υπόψη εισοδηματικά κριτήρια καθώς και η αξία της ακίνητης περιουσίας.														
6.Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα	Με το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Ν. 4659/20 ΦΕΚ Α'21/03.02.2020) καταβάλλεται εισοδηματική ενίσχυση σε δικαιούχους που πληρούν συγκεκριμένα εισοδηματικά κριτήρια, δηλαδή: Το δηλούμενο εισόδημα του νοικοκυριού, όπως υπολογίζεται για τους σκοπούς της ένταξης στο πρόγραμμα, τους έξι (6) τελευταίους μήνες πριν την υποβολή της αίτησης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το εξαπλάσιο του εγγυημένου ποσού για κάθε τύπο νοικοκυριού. Παρατίθενται, ενδεικτικά, οι ακόλουθες περιπτώσεις: <table> <thead> <tr> <th>Σύνθεση Νοικοκυριού</th><th>Εξαμηνιαίο Εισόδημα</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Μονοπρόσωπο νοικοκυριό</td><td>1.200€</td></tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με ένα ανήλικο μέλος</td><td>1.800€</td></tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή μονογονεϊκή οικογένεια με δύο ανήλικα μέλη</td><td>2.100€</td></tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και δύο ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τρία ανήλικα μέλη</td><td>2.400€</td></tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή δύο ενήλικα και τρία ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τέσσερα ανήλικα μέλη</td><td>2.700€</td></tr> <tr> <td>Νοικοκυριό αποτελούμενο από τέσσερα ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και τέσσερα ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με πέντε ανήλικα μέλη</td><td>3.000€</td></tr> </tbody> </table> Για κάθε επιπλέον μέλος προστίθεται το εξαπλάσιο του αντίστοιχου εγγυημένου ποσού. Το δηλούμενο εισόδημα δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 5.400 ευρώ, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελών του νοικοκυριού.	Σύνθεση Νοικοκυριού	Εξαμηνιαίο Εισόδημα	Μονοπρόσωπο νοικοκυριό	1.200€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με ένα ανήλικο μέλος	1.800€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή μονογονεϊκή οικογένεια με δύο ανήλικα μέλη	2.100€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και δύο ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τρία ανήλικα μέλη	2.400€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή δύο ενήλικα και τρία ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τέσσερα ανήλικα μέλη	2.700€	Νοικοκυριό αποτελούμενο από τέσσερα ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και τέσσερα ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με πέντε ανήλικα μέλη	3.000€
Σύνθεση Νοικοκυριού	Εξαμηνιαίο Εισόδημα														
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό	1.200€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με ένα ανήλικο μέλος	1.800€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή μονογονεϊκή οικογένεια με δύο ανήλικα μέλη	2.100€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και δύο ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τρία ανήλικα μέλη	2.400€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή δύο ενήλικα και τρία ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τέσσερα ανήλικα μέλη	2.700€														
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τέσσερα ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και τέσσερα ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με πέντε ανήλικα μέλη	3.000€														
7.Εφάπαξ ποσό σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (Δεκέμβριος 2021) λόγω COVID-19	Η παροχή αφορούσε σε εφάπαξ ποσό σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος ίσης με αυτό αξίας και καταβλήθηκε το Δεκέμβριο 2021.														

8.Εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυμένου Εισοδήματος, γονείς ανήλικων τέκνων, λόγω COVID-19	Η έκτακτη εισοδηματική ενίσχυση από 100 έως 300 € αφορούσε τόσο μονογονεϊκές οικογένειες όσο και νοικοκυριά με δύο γονείς, εφόσον υπήρχαν ανήλικα τέκνα και τα νοικοκυριά ελάμβαναν ήδη το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα.
9.Κοινωνικό μέρισμα	Κριτήρια ένταξης στο πρόγραμμα Κατηγορίες ωφελούμενων μονάδων: 1) Ωφελούμενες μονάδες με 4 εξαρτώμενα τέκνα και άνω και φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα έως 20.000 € 2) Ωφελούμενες μονάδες στις οποίες είτε ο/η υπόχρεος ή ο/η σύζυγος ή μέρος του συμφώνου συμβίωσης είναι μακροχρόνια άνεργος/η, με τουλάχιστον 1 εξαρτώμενο τέκνο και φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα έως 15.000 €. Σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας, αρκεί ο μοναδικός γονέας να είναι μακροχρόνια άνεργος. 3) Ωφελούμενες μονάδες στις οποίες τόσο ο υπόχρεος, όσο και ο/η σύζυγος ή μέρος του συμφώνου συμβίωσης είναι βραχυχρόνια άνεργοι, με τουλάχιστον 1 εξαρτώμενο τέκνο και φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα έως 15.000 €. Σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας, αρκεί ο μοναδικός γονέας να είναι βραχυχρόνια άνεργος. 4) Ωφελούμενες μονάδες με ένα τουλάχιστον μέλος ΑΜΕΑ Οι ωφελούμενες μονάδες των ανωτέρω κατηγοριών πρέπει να πληρούν σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια: α) Ο/η υπόχρεος, ή/και ο/η σύζυγος ή μέρος του συμφώνου συμβίωσης, διαμένει νόμιμα και μόνιμα στην ελληνική επικράτεια τα τελευταία 7 έτη, όπως προκύπτει από την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος κατά την τελευταία επταετία. β) Τόσο ο/η υπόχρεος, όσο και ο/η σύζυγος ή μέρος του συμφώνου συμβίωσης είναι, με βάση τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος έτους 2019, φορολογικοί κάτοικοι της Ελλάδος γ) το συνολικό ποσό από τόκους καταθέσεων όλων των μελών της ωφελούμενης μονάδας σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας ή του εξωτερικού, όπως έχουν δηλωθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος (Ε1) του έτους 2019, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που προκύπτει από το ακόλουθο μαθηματικό τύπο: Ετήσιος τόκος = 20.000 X μέσο ετήσιο καταθετικό επιτόκιο 2018/100 Το ποσό του Κοινωνικού Μέρισματος ορίζεται σε 700 € ανά ωφελούμενη μονάδα και καταβάλλεται στον δικαιούχο της ωφελούμενης μονάδας που υπέβαλε αίτηση πρώτος. Καταβάλλεται δε έως την 31 Δεκεμβρίου 2021.
10.Επίδομα στέγασης (πρώην πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου)	Πρόκειται για προνοιακό πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου για τα νοικοκυριά που μισθώνουν την κύρια κατοικία τους. Το ποσό του επιδόματος ορίζεται ως ακολούθως: - 70 € το μήνα για τον δικαιούχο του επιδόματος - Προσαύξηση κατά 35 € το μήνα για κάθε επιπλέον μέλος του νοικοκυριού

	- Επιπλέον προσαύξηση 70 € το μήνα για το πρώτο τέκνο μονογονεϊκής οικογένειας - Επιπλέον προσαύξηση 70 € το μήνα για κάθε απροστάτευτο τέκνο για νοικοκυριά με απροστάτευτο/α τέκνο/α - Ανώτατο όριο του επιδόματος είναι τα 210 € το μήνα Παρατίθενται ενδεικτικά παραδείγματα: - Μονοπρόσωπο νοικοκυριό: 70 € μήνα - 2μελές νοικοκυριό: 105 € το μήνα - 3μελές νοικοκυριό ή μονογονεϊκή οικογένεια με 1 ανήλικο μέλος: 140 € - 4μελές νοικοκυριό ή μονογονεϊκή οικογένεια με 2 ανήλικα μέλη: 175 € το μήνα - Νοικοκυριό αποτελούμενο από 5 τουλάχιστον μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με 3 τουλάχιστον ανήλικα μέλη: 210 € το μήνα Το επίδομα χορηγείται σύμφωνα με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, καθώς και κριτήρια διαμονής.
11. Πρόγραμμα ΓΕΦΥΡΑ (συνεισφορά Δημοσίου στην αποπληρωμή δανείων κύριας κατοικίας σε πληγέντες από τον COVID-19)	Το Δημόσιο συνεισφέρει, για χρονικό διάστημα, που δεν υπερβαίνει τους εννέα (9) μήνες, από την ημερομηνία έγκρισης αίτησης του δικαιούχου, στις δόσεις για την αποπληρωμή των πάσης φύσεως δανείων φυσικών προσώπων προς χρηματοδοτικούς φορείς που εξασφαλίζονται με εμπράγματη ασφάλεια στην κύρια κατοικία του οφειλέτη. Επιλέξιμα ήταν φυσικά πρόσωπα, που έχουν, είτε τα ίδια, είτε ο σύζυγος, ή εξαρτώμενο μέλος αποδεδειγμένα πληγεί και για τον λόγο αυτό ενταχθεί στα ληφθέντα μέτρα στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας του κορονοϊού COVID-19.
12. Άλλη παροχή, λόγω COVID-19, δηλαδή	Καταγράφεται συγκεκριμένα οποιαδήποτε τυχόν άλλη παροχή λόγω COVID-19.
13. Άλλα επιδόματα, δηλαδή	Καταγράφεται συγκεκριμένα οποιοδήποτε άλλο επίδομα/παροχή σε περίπτωση που αυτό δεν αναφέρεται στον πίνακα.
14. Δώρα και επιδόματα αδείας προηγούμενων επιδομάτων/παροχών	Καταγράφονται συγκεκριμένα τυχόν δώρα και επιδόματα αδείας προηγούμενων επιδομάτων (εκτός COVID-19).

Τμήμα Μ. Εισόδημα από ενοίκια

Στην ενότητα αυτή συμπληρώνεται εάν το νοικοκυριό έχει στην κατοχή του κάποιο/α περιουσιακό/ά στοιχείο/α (π.χ. κτίρια, κατοικίες, διαμερίσματα, δωμάτια, γη) (**Ερώτημα Μ1**).

Περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται και τα ταξί, φορτηγά, κότσα ή σκάφη, εφόσον ο ιδιοκτήτης αυτών δεν έχει ως κύριο επάγγελμά του την ενοικίασή τους (π.χ. συνταξιούχος που είναι ιδιοκτήτης ταξί, το οποίο μπορεί να ενοικιάζει).

Επισημαίνεται, ότι **δεν καταγράφονται** κτίρια, αυτοκίνητα κ.λπ. τα οποία αποτελούν περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης που μπορεί να έχει ο ερευνώμενος.

Στην ενότητα αυτή δεν καταγράφεται, επίσης, η κύρια κατοικία του νοικοκυριού η οποία μπορεί να είναι ιδιόκτητη, εφόσον οι πληροφορίες για αυτή παρέχονται στο ερωτηματολόγιο του νοικοκυριού.

Στο **ερώτημα Μ2** καταγράφεται/φονται το/τα περιουσιακό/ά στοιχείο/α του νοικοκυριού. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στο/στα περιουσιακά στοιχεία από το/τα οποίο/α προκύπτει για το νοικοκυριό κάποιο εισόδημα από την ενοικίαση τους.

- Εάν το περιουσιακό στοιχείο είναι κτίριο, διαμέρισμα κ.λπ. θα πρέπει να καταγραφούν και τα τετραγωνικά μέτρα του ακινήτου.
- Εάν είναι γη, κτήμα κ.λπ. δεν καταγράφονται τα τετραγωνικά μέτρα.

Στο **ερώτημα Μ3** καταχωρείται το καθαρό ποσό που προκύπτει από την ενοικίαση της περιουσίας, αφού, δηλαδή, αφαιρεθούν τα ποσά που δαπανήθηκαν για τη συντήρηση, επισκευή, αποπληρωμή Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

δανείου ή υποθήκης ή την ασφάλεια της ακίνητης περιουσίας.

Σε περίπτωση που ο υπεύθυνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου δε γνωρίζει το ακριβές ποσό, στο **ερώτημα M5** απαντά σε ποια τάξη μεγέθους ανήκουν τα τυχόν εισοδήματα από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας.

Στην περίπτωση που το εισόδημα από την ενοικίαση προκύπτει **μηδενικό** (τα έξοδα ήταν ίσα ή υπερέβησαν τα έσοδα), στο **ερώτημα M4** καταχωρείται το ποσό των εξόδων που αφορούσαν σε επισκευές, συντήρηση, ασφάλεια κ.λπ. του περιουσιακού στοιχείου.

Στο **ερώτημα M6** ο ερευνώμενος απαντά αν φορολογήθηκε ή όχι για το/τα έσοδο/α ενοικίασης του/των περιουσιακού/ων στοιχείου/ων.

Τέλος, στο Ερώτημα **M7** καταγράφεται αν το συνολικό καθαρό ποσό που εισέπραξε ο ερευνώμενος από την ενοικίαση των περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια του 2021, ήταν μειωμένο λόγω της εφαρμογής του μέτρου μείωσης των μισθωμάτων επαγγελματικής στέγης, κύριας κατοικίας, στέγασης φοιτητών και κύριας κατοικίας ναυτικών στα πλαίσια της πανδημίας **COVID-19**.

Τμήμα Ν. Οικογενειακά επιδόματα και παροχές

Καταχωρούνται οι παροχές οικονομικής υποστήριξης που καταβάλλονται σε οικογένειες και άτομα. Περιλαμβάνονται τα έκτακτα ή περιοδικής φύσης οικογενειακά επιδόματα, καθώς και οι παροχές από κρατικούς φορείς ή από τον εργοδότη.

Στο ερώτημα **N2** καταχωρείται το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί σε καθένα από τα οικογενειακά επιδόματα και παροχές και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2021.

Τα κυριότερα επιδόματα /παροχές που καταχωρούνται στο ερώτημα είναι:

Περίοδος αναφοράς	Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2021-Δεκ. 2021)
1.Επίδομα Παιδιού A21	Το επίδομα Παιδιού θεσπίστηκε με το άρθρο 214 του Ν.4512/2018 και αντικατέστησε το Ενιαίο Επίδομα Στήριξης Τέκνων και το Ειδικό Επίδομα Τριτέκνων-Πολυτέκνων από 1/1/2018). Το ποσό του επιδόματος καθορίζεται με βάση τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων και το «ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα» και χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ. Ως ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα ορίζεται το συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημα από κάθε πηγή ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης προ φόρων, μετά την αφαίρεση των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, εξαιρουμένων των επιδομάτων που δεν προσμετρώνται στο φορολογητέο εισόδημα, όλων των μελών της οικογένειας, διαιρούμενο με την λεγόμενη κλίμακα ισοδυναμίας. Η κλίμακα ισοδυναμίας προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα των μελών της οικογένειας, ως εξής: α) πρώτος γονέας: στάθμιση 1, β) δεύτερος γονέας: στάθμιση 1/2, γ) κάθε εξαρτώμενο τέκνο: στάθμιση 1/4 Ειδικά για τις <u>μονογονεϊκές</u> οικογένειες ισχύει ευνοϊκότερη στάθμιση, καθώς το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο έχει στάθμιση 1/2 και κάθε επόμενο εξαρτώμενο τέκνο έχει στάθμιση 1/4. Για τον καθορισμό των δικαιούχων οικογενειών προσδιορίζονται τρεις κατηγορίες ισοδυναμίου οικογενειακού εισοδήματος, ως εξής: α) Α κατηγορία: έως 6.000 ευρώ, β) Β κατηγορία: από 6.001 ευρώ έως 10.000 ευρώ, γ) Γ κατηγορία: από 10.001 ευρώ έως 15.000 ευρώ.

	Παραδείγματα - Έστω οικογένεια με εισόδημα 28.000€ και δυο παιδιά. Η κλίμακα ισοδυναμίας της οικογένειας είναι : $1 + 1/2 + 1/4 + 1/4 = 2$. Συνεπώς το ισοδύναμο εισόδημα είναι : $28.000€ / 2 = 14.000€$. Άρα η οικογένεια εντάσσεται στην Γ εισοδηματική κλίμακα από 10.001 ευρώ έως 15.000 ευρώ και θα λάβει 56€ επίδομα το μήνα. - Έστω οικογένεια με εισόδημα 14.000€ και ένα παιδί. Η κλίμακα ισοδυναμίας της οικογένειας είναι : $1 + 1/2 + 1/4 = 1,75$. Συνεπώς το ισοδύναμο εισόδημα είναι : $14.000€ / 1,75 = 8.000€$. Άρα η οικογένεια εντάσσεται στην Β εισοδηματική κλίμακα από 6.001 ευρώ έως 10.000 ευρώ και θα λάβει 42€ επίδομα το μήνα. Το ποσό του επιδόματος, ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων και την κατηγορία ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος, προσδιορίζεται ως εξής: Για την Α κατηγορία: - 70 ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο - επιπλέον 70 ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο - επιπλέον 140 ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου. Για την Β κατηγορία: - 42 ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο - επιπλέον 42 ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο - επιπλέον 84 ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου. Για την Γ κατηγορία: - 28 ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο - επιπλέον 28 ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο - επιπλέον 56 ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου.
2.Επίδομα κυοφορίας – λοχείας	Στον ιδιωτικό τομέα (ΙΚΑ κ.α.) διαρκεί 4 μήνες και ανέρχεται στο 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου της εργαζομένης. Στο δημόσιο τομέα διαρκεί, επίσης, 4 μήνες και καταβάλλεται αντί μισθού. Επισημαίνεται ότι εφόσον το επίδομα κυοφορίας-λοχείας, καταχωρείται στο ερώτημα αυτό, <u>δε</u> θα πρέπει να προσμετρηθεί στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες των Ερωτηματολογίων των Μελών. <u>Προσοχή</u> θα πρέπει να δοθεί στην περίπτωση του επιδόματος γονικής άδειας στο Δημόσιο Τομέα, το οποίο παρέχεται μετά την 4μηνη παροχή κυοφορίας-λοχείας και καταχωρείται στο ερώτημα Ζ10.

3.Επίδομα γέννησης	Τέθηκε σε ισχύ από 1-1-2020 για κάθε παιδί που γεννιέται εν ζωή στην Ελλάδα. Προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος: το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα να μην υπερβαίνει ετησίως το ποσό των 40.000,00 ευρώ, η μητέρα του παιδιού ή το πρόσωπο που έχει την επιμέλεια του να μένει μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα και να έχει την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη ή του ομογενούς αλλοδαπού ή του Ευρωπαίου πολίτη ή του πολίτη κράτους του ΕΟΧ ή πολίτη τρίτης χώρας που διαμένει στην Ελλάδα συνεχώς από το 2012 και εντεύθεν, καθώς και να υποβληθεί αίτηση για τη χορήγηση του εντός τριμήνου από τη γέννηση. Το ποσό του επιδόματος ανέρχεται σε 2.000 ευρώ και καταβάλλεται σε δύο ισόποσες δόσεις των 1.000 ευρώ. Η 1η δόση χορηγείται τον επόμενο μήνα από τη γέννηση του παιδιού, εφόσον η αίτηση υποβληθεί και εγκριθεί μέσα στον μήνα της γέννησης του παιδιού και η 2η δόση μετά από πέντε μήνες από το μήνα της γέννησης του παιδιού. Για δίδυμα το ποσό ανέρχεται σε 4.000€ κ.ο.κ
4.Άλλα επιδόματα, δηλαδή:	Εδώ καταγράφεται και το επίδομα γονικής άδειας στον Ιδιωτικό Τομέα, το οποίο παρέχεται μετά την 4μηνια παροχή κυοφορίας-λοχείας. Επίσης, εδώ καταχωρούνται και τυχόν άλλα επιδόματα, το βοήθημα βρεφονηπιακού σταθμού, η μισθοδοσία κοινωνικών λειτουργών, οι οποίοι καλούνται να βοηθήσουν οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, το επίδομα τοκετού που καταβάλλεται εφάπαξ, το επίδομα παιδικών κατασκήνωσης, το επίδομα άγαμης μητέρας κ.λπ. Επιπλέον, καταχωρούνται και τα δώρα και επιδόματα αδειάς των παραπάνω επιδομάτων.

Τέλος, θα πρέπει να συμπληρώνεται και το/α ταμείο/α παροχής επιδομάτων.

Τμήμα ΝΕ. Παροχή βοήθειας σε / και από τρίτους

Το τμήμα αυτό αναφέρεται στις μεταβιβάσεις χρημάτων μεταξύ των νοικοκυριών. Ειδικότερα τα **ερωτήματα ΝΕ1-ΝΕ3** αναφέρονται στην παροχή βοήθειας σε τακτική βάση σε άλλα νοικοκυριά κατά τη διάρκεια του 2021, ενώ τα **ερωτήματα ΝΕ4-ΝΕ6** αναφέρονται στη λήψη βοήθειας σε τακτική βάση από άλλα νοικοκυριά κατά τη διάρκεια του 2021.

Θα πρέπει τόσο κατά τη συλλογή των πληροφοριών όσο και κατά την καταχώρισή τους στη βάση δεδομένων να καταγράφονται σωστά τα ποσά που λαμβάνει ή παρέχει το νοικοκυριό από/προς άλλα δεδομένου ότι έχει παρατηρηθεί στο παρελθόν η καταχώρηση λήψης βοήθειας από τρίτους ως παροχή βοήθειας σε τρίτους και αντίστροφα.

Καταγράφεται ξεχωριστά η παροχή ή λήψη **διατροφής σε/από πρώην σύζυγο ή/και για φροντίδα τέκνων** διαζευγμένων και το σχετικό ποσό. Η συγκεκριμένη παροχή ή λήψη βοήθειας δεν θα πρέπει να συγχέεται με τυχόν παροχή ή λήψη βοήθειας για **τρόφιμα**, όπως έχει παρατηρηθεί σε προηγούμενα έτη διενέργειας της έρευνας. Άλλες παροχές, πλην διατροφής, καταγράφονται συγκεκριμένα, το ίδιο και τα σχετικά ποσά.

Ισχύουν τα εξής για κάθε μία από τις δύο περιπτώσεις (παροχή/λήψη βοήθειας):

Περίοδος αναφοράς	Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2021-Δεκ. 2021)
NE1/NE4: «Κατά τη διάρκεια του 2021 παρείχατε βοήθεια σε/ λάβατε βοήθεια από μέλη άλλων ιδιωτικών νοικοκυριών σε τακτική βάση;»	Περιλαμβάνονται βοηθήματα σε συζύγους, που δε διαμένουν στο νοικοκυριό ή σε πρώην συζύγους (διατροφή), η οικονομική ενίσχυση (εθελούσια ή υποχρεωτική) για παιδί/ιά που δε διαμένει/ουν στο νοικοκυριό, η οικονομική παροχή σε παιδιά που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους, καθώς και η οικονομική βοήθεια προς ηλικιωμένους γονείς, συγγενείς κ.α.
NE2/NE5: «Αν, ΝΑΙ, ποιο ήταν το είδος της παροχής και ποιο το συνολικό ετήσιο ποσό;»	Εκτός από το συνολικό ετήσιο ποσό πρέπει να αναφερθεί και το είδος της παροχής. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως η διατροφή σε πρώην συζύγους ή/και για φροντίδα τέκνων διαζευγμένων καταγράφεται ξεχωριστά. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις που παρέχεται/λαμβάνεται οικονομική βοήθεια σε/από άτομα που διαμένουν σε <u>συλλογικές κατοικίες</u> (π.χ. σε γηροκομεία, νοσοκομεία ή άλλα ιδρύματα, ηλικιωμένος γονέας που διαμένει σε οίκο ευγηρίας και βοηθάει οικονομικά το παιδί του) και η οποία δε θα συμπεριληφθεί . Δεν περιλαμβάνονται επίσης, δώρα σε χρήμα (Χριστουγέννων, γενεθλίων κ.λπ.), καθώς και ποσά που δεν ενισχύουν το εισόδημα των άλλων νοικοκυριών, π.χ. αποπληρωμές δανείων για εκπαίδευση.
NE3/NE6: «Είχατε φοροελάφρυνση από/φορολογηθήκατε για το παραπάνω ποσό;»	Συγκεντρώνεται η πληροφορία για το αν τα νοικοκυριά είχαν οικονομική ελάφρυνση (φοροελάφρυνση) λόγω του ποσού που παρείχαν σαν οικονομική βοήθεια σε τρίτους ή αντίστοιχα η πληροφορία για το αν τα ποσά αυτά φορολογήθηκαν.

ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

Στα ερωτήματα **ΞΑ1-ΞΖ2** γίνεται προσπάθεια να καταγραφούν τα πάσης φύσεως κοινωνικά επιδόματα και οι συντάξεις.

Η κοινωνική προστασία περιλαμβάνει όλες τις παρεμβάσεις ιδιωτικών ή δημόσιων φορέων, που έχουν σκοπό να ελαφρύνουν τα νοικοκυριά από το βάρος, που συνεπάγεται η αντιμετώπιση ενός καθορισμένου συνόλου κινδύνων ή καταστάσεων ανάγκης, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχει μία ταυτόχρονη αντιπαροχή από το δικαιούχο ή κάποια ατομική ρύθμιση.

Οι κίνδυνοι ή οι καταστάσεις ανάγκης, αναφέρονται σε ασθένεια, αναπηρία, γήρας, ανεργία, οικογένεια, στέγη, κοινωνική βοήθεια.

Αναλυτικά, καταγράφονται τα εισοδήματα από επιδόματα ανεργίας και επαγγελματικής επιμόρφωσης, συντάξεις, συντάξεις από το/τη σύζυγο, επιδόματα ασθένειας, αναπηρίας, βοηθήματα αναπηρίας και ανικανότητας.

Επιπλέον, καταγράφονται και τα εισοδήματα από εκπαιδευτικές παροχές, αν και δεν ανήκουν στην κατηγορία των επιδομάτων κοινωνικής προστασίας.

Τμήμα ΞΑ. Επιδόματα ανεργίας/ επαγγελματικής επιμόρφωσης

Καταγράφονται οι παροχές, οι οποίες αντικαθιστούν, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, το εισόδημα που χάνει ένας εργαζόμενος εξαιτίας της απώλειας αμειβόμενης εργασίας, εξασφαλίζουν ένα εισόδημα επιβίωσης σε άτομα που εισέρχονται για πρώτη ή όχι φορά στην αγορά εργασίας, αντισταθμίζουν την απώλεια εισοδήματος λόγω ανεργίας, αντικαθιστούν εξ ολοκλήρου ή μερικώς την απώλεια του εισοδήματος ενός μεγαλύτερου σε ηλικία εργαζομένου, που συνταξιοδοτείται από αμειβόμενη εργασία πριν από τη συμπλήρωση του νόμιμου ορίου ηλικίας, εξαιτίας περικοπών στις θέσεις εργασίας για οικονομικούς λόγους, συνεισφέρουν στις δαπάνες επιμόρφωσης ή πρόσθετης επιμόρφωσης όσων

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

αναζητούν εργασία, βοηθούν τους ανέργους στην αντιμετώπιση των εξόδων ταξιδιού για αλλαγή του τόπου διαμονής τους προκειμένου να βρουν απασχόληση κ.λπ.
Επισημαίνεται ότι εδώ περιλαμβάνονται και οι παροχές που δόθηκαν από το κράτος λόγω **COVID-19** για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Αυτές έχουν περιγραφεί αναλυτικά στο τμήμα ΔΑ. Επιδόματα και άλλες παροχές από το κράτος λόγω COVID-19.

Τα κυριότερα επιδόματα αυτής της κατηγορίας είναι:

<i>1. Τακτική επιδότηση ανέργων</i>	Πρόκειται για παροχή που χορηγείται σε μισθωτούς, ασφαλισμένους στον κλάδο ανεργίας του ΟΑΕΔ, των οποίων η εργασιακή σχέση είτε έληξε (σύμβαση ορισμένου χρόνου) είτε καταγγέλθηκε από τον εργοδότη, με χρονική διάρκεια από πέντε έως 12 μήνες ανάλογα με τις ημέρες εργασίας που έχουν πραγματοποιήσει οι δικαιούχοι σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα πριν από τη λύση ή τη λήξη της εργασιακής τους σχέσης, που ορίζονται ως κρίσιμα. Η διάρκεια της επιδότησης εξαρτάται από τον αριθμό των ημερών εργασίας που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος στο κρίσιμο κάθε φορά ορισθέν χρονικό διάστημα και χορηγείται σύμφωνα με την ισχύ των κατά περίπτωση προϋποθέσεων. Το επίδομα καταβάλλεται δεδουλευμένο μία φορά το μήνα για 25 ημέρες. Το ύψος του καθορίζεται από τις αποδοχές του ασφαλισμένου κατά την απόλυσή του. Από 01.02.2019 το βασικό μηνιαίο επίδομα ανεργίας ανέρχεται σε 399,25 €. Για κάθε μέλος της οικογένειας του ανέργου το επίδομα προσαυξάνεται κατά 10%. Τέλος, καταβάλλεται δώρο Χριστουγέννων και Πάσχα, εφόσον έχουν συμπληρωθεί συγκεκριμένες ημέρες επιδότησης σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα.
<i>2. Έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις και παροχές λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη</i>	Σκοπός του «λογαριασμού προστασίας εργαζομένων από την αφερεγγυότητα του εργοδότη» είναι η πληρωμή ανεξόφλητων, λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη, αποδοχών μέχρι τριών (3) μηνών, που προέρχονται από σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας. Το ύψος των παροχών δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί τις αποδοχές 3 μηνών, όπως αυτές προβλέπονται από τις αντίστοιχες συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Στην έννοια των «αποδοχών», που δύνανται να καλυφθούν από το ταμείο Αφερεγγυότητας, εμπίπτουν πλην του (νόμιμου) μισθού του εργαζόμενου, τυχόν απλήρωτα δώρα εορτών, Πάσχα ή Χριστουγέννων και άδεια ή επίδομα αδείας, εφόσον αυτά εμπίπτουν στο κρίσιμο χρονικό διάστημα που ορίζει ο νόμος. Δεν καταβάλλεται η αποζημίωση λόγω απόλυσης, καθώς δεν θεωρείται αποδοχές.
<i>3. Επίδομα διαθεσιμότητας</i>	Όταν ο εργοδότης θέτει τους μισθωτούς σε διαθεσιμότητα ο ΟΑΕΔ καταβάλλει σ' αυτούς που παραμένουν άνεργοι κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας το δέκα τοις εκατό του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Οι παροχές αυτές δεν καταβάλλονται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από τρεις μήνες κάθε έτος. Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται στο δέκα τοις εκατό (10%) του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

4.Βοήθημα ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολουμένων	Δικαιούχοι του βοηθήματος είναι οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στον ε-Ε.Φ.Κ.Α, οι οποίοι βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016 είχαν υποχρέωση υπαγωγής στον τέως Ο.Α.Ε.Ε και στο τέως Ε.Τ.Α.Π-Μ.Μ.Ε και καταβάλλουν την εισφορά που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α` 152), όπως ισχύει, για τον Ειδικό Λογαριασμό Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξαρτήτως Απασχολουμένων - Κλάδος ασφαλισμένων τέως Ο.Α.Ε.Ε και τέως Ε.Τ.Α.Π-Μ.Μ.Ε. που έχει συσταθεί στον ΟΑΕΔ. (Υ.Α. Φ.10035/24984/951/2020, ΦΕΚ 2943/Β`/17.07.2020). Η διάρκεια καταβολής του βοηθήματος εξαρτάται από το συνολικό αριθμό των ετών ασφάλισης (συνεχόμενα ή διακεκομμένα) στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα (ΕΦΚΑ - τ.ΟΑΕΕ ή τ.ΕΤΑΠ-ΜΜΕ) στον οποίο υπαγόταν ο δικαιούχος κατά το χρόνο διακοπής του επαγγέλματός του, ως εξής: <table border="1" data-bbox="699 638 1326 1070"> <thead> <tr> <th>Χρόνος Ασφάλισης (σε πλήρη έτη)</th><th>Χρονικό Διάστημα Καταβολής Βοηθήματος (σε μήνες)</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>3 έως 4</td><td>3</td></tr> <tr><td>5 έως 6</td><td>4</td></tr> <tr><td>7 έως 8</td><td>5</td></tr> <tr><td>9 έως 10</td><td>6</td></tr> <tr><td>11 έως 12</td><td>7</td></tr> <tr><td>13 έως 14</td><td>8</td></tr> <tr><td>15</td><td>9</td></tr> </tbody> </table> Το ύψος του βοηθήματος καθορίζεται σε 399,25 € μηνιαίως και αναπροσαρμόζεται με την εκάστοτε αναπροσαρμογή του βασικού μηνιαίου ποσού της τακτικής επιδότησης ανεργίας. Δεν προβλέπεται προσαύξηση ανάλογα με τον αριθμό προστατευομένων μελών της οικογένειας του δικαιούχου, ούτε η καταβολή αναλογούντων Δώρων Εορτών Χριστουγέννων/Νέου Έτους και Πάσχα ούτε η απόδοση ασφαλιστικών εισφορών στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα κατά τη διάρκεια καταβολής του βοηθήματος.	Χρόνος Ασφάλισης (σε πλήρη έτη)	Χρονικό Διάστημα Καταβολής Βοηθήματος (σε μήνες)	3 έως 4	3	5 έως 6	4	7 έως 8	5	9 έως 10	6	11 έως 12	7	13 έως 14	8	15	9
Χρόνος Ασφάλισης (σε πλήρη έτη)	Χρονικό Διάστημα Καταβολής Βοηθήματος (σε μήνες)																
3 έως 4	3																
5 έως 6	4																
7 έως 8	5																
9 έως 10	6																
11 έως 12	7																
13 έως 14	8																
15	9																
5.Επίδομα κατάρτισης ανέργων	Αφορά στα επιδοτούμενα προγράμματα επαγγελματικού επαναπροσανατολισμού, δηλαδή είναι επιδοτούμενη εκπαίδευση ή μαθητεία για εκμάθηση νέου επαγγέλματος, σε άτομα που έχασαν τη δουλειά τους ή δε βρίσκουν εργασία στο επάγγελμα που γνωρίζουν.																
6.Αποζημίωση λόγω απόλυσης από την εργασία	Καταβάλλεται από τον ίδιο τον εργοδότη στην περίπτωση που ο ερευνώμενος απολύεται λόγω υπαιτιότητάς του.																
7.Ειδικό εποχικό επίδομα ανεργίας για εποχικά εργαζομένους (π.χ. ηθοποιούς, δασεργάτες, μουσικούς, οικοδόμους, ξενοδοχο»υπαλλήλους κ.α.)	Καταβάλλεται σε άτομα που το επάγγελμά τους χαρακτηρίζεται από την εποχικότητα της απασχόλησης (οικοδόμοι, καπνεργάτες, ηθοποιοί, ξενοδοχο»πάλληλοι, δασεργάτες, μουσικοί κ.ά.) σύμφωνα με συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Το ύψος του ειδικού εποχικού βοηθήματος ορίζεται ανά κατηγορία επαγγέλματος και προκειμένου π.χ. για τους οικοδόμους στο 70% του 37πλασίου του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη. Ειδικά για το 2021 το ύψος του κυμαίνεται από 508,20 € (για σημαντικό αριθμό επαγγελματιών) με ανώτατο ποσό τα 1.016,40 € για τους συμριδεργάτες.																

8.Παροχές μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 20-66 ετών	Παροχές για ανέργους ηλικίας 20 έως 66 ετών, που βρίσκονται στην ανεργία πάνω από 12 μήνες, έχουν εξαντλήσει το δικαίωμα επιδότησής τους από τον ΟΑΕΔ και έχουν χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (<10.000€), προσαυξανόμενο κατά 586,08€ (ακαθάριστο) για κάθε ανήλικο τέκνο. Παράδειγμα: για το δικαιούχο που έχει 2 ανήλικα τέκνα, το ετήσιο οικογενειακό του εισόδημα δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 11.172,16 (10.000 + 586,08 + 586,08 = 11.172,16) ΕΥΡΩ. Για ενήλικες άγαμους δικαιούχους ως οικογενειακό εισόδημα θεωρείται το ατομικό. Το ύψος του επιδόματος καθορίζεται στο ποσό των 200€ και χορηγείται προσωπικά στον ίδιο το δικαιούχο για όσο χρονικό διάστημα είναι άνεργος και σε καμία περίπτωση πάνω από 12 μήνες. Το επίδομα αυτό δεν επιδέχεται προσαυξήσεις, είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται.
9.Επίδομα νέων από 20-29 ετών	Καταβάλλεται σε νέους ανέργους 20-29 ετών, εφόσον είναι και παραμείνουν εγγεγραμμένοι σε μητρώα ανέργων περισσότερο από ένα χρόνο. Ανέρχεται σε 73,37 € το μήνα και καταβάλλεται για πέντε μήνες.
10.Επίδομα τακτικής ανεργίας σε διακινούμενους ανέργους εντός Ε.Ε.	Ο διακινούμενος άνεργος εντός Ε.Ε. δύναται να αιτηθεί το επίδομα ανεργίας είτε από το κράτος τελευταίας απασχόλησης είτε από το κράτος μόνιμης κατοικίας (βάσει του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 883/2004 και του Κανονισμού Εφαρμογής 987/2009).
11.Πρόωρη σύνταξη λόγω παραίτησης	Πρόκειται για εφάπαξ ποσό που χορηγείται από τον εργοδότη σε εργαζόμενους που αποχώρησαν πρόωρα, λόγω παραίτησης, από την εργασία τους γι αυτό και συμπεριλαμβάνεται στα επιδόματα ανεργίας. Το ποσό καταβολής και ο φορέας ποικίλουν ανάλογα. Τα άτομα αυτά θα συνταξιοδοτηθούν στο μέλλον όταν συμπληρώσουν τις προϋποθέσεις (όριο ηλικίας κ.λ.π.) από το ταμείο τους.
12.Εφάπαξ οικονομική ενίσχυση 400€ σε μη επιδοτούμενους μακροχρόνια ανέργους λόγω COVID-19	Η παροχή αφορούσε σε περίπου 155.000 ανέργους, εγγεγραμμένους στο σχετικό μητρώο του ΟΑΕΔ, οι οποίοι απέκτησαν την ιδιότητα του μακροχρόνια ανέργου από 1.4.2019 και μετά. Η καταβολή του ποσού πραγματοποιήθηκε απευθείας στους τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων.
13.Άλλη παροχή λόγω COVID-19, δηλαδή:	Καταγράφεται συγκεκριμένα οποιαδήποτε τυχόν άλλη παροχή λόγω COVID-19.
14.Άλλα επιδόματα, δηλαδή:	Καταγράφεται συγκεκριμένα οποιοδήποτε άλλο επίδομα/παροχή σε περίπτωση που αυτό δεν αναφέρεται στον πίνακα.
15.Δώρα και επίδομα αδείας των παραπάνω επιδομάτων	Καταγράφονται συγκεκριμένα τυχόν δώρα και επιδόματα αδείας προηγούμενων επιδομάτων (εκτός COVID-19).

Στο **ερώτημα ΞΑ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα επιδόματα, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2021.

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

Τμήμα ΕΒ. Συντάξεις

Καταγράφονται οι παροχές οι οποίες διασφαλίζουν τη χορήγηση εισοδήματος στους ασφαλισμένους, που αποχωρούν από την αγορά εργασίας λόγω ηλικίας, και σε όσους ασφαλισμένους έχουν συμπληρώσει ένα συγκεκριμένο όριο ηλικίας.

Ως συντάξεις δημόσιου φορέα θεωρούνται οι συντάξεις που χορηγούνται από τα ταμεία υποχρεωτικής ασφάλισης πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΤΕΒΕ, Δημοσίου, κ.λπ.), ενώ ως συντάξεις ιδιωτικού φορέα θεωρούνται αυτές που παρέχονται στον ερευνώμενο και πληρώθηκαν αποκλειστικά από τον εργοδότη. Οι συντάξεις διακρίνονται σε κύρια και επικουρική, παράλληλη από ιδιωτικό φορέα που καταβάλλεται μαζί με την κανονική σύνταξη, καθώς και η σύνταξη εθνικής αντίστασης. Εδώ θα καταχωρηθούν και οι εφάπαξ αμοιβές λόγω συνταξιοδότησης, καθώς και τα εφάπαξ αναδρομικά συντάξεων που καταβλήθηκαν το 2021.

Στις άλλες συντάξεις καταχωρούνται οι εξοφλήσεις συντάξεων προηγούμενων ετών, **συντάξεις που λαμβάνονται από φορέα του εξωτερικού** κ.ά.

Δεν περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις για τις οποίες πλήρωσε ο ίδιος ο ερευνώμενος και οι οποίες καταχωρούνται στα **ερωτήματα Π1-Π2**.

Επισημαίνεται ότι οι συντάξεις λαμβάνονται σε **δωδεκάμηνη** βάση.

Στο **ερώτημα ΕΒ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό, που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις προαναφερθείσες συντάξεις, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2021.

Λόγω των προβλημάτων που παρατηρήθηκαν κατά τα προηγούμενα κύματα της έρευνας, θα πρέπει να συμπληρώνεται το πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ ταμείο υγειονομικής ασφάλισης, το/α ταμείο/α της κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης και της επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης που παρέχει τη σύνταξη ή το επίδομα που αναφέρονται στο **ερώτημα ΕΒ2**.

Τμήμα ΕΓ. Συντάξεις - βοηθήματα από το /τη σύζυγο

Ερωτήματα ΕΓ1-ΕΓ2:

Καταγράφονται οι παροχές, οι οποίες διασφαλίζουν ένα προσωρινό ή διαρκές εισόδημα σε άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει ακόμα τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, αλλά έχουν χάσει το /τη σύζυγο ή κάποιο στενό συγγενή τους που τους εξασφάλιζε τα προς το ζην. Οι παροχές αυτές διακρίνονται σε:

- σύνταξη συζύγου, κύρια ή και επικουρική από δημόσιο φορέα ή παράλληλη από ιδιωτικό φορέα (από τον εργοδότη)
- σύνταξη ορφανών (από τον πατέρα ή τη μητέρα προς τα παιδιά) η οποία χορηγείται είτε από δημόσιο είτε από ιδιωτικό φορέα
- συντάξεις θυμάτων πολέμου
- εφάπαξ αναδρομικά συντάξεων που καταβλήθηκαν το 2021
- άλλες συντάξεις/βοηθήματα στις οποίες καταγράφονται οι εφάπαξ αμοιβές λόγω συνταξιοδότησης του θανόντος, οι εξοφλήσεις συντάξεων προηγούμενων ετών, τα επιδόματα που χορηγούνται σε ορφανά, το βοήθημα για έξοδα κηδείας κ.ά.

Δεν περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις, για τις οποίες πλήρωσε τις εισφορές ο εκλιπών, ενώ **περιλαμβάνονται** οι ιδιωτικές συντάξεις, για τις οποίες έχει πληρώσει τις εισφορές ο εργοδότης του εκλιπόντος.

Στο **ερώτημα ΕΓ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις προαναφερθείσες συντάξεις, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2021.

Επισημαίνεται ότι οι συντάξεις λαμβάνονται σε **δωδεκάμηνη** βάση.

Τέλος, θα πρέπει να συμπληρώνεται το πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ ταμείο υγειονομικής ασφάλισης, το/α ταμείο/α της κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης και της επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης που παρέχει τη σύνταξη ή το επίδομα που αναφέρονται στο **ερώτημα ΕΓ2**.

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

Τμήμα ΞΔ. Επιδόματα- βοηθήματα ασθενείας

Καταγράφονται οι παροχές που αντισταθμίζουν εξ ολοκλήρου ή εν μέρει την απώλεια εισοδήματος εξαιτίας της προσωρινής αδυναμίας του ατόμου για εργασία, λόγω ασθένειας ή τραυματισμού.

Δεν περιλαμβάνονται οι παροχές από ιδιωτικές ασφάλειες ασθένειας ή ατυχήματος, για τις οποίες πληρώνει ο ίδιος ο ερευνώμενος.

Χορηγούνται από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα και διακρίνονται σε:

1.Επίδομα ασθενείας	Για τους <u>εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα</u> , για τις τρεις πρώτες ημέρες απουσίας λόγω ασθένειας, δεν καταβάλλεται. Για τις επόμενες 15 ημέρες απουσίας, δηλαδή από την 4 ^η έως την 18 ^η ημέρα, το επίδομα ασθενείας είναι ίσο με το 25% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Για τις δεκαπέντε ημέρες που ακολουθούν, δηλαδή από την 19 ^η έως την 33 ^η , είναι ίσο με το 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Για τους <u>εργαζομένους στο δημόσιο τομέα</u> το επίδομα ασθενείας καταβάλλεται από τον εργοδότη αντί του μισθού. Αν ο ερευνώμενος έχει τη δυνατότητα να το διαχωρίσει από το μισθό του και έχει καταγραφεί στο ερώτημα 65 για μισθωτούς, τότε δε θα πρέπει να συμπεριληφθεί εδώ.
2.Επίδομα εργατικού ατυχήματος	Για τις τρεις πρώτες ημέρες απουσίας λόγω εργατικού ατυχήματος δεν καταβάλλεται επίδομα. Το επίδομα εργατικού ατυχήματος για τις επόμενες τριάντα ημέρες, δηλαδή από την 4 ^η έως την 33 ^η , είναι ίσο με το 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Τα παραπάνω αφορούν στους εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα. Για τους εργαζομένους στο δημόσιο τομέα ισχύουν όσα αναλύθηκαν στο επίδομα ασθενείας.
3.Άλλα επιδόματα /βοηθήματα	Καταχωρούνται τα επιδόματα πασχόντων από AIDS, μεσογειακή αναιμία, φυματίωση κ.ά. Διευκρινίζεται ότι δεν περιλαμβάνονται οι αποπληρωμές πιστοποιημένων δαπανών (π.χ. φάρμακα, φαρμακευτικές συσκευές, στρώματα κατακλίσεως κ.λπ.)

Στο **ερώτημα ΞΔ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα επιδόματα /βοηθήματα, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2021. Ο ερευνητής θα πρέπει να διασφαλίζει, στο μέτρο του δυνατού, ότι τα παραπάνω επιδόματα, εφόσον καταχωριστούν σε αυτό το ερώτημα, δεν θα προσμετρηθούν και στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Τμήμα ΞΕ. Συντάξεις – επιδόματα / βοηθήματα αναπηρίας – ανικανότητας

Καταγράφονται οι παροχές που εξασφαλίζουν εισόδημα σε άτομα, τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης που προβλέπεται από το νόμο και δεν έχουν την ικανότητα να εκτελέσουν αμειβόμενη εργασία εξαιτίας σωματικής ή ψυχικής βλάβης. Διακρίνονται σε:

1.Σύνταξη αναπηρίας	Καταβάλλεται σε άτομα που είτε δεν έχουν εργαστεί ποτέ είτε δεν έχουν συμπληρώσει το απαιτούμενο όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση (μετατρέπεται σε κανονική σύνταξη γήρατος, όταν το άτομο συμπληρώσει κανονική ηλικία συνταξιοδότησης 65ο έτος) και είναι ανάπηρα για εργασία. Εδώ καταχωρείται και η σύνταξη αναπήρων πολέμου, οι παροχές τυφλών, κωφαλάλων, νοητικά καθυστερημένων, βαριάς αναπηρίας, εγκεφαλικής παράλυσης, παραπληγικών, ακρωτηριασμένων, τετραπληγικών.
---------------------	--

<i>Ε2.πίδομα κίνησης</i>	Χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ σε ανασφάλιστους και ασφαλισμένους εφόσον κριθούν από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ότι έχουν: α) ακρωτηριασμό και των δύο κάτω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω β) ακρωτηριασμό και των δύο άνω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω γ) παράλυση των δύο κάτω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω Δεν χορηγείται στα άτομα που κρίνονται δικαιούχοι της οικονομικής ενίσχυσης παραπληγικών – τετραπληγικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 56 του ν. 4554/2018. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους ανέρχεται σε 165 € μηνιαίως.
<i>3.Εφάπαξ αναδρομικά συντάξεων</i>	Πρόκειται για τα εφάπαξ αναδρομικά συντάξεων που καταβλήθηκαν το 2021.
<i>4.Διατροφικό επίδομα νεφροπαθών</i>	Καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΑ σε: α.Νεφροπαθείς που βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο νεφρικής ανεπάρκειας και υποβάλλονται σε διαδικασία αιμοκάθαρσης διά τεχνητού νεφρού ή σε περιτοναϊκή κάθαρση. β. Άτομα που έχουν υποβληθεί σε πολυσπλαχνική μεταμόσχευση, καθώς και σε όσα έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση έστω ενός εκ των παρακάτω οργάνων: στομάχι, σπλήνα, πάγκρεας, νησίδια παγκρέατος, έντερο (παχύ ή λεπτό), ήπαρ, νεφρός, καρδιά, πνεύμονες και μυελός των οστών. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους ανέρχεται σε 362€ μηνιαίως.
<i>5.Άλλα επιδόματα Αναπηρίας, δηλαδή:</i>	Καταχωρούνται συγκεκριμένα τυχόν άλλα επιδόματα που δεν έχουν περιγραφεί προηγουμένως.

Τυχόν λοιπά επιδόματα αναπηρίας, τα οποία δεν ανήκουν στις παραπάνω περιπτώσεις καταγράφονται στην τελευταία κατηγορία «**Άλλα επιδόματα/βοηθήματα**», με αντίστοιχη περιγραφή του επιδόματος.

Προσοχή θα πρέπει να δοθεί, ώστε κάποιο επίδομα αναπηρίας να μην καταχωρηθεί διπλά.

Δεν περιλαμβάνονται οι παροχές από ιδιωτικές ασφάλειες για αναπηρία, που πληρώνει ο ίδιος ο ασφαλισμένος.

Στο **ερώτημα ΞΕ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στα προαναφερθέντα επιδόματα/βοηθήματα, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη, κατά τη διάρκεια του 2021.

Τέλος, θα πρέπει να συμπληρώνεται το πριν τη δημιουργία του ΕΦΚΑ ταμείο υγειονομικής ασφάλισης, το/α ταμείο/α της κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης και της επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης που παρέχει τη σύνταξη ή το επίδομα που αναφέρονται στο **ερώτημα ΞΕ2**.

Τμήμα ΞΖ. Εκπαιδευτικές παροχές

Καταγράφονται τα βοηθήματα που καταβάλλονται σε φοιτητές/ σπουδαστές, οι υποτροφίες, τα επιδόματα σπουδών στους εργαζομένους τις ημέρες των εξετάσεων κ.ά.

Δεν περιλαμβάνονται τα επιδόματα επαγγελματικής επιμόρφωσης/επανεκπαίδευσης,

Στο **ερώτημα ΞΖ2** καταχωρείται το καθαρό μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα επιδόματα /βοηθήματα, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη, κατά τη διάρκεια του 2021.

Τμήμα Π. Φόροι εισοδήματος

Στο τμήμα Π γίνεται προσπάθεια καταγραφής του φόρου που καταβλήθηκε από τον ερευνώμενο, κατά τη διάρκεια του 2021, για όλα τα εισοδήματά του, προκειμένου αυτός να αφαιρεθεί και να προσδιοριστεί το διαθέσιμο εισόδημα.

Τα στοιχεία που συλλέγονται αφορούν σε φόρους που καταβλήθηκαν εντός του έτους αναφοράς της έρευνας, δηλαδή εντός του 2021, και αφορούσαν σε εισοδήματα που αποκτήθηκαν κατά το 2020.

Περίοδος αναφοράς	Έτος αναφοράς της έρευνας (Ιαν. 2021-Δεκ. 2021)
Π1: «Το έτος 2022, υποβάλατε φορολογική δήλωση για τα εισοδήματα του έτους 2021;»	1 - Ναι, υπέβαλα φορολογική δήλωση. Αφορά όσους υπέβαλαν φορολογική δήλωση για τα εισοδήματα του 2021, ανεξάρτητα αν το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης ήταν πιστωτικό, χρεωστικό ή μηδενικό. Η απάντηση αυτή θα καταχωρείται για όσους υπέβαλαν φορολογική δήλωση στο όνομά τους, <u>είτε</u> αυτή περιείχε μόνο δικά τους εισοδήματα <u>είτε</u> ήταν κοινή με άλλο/α μέλος/η του νοικοκυριού και περιείχε και δικά του/ τους εισοδήματα. 2 - Τα εισοδήματά μου συμπεριλήφθηκαν σε φορολογική δήλωση κοινή με άλλο /α μέλος /η του νοικοκυριού. Για όσους υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση με άλλο/ α μέλος/ η του νοικοκυριού και η δήλωση δεν υποβάλλεται στο όνομά τους. Στην περίπτωση αυτή, στο ερώτημα Π2 δηλώνεται το ονοματεπώνυμο και ο α/α του μέλους στη φορολογική δήλωση του οποίου συμπεριλήφθηκαν τα εισοδήματα. 3 - Δεν ήμουν υποχρεωμένος να υποβάλω φορολογική δήλωση Για όσους λόγω του ύψους των εισοδημάτων τους δεν είναι υπόχρεοι να υποβάλλουν φορολογική δήλωση → Ερώτημα Π8α 4 - Δεν υπέβαλα φορολογική δήλωση, αν και είμαι υπόχρεος Για όσους δεν υποβάλλουν φορολογική δήλωση για οποιονδήποτε προσωπικό λόγο → Ερώτημα Π8α 5 - Δεν έχω υποβάλει ακόμα φορολογική δήλωση Για όσους δεν έχουν ακόμα υποβάλει φορολογική δήλωση κατά τη διενέργεια της έρευνας → Ερώτημα Π7
Π5: «Παρακαλώ, να αναφέρετε αν καταβάλατε το έτος 2021, ποσό φόρου με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης των εισοδημάτων του 2020»	Είναι ο φόρος που καταβλήθηκε με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης και αφορούσε εισοδήματα που αποκτήθηκαν κατά το έτος 2020.
Π6: «Σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται το ποσό φόρου που καταβάλατε;»	Απαντούν μόνο όσοι δεν γνωρίζουν το ακριβές ποσό του φόρου που κατέβαλαν το έτος 2021 για το οικονομικό έτος 2020.

Π7: «Κατά τη διάρκεια του 2021, καταβάλατε κάποιο συμπληρωματικό/ επιπρόσθετο φόρο, που έχει προέλθει από εκπρόθεσμη εκκαθάριση ή συμπληρωματική δήλωση κ.ά., για όλα τα εισοδήματά σας;»	Για οποιοδήποτε ποσό φόρου καταβλήθηκε συμπληρωματικά, εντός του 2021, όπως πρόστιμα κ.ά. είτε αυτός αφορούσε εισοδήματα του 2020 είτε εισοδήματα προηγούμενου/ ων έτους/ ών.
Π8: «Σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται το ποσό του επιπρόσθετου φόρου που πληρώσατε;»	Απαντούν μόνο όσοι δεν γνωρίζουν το ακριβές ποσό του επιπρόσθετου φόρου που πλήρωσαν.

Στα ερωτήματα Π8α έως και Π8ζ απαντούν όλοι οι ερευνώμενοι ανεξαρτήτως από το αν υποβάλλουν φορολογική δήλωση οι ίδιοι ή τα εισοδήματά τους περιλαμβάνονται στη φορολογική δήλωση άλλου μέλους. Αφορούν στην κατοχή ή όχι εξοχικής ή δευτερεύουσας κατοικίας, ΙΧ αυτοκινήτου και σκάφους αναψυχής και βασικά χαρακτηριστικά αυτά που χρησιμεύουν ως τεκμήρια στον υπολογισμό του αναλογούσας φορολογίας.

Π9α: «Κατά τη διάρκεια του 2021, λάβατε κάποιο αναδρομικό ποσό από φορέα του Δημοσίου σχετιζόμενο με συντάξεις, φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές παλαιότερων ετών;»	Καταγράφεται οποιοδήποτε αναδρομικό ποσό καταβλήθηκε το 2021 από φορέα του Δημοσίου και αφορά συντάξεις, φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές παλαιότερων ετών.
Π9β: «Εάν ναι, αναφέρατε το ποσό»	
Π10: «Παρακαλείσθε να αναφέρετε το ποσό που αντιστοιχούσε στο σύνολο της αξίας των ηλεκτρονικών συναλλαγών σας για αγαθά και υπηρεσίες το έτος 2021;»	Ζητείται να καταγραφεί το ποσό που αντιστοιχούσε στο σύνολο της αξίας των ηλεκτρονικών συναλλαγών για αγαθά και υπηρεσίες εντός του 2021. Η τιμή 0 είναι δεκτή για τις περιπτώσεις που δεν εκτελέστηκαν ηλεκτρονικές συναλλαγές.
Π10α: «Σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται το ποσό που αντιστοιχούσε σε ηλεκτρονικές συναλλαγές για αγαθά και υπηρεσίες το 2021;»	Σε περίπτωση που ο ερευνώμενος δεν θυμάται το ακριβές ποσό, στην Ερώτηση Π10α, ζητείται να καταχωρισθεί η τάξη μεγέθους του ποσού που αντιστοιχούσε σε ηλεκτρονικές συναλλαγές για αγαθά και υπηρεσίες το 2021.
Π11: «Κατά τη διάρκεια του 2021, ενταχθήκατε στο έκτακτο μέτρο λόγω της πανδημίας COVID-19 αναφορικά με την έκπτωση στις δόσεις βεβαιωμένων οφειλών φυσικών προσώπων;»	Ο ερευνώμενος απαντά αν εντάχθηκε στο εν λόγω μέτρο λόγω της πανδημίας COVID-19.
Π11α: «Εάν ναι, αναφέρατε το συνολικό ποσό έκπτωσης;»	Σε περίπτωση που ο ερευνώμενος εντάχθηκε στο εν λόγω μέτρο λόγω της πανδημίας COVID-19, να πρέπει να αναφέρει το συνολικό ποσό έκπτωσης από το οποίο ωφελήθηκε.

Τμήμα Ρ. Έκτακτη οικονομική εισφορά στα φυσικά πρόσωπα με μεγάλο εισόδημα

Ερώτημα Ρ1. «Κατά τη διάρκεια του 2021 πληρώσατε κάποιο εφάπαξ ποσό ως έκτακτη οικονομική εισφορά επί των εισοδημάτων σας έτους 2020; (1%)»

Επισημαίνεται ότι η οικονομική εισφορά αφορά σε φυσικά πρόσωπα που είχαν εισόδημα άνω των 100.000 €

Τμήμα Σ. Αποστέρηση υλικών αγαθών, ικανοποίηση από τη ζωή και εμπιστοσύνη στους άλλους

Στην ενότητα αυτή ο ερευνώμενος καλείται να απαντήσει εάν στερείται ή όχι ορισμένα βασικά αγαθά, Ερώτημα Σ1, ενώ στη συνέχεια στα ερωτήματα Σ2 και Σ3 καταγράφεται η ικανοποίησή του από τη ζωή γενικά και η εμπιστοσύνη στους άλλους αντίστοιχα. Τα ερωτήματα αφορούν στον κάθε ερευνώμενο προσωπικά.

Το σύνολο των υποερωτημάτων του **Ερωτήματος Σ1** έχει στόχο την αποτύπωση της οικονομικής δυνατότητας του νοικοκυριού για τα αγαθά που περιγράφονται. Αν η δυνατότητα για τα αγαθά περιορίστηκε από την **πανδημία COVID-19 και** το γεγονός αυτό δε συνδέεται με περιορισμό της οικονομικής δυνατότητας του νοικοκυριού, αλλά οφείλεται στους πρακτικούς περιορισμούς και τα προβλήματα που προέκυψαν από την πανδημία, τότε θα πρέπει να επιλέγεται η εναλλακτική «Όχι, για άλλον λόγο». Σε περίπτωση, όμως, που το νοικοκυριό έχει την οικονομική δυνατότητα να πληρώσει για τα αγαθά αυτά ανεξάρτητα από την κατάσταση της πανδημίας, αλλά δεν μπορεί να τα χρησιμοποιήσει εξαιτίας των περιορισμών κατά τη διάρκεια αυτής (π.χ. απαγόρευση ταξιδιών, απαγόρευση κυκλοφορίας), τότε θα πρέπει να επιλέγεται η εναλλακτική «Ναι».

Στις **Ερωτήσεις Σ2 και Σ3** ο ερευνώμενος θα πρέπει να αξιολογήσει σε μία κλίμακα από 0 έως 10, όπου 0 σημαίνει καθόλου και 10 σημαίνει απόλυτα, την τρέχουσα αντίληψή του σχετικά με το πόσο ικανοποιημένος νιώθει από τη ζωή του γενικά και σε ποιο βαθμό μπορεί να εμπιστευτεί ανθρώπους που δεν γνωρίζει καλά (προφανώς εξαιρούνται συγγενείς, φίλοι, γείτονες κ.λπ.), αντίστοιχα.

Τμήμα ΣΑ. Άτομα με περιορισμό δραστηριοτήτων

Το τμήμα ΣΑ συμπληρώνεται μόνο για όσα μέλη του νοικοκυριού στο Τμήμα Γ: ΥΓΕΙΑ, στο ερώτημα Γ3 έχουν απαντήσει ότι έχουν περιορίσει πάρα πολύ ή όχι πάρα πολύ (απαντήσεις 1 και 2) λόγω δικού τους προβλήματος υγείας, κάποιες από τις συνήθειες δραστηριότητές τους ή έχουν δυσκολευτεί σε αυτές για διάστημα 6 μηνών ή και περισσότερο.

Σκοπός αυτού του τμήματος ερωτήσεων είναι να διερευνήσει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ερωτώμενοι σε βασικές σωματικές λειτουργίες και δραστηριότητες, και να εξετάσει ορισμένες βασικές πτυχές ως προς την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με περιορισμούς (λόγω προβλήματος υγείας) στην κοινωνία.

τους άλλους ανθρώπους όταν μιλούν ή προσπαθούν να επικοινωνούν με άλλους τρόπους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η δυσκολία στην κατανόηση λόγω του ότι το άτομο δεν γνωρίζει τη γλώσσα στην οποία διαμείβεται η επικοινωνία, δεν περιλαμβάνεται στις δυσκολίες επικοινωνίας.

ΣΑ1. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών ή και περισσότερο, αισθανθήκατε ότι αντιμετωπίζετε άδικη μεταχείριση σε κάποιο τομέα της ζωής σας, ότι δεν έχετε, για παράδειγμα, ίσες ευκαιρίες με άλλα άτομα του περιβάλλοντός σας ή ότι βιώνετε κάποιες μορφές αποκλεισμό λόγω των περιορισμών ή των δυσκολιών που αντιμετωπίζετε σε σχέση με την υγεία σας;

Η ερώτηση είναι υποκειμενική και στοχεύει στη διερεύνηση της προσωπικής αίσθησης του ερευνώμενου σχετικά με την ισότιμη συμμετοχή του στην κοινωνία. Η ερώτηση επικεντρώνεται στο εάν ο ερευνώμενος στο διάστημα των τελευταίων 6 μηνών έχει αισθανθεί ότι αντιμετωπίζεται άδικα ή ότι δεν έχει ίσες ευκαιρίες συμμετοχής ή αποκλείεται από τομείς της ζωής εξαιτίας του περιορισμού δραστηριότητας λόγω προβλήματος υγείας.

Άδικη μεταχείριση νοείται εδώ η αντιμετώπιση ενός ατόμου με δυσμενέστερο τρόπο λόγω ενός χαρακτηριστικού που διαθέτει (αναπηρία, χρόνια πάθηση), σε σύγκριση με την αντιμετώπιση που θα τύγχανε ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση το οποίο δεν φέρει αυτό το χαρακτηριστικό.

Η άδικη μεταχείριση μπορεί να οφείλεται σε αρνητικά στερεότυπα για την αναπηρία, σε έλλειψη προσβάσιμων φυσικών και ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών, σε άδικες νομοθετικές διατάξεις και πολιτικές.

Ο ερωτώμενος θα πρέπει να ενθαρρυνθεί να σκεφτεί όλους τους βασικούς τομείς της ζωής όπως είναι

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

η εργασία, η εκπαίδευση, οι κοινωνικές σχέσεις, η πολιτική ζωή, η ψυχαγωγία, ο αθλητισμός, ο πολιτισμός, η συναλλαγή με το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα κ.α., και να απαντήσει εάν θεωρεί ότι απολαμβάνει τα ίδια δικαιώματα, του παρέχονται ίσες δυνατότητες και εισπράττει ίση αντιμετώπιση όπως κάθε άλλος πολίτης (χωρίς περιορισμούς δραστηριότητας), και ως εκ τούτου εάν αισθάνεται ή όχι αποκλεισμένος από τους εν λόγω τομείς.

ΣΑ2. Στην περιοχή που διαμένετε αντιμετωπίζετε προβλήματα προσβασιμότητας στα πεζοδρόμια, στις στάσεις μέσω μαζικής μεταφοράς, στα καταστήματα ή στις υπηρεσίες;

Σκοπός του ερωτήματος είναι να διερευνήσει εάν τα άτομα με κινητικούς ή αισθητηριακούς περιορισμούς αντιμετωπίζουν προβλήματα προσβασιμότητας στη περιοχή κατοικίας τους.

Με τον όρο «Προσβασιμότητα» γενικά νοείται το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος (φυσικού, δομημένου ή ηλεκτρονικού), μιας υπηρεσίας ή ενός αγαθού που διασφαλίζει την αυτόνομη, ασφαλή και άνετη προσέγγιση και χρήση αυτών από όλους τους χρήστες.

Ένα «προσβάσιμο» περιβάλλον (ή διαφορετικά ένα περιβάλλον χωρίς εμπόδια) λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες όλων των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, ανεξαρτήτως κατηγορίας αναπηρίας (π.χ. κινητική, αισθητηριακή, νοητική, ψυχική, χρόνια πάθηση) και διασφαλίζει την κατά το δυνατόν αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση καθενός.

Ειδικότερα στο δομημένο περιβάλλον της περιοχής διαμονής η προσβασιμότητα παίρνει τη μορφή προσαρμογών και διευκολύνσεων όπως: ράμπες για αναπηρικά αμαξίδια, οδούς προσαρμοσμένες για άτομα με προβλήματα όρασης, ηχητική αναγγελία στους φωτεινούς σηματοδότες, θέσεις στάθμευσης για αναπηρικά Ι.Χ. αυτοκίνητα, προσβάσιμα λεωφορεία κ.α.

ΣΑ3. Στην εργασία σας, εφόσον εργάζεστε, ή στην προηγούμενη εργασία σας, έχουν/είχαν γίνει λόγω της αναπηρίας σας οι αναγκαίες προσαρμογές (ράμπες, ανελκυστήρες, ειδικός εξοπλισμός, λογισμικό, ειδικό ωράριο κ.λπ.);

Σκοπός του ερωτήματος είναι να διερευνήσει εάν για τα άτομα που αντιμετωπίζουν περιορισμούς δραστηριότητας οι οποίοι επιφέρουν δυσκολίες στην εργασία (για παράδειγμα στην κίνηση εντός του χώρου εργασίας, στην εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων, ή περιορισμούς ως προς τις ώρες που μπορεί ένα άτομο να εργαστεί) γίνονται οι αναγκαίες (εύλογες) προσαρμογές.

Οι αναγκαίες προσαρμογές εξαρτώνται από την κάθε περίπτωση ξεχωριστά. Ενδεικτικά αυτές μπορεί να αφορούν στα εξής:

- Στην προσαρμογή των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης (για παράδειγμα η διάνοιξη μιας πόρτας ή η κατασκευή μιας ράμπας για να μπορεί να κινείται άνετα ένας εργαζόμενος - χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου κ.λπ.).
- Στην προσαρμογή του χώρου εργασίας και της επίπλωσης (π.χ. πάγκος εργασίας, στον οποίο μπορεί να εισέρχεται αναπηρικό αμαξίδιο κ.λπ.).
- Στην παροχή υποστηρικτικής τεχνολογίας (εξοπλισμός, λογισμικό, τεχνικά βοηθήματα κ.λπ.).
- Στην προσαρμογή, αναδιοργάνωση ή και αλλαγή των εργασιακών καθηκόντων και αρμοδιοτήτων (π.χ. τοποθέτηση μετά από ατύχημα ενός ατόμου που ασκούσε χειρωνακτική εργασία σε διοικητική θέση, αλλαγή αρμοδιοτήτων σε έναν εργαζόμενο που απέκτησε μια χρόνια πάθηση κ.λπ.).
- Στην προσαρμογή του ωραρίου εργασίας (π.χ. οι εργαζόμενοι με χρόνιες παθήσεις εξαιτίας της συνεχούς παρακολούθησης της υγείας τους χρειάζονται πιο ευέλικτα ωράρια εργασίας).
- Στην αλλαγή τρόπου εργασίας. Για παράδειγμα η μετάθεση ενός εργαζόμενου που απέκτησε αναπηρία στο πλησιέστερο στο τόπο κατοικίας του παράρτημα/υποκατάστημα/υπηρεσία.
- Στην παροχή «μορφών ζωντανής βοήθειας και ενδιαμέσων», όπως είναι οι διερμηνείς νοηματικής γλώσσας, οι αναγνώστες και συνοδοί για τα τυφλά άτομα, οι προσωπικοί εκπαιδευτές για την εκμάθηση του αντικειμένου της εργασίας για τα άτομα με νοητική αναπηρία κ.α.

ΣΑ4. Ποιος είναι ο βασικός λόγος που δεν εργάζεστε;

Το ερώτημα ΣΑ5 συμπληρώνεται μόνο για όσα μέλη στο Τμήμα Δ: ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ στο ερώτημα Δ1 έχουν απαντήσει ότι δεν εργάζονται (κωδικοί

Οδηγίες προς τους ερευνητές της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2022

2 έως και 9).

Σκοπός του ερωτήματος είναι να διερευνήσει την βασική αιτία για την οποία ο ερωτώμενος απέχει από την εργασία. Σε περίπτωση που αναφερθεί αυθόρμητα η απάντηση 1 «Δεν μου το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας μου» θα πρέπει να παροτρυνθεί ο ερωτώμενος να σκεφτεί εάν θεωρεί ότι είναι αντικειμενικά αδύνατον να εργαστεί λόγω της σοβαρότητας της κατάστασης υγείας του, ή μήπως εμποδίζεται από την έλλειψη κατάλληλων- προσβάσιμων περιβαλλόντων εργασίας, οπότε στη δεύτερη περίπτωση συμπληρώνεται η απάντηση 4 «Δεν μπορώ να βρω μία εργασία που να παρέχονται οι αναγκαίες προσαρμογές (λόγω των περιορισμών/δυσκολιών που αντιμετωπίζω)».

Τμήμα Τ. Διάρκεια και ημερομηνία συνέντευξης

Ερώτημα Τ1. «ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Παρακαλώ, να σημειώσετε την ώρα λήξης της συνέντευξης» Όπως και στο πρώτο ερώτημα, έτσι και εδώ, θα σημειωθεί λεπτομερώς η ώρα λήξης της συνέντευξης, π.χ. 19:25', καθώς και η ημερομηνία της συνέντευξης στα αντίστοιχα φαντρία.

Ερώτημα Τ2. Σημειώνεται αν η συμμετοχή στην έρευνα έγινε από τον ίδιο τον ερευνώμενο ή μέσω αντιπροσώπου. Στην περίπτωση που η συμμετοχή στην έρευνα έγινε μέσω αντιπροσώπου στο **Ερώτημα Τ3** σημειώνεται ο α/α του μέλους που έδωσε τις πληροφορίες σύμφωνα με το Μητρώο Μελών.

Ερώτημα Τ4. Καταχωρείται τέλος η μέθοδος συνέντευξης, επιλέγοντας ένα από τα εξής: 1. Προσωπική συνέντευξη με έντυπο (PAPI), 2. Προσωπική συνέντευξη με Η/Υ (CAPI), 3. Συνέντευξη δια τηλεφώνου (CATI), 4. Συνέντευξη έσω διαδικτυακής εφαρμογής (CAWI), 5. Άλλος τρόπος.

Α.ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

(Συμπληρώνεται για τα μέλη του νοικοκυριού ηλικίας 16 ετών και άνω, δηλαδή μέλη που έχουν γεννηθεί έως και το έτος 2005.)

Α. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

A1. Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τη δήλωση «αισθάνομαι ότι είμαι κοινωνικά αποκλεισμένος / απομονωμένος»;

(Σκεφτείτε την κοινωνική σας ζωή, την εργασία και την πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες.)

Η ερώτηση αναφέρεται στη γνώμη του ερωτώμενου σχετικά με το βαθμό στον οποίο αισθάνεται ότι έχει απομονωθεί από την κοινωνία. Ο ερωτώμενος θα πρέπει να λάβει υπόψη τόσο την έλλειψη πόρων για να συμμετάσχει, όσο και την αίσθηση της απόρριψης ή αποκλεισμού από ορισμένες ομάδες, π.χ. την οικογένειά του, την εργασία, τα οικονομικά ή κοινωνικά δίκτυα καθώς και την έλλειψη οικονομικής δυνατότητας για να βγει έξω.

Η αίσθηση του κοινωνικού αποκλεισμού ή της απομόνωσης θα πρέπει να πηγάζει από τη μόνιμη συμπεριφορά μιας συγκεκριμένης ομάδας της κοινωνίας που έχει ως αποτέλεσμα να κάνει τον ερωτώμενο να αισθάνεται αποκλεισμένος με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

Ένα μεμονωμένο περιστατικό που είχε ως αποτέλεσμα να αισθανθεί ο ερωτώμενος ότι έχει μείνει έξω δεν πρέπει να συμπεριληφθεί.

Άτομα ή ομάδες που συνήθως αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο αποκλεισμού μπορεί να είναι οι φτωχοί άνθρωποι, μονογονεϊκές οικογένειες, άνεργοι, άτομα με ειδικές ανάγκες, άτομα που αντιμετωπίζουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλής, σεξουαλικότητας ή αναπηρίας, άστεγοι, άτομα με κακή υγεία, άτομα με λίγα μορφωτικά προσόντα, άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση, άτομα με προβλήματα εθισμού κλπ.

A2. Είστε ικανοποιημένος από:

A2.1 Την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού σας;

Η ερώτηση αναφέρεται στη γνώμη των ερωτηθέντων σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησης τους για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους. Οι ερωτηθέντες θα πρέπει σε γενικές γραμμές να κρίνουν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- εισοδηματική επάρκεια
- αποταμιεύσεις
- ικανότητα αποπληρωμής των χρεών και των οφειλόμενων χρημάτων που μπορεί να υπάρχουν
- δυνατότητα κάλυψης μεγάλων δαπανών έκτακτης ανάγκης
- περιουσιακά στοιχεία για ολόκληρο το νοικοκυριό.

A2.2 Τις προσωπικές σας σχέσεις (με οικογένεια, φίλους, συναδέλφους, γείτονες ή άλλους ανθρώπους που γνωρίζετε);

Η ερώτηση αναφέρεται στη γνώμη του ερωτώμενου. Ο ερωτώμενος θα πρέπει να λάβει υπόψη του τις σχέσεις με όλα τα άτομα με τα οποία περνάει τον χρόνο του χρόνο (π.χ. οικογένεια, φίλοι, συνάδελφοι, γείτονες).

A2.3 Τον χρόνο που δαπανάτε για πράγματα / δραστηριότητες που σας ευχαριστούν (για χόμπι, αναψυχή, ξεκούραση);

Η ερώτηση αναφέρεται στη γνώμη του ερωτώμενου. Ο ερωτώμενος θα πρέπει σε γενικές γραμμές να υπολογίζει τον ελεύθερο χρόνο που έχει για να κάνει πράγματα που του αρέσουν (χόμπι, ασχολίες αναψυχής, δραστηριότητες κατά τη διάρκεια που δεν εργάζεται).

A3. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων, για πόσο διάστημα:

A3.1 Αισθανόσασταν μοναξιά;

Η ερώτηση αναφέρεται στην αίσθηση του ερωτώμενου ο οποίος θα πρέπει να αναφέρει πόσες φορές ένιωσε μοναξιά τις τελευταίες 4 εβδομάδες. Η αίσθηση της μοναξιάς δεν είναι συνώνυμη με το να είσαι μόνος.

A3.2 Ήσασταν ευτυχισμένος/η;

Η ερώτηση αναφέρεται στην αίσθηση του ερωτώμενου ο οποίος θα πρέπει να αναφέρει πόσες φορές ένιωσε χαρούμενος τις τελευταίες 4 εβδομάδες.

A4. Έχετε συγγενείς, φίλους, γείτονες ή άλλα άτομα που γνωρίζετε, που δεν ζουν στο νοικοκυριό σας, από τους οποίους μπορείτε, εάν χρειαστείτε, να ζητήσετε βοήθεια (ηθική, υλική, οικονομική);

Η ερώτηση αναφέρεται στη δυνατότητα του ερωτώμενου να ζητήσει βοήθεια (κάθε είδους βοήθεια: ηθική, υλική ή οικονομική) από συγγενείς, φίλους ή γείτονες, είτε την χρειάζεται είτε όχι. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη μόνο συγγενείς, φίλοι, γείτονες ή άλλα άτομα που δεν ζουν στο ίδιο νοικοκυριό.

Η υλική βοήθεια θα πρέπει να αφορά σε χρήματα ή αγαθά (συμπεριλαμβανομένων καταναλωτικών αγαθών π.χ. από παντοπωλεία, αντικείμενα καθημερινής χρήσης κ.λπ.).

Σε αυτήν την κατηγορία, ο ερωτώμενος θα πρέπει επομένως να σκεφτεί αν μπορούσε να λάβει από συγγενείς, φίλους, γείτονες ή άλλα άτομα που γνωρίζει, χρήματα, ένα δάνειο ή ένα αντικείμενο όταν το χρειαστεί.

Η μη υλική βοήθεια πρέπει να νοείται ως βοήθεια για δραστηριότητες ή ηθική υποστήριξη. Σε αυτή την κατηγορία, ο ερωτώμενος θα πρέπει να σκεφτεί εάν έχει κάποιον να μιλήσει όταν χρειάζεται ηθική υποστήριξη, κάποιον που θα μπορούσε να τον βοηθήσει εάν ήταν άρρωστος, ή να κάνει κάτι για αυτόν κλπ.

B. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B1. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πήγατε στον κινηματογράφο; Εάν ναι, πόσες φορές (δεκτή μία απάντηση από 1-2). Εάν δεν πήγατε, να καταγράψετε τον κύριο λόγο (μία μόνο απάντηση από 3-9).

Εάν η απάντηση είναι ναι, ο ερευνώμενος θα πρέπει να σημειώσει τον αριθμό των φορών που επισκέφτηκε τον κινηματογράφο. (απαντήσεις 1 ή 2)

Εάν η απάντηση είναι όχι, θα πρέπει να επιλεγεί ο κύριος λόγος. Ο όρος «κοντά» δεν χρειάζεται να εκλαμβάνεται μόνο ως φυσική απόσταση αλλά και ως όρος προσβασιμότητας. Για παράδειγμα, εάν ένας κινηματογράφος βρίσκεται σε απόσταση 10 χιλιομέτρων από την κατοικία του συγκεντρωτικού χώρου, αλλά είναι εύκολα προσβάσιμος από δημόσια συγκοινωνία, θα πρέπει να θεωρείται «κοντά».

B2. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, παρακολουθήσατε με φυσική παρουσία (live) παραστάσεις (θέατρο, όπερα, συναυλία κ.ά.); Εάν ναι, πόσες φορές (δεκτή μία απάντηση από 1-2). Εάν δεν παρακολουθήσατε, να καταγράψετε τον κύριο λόγο (μία μόνο απάντηση από 3-8).

Περιλαμβάνεται το να πηγαίνει κανείς σε ζωντανές παραστάσεις για να παρακολουθεί τα δικά του παιδιά. Οι ζωντανές παραστάσεις περιλαμβάνουν θεατρικά έργα, συναυλίες, όπερες, μπαλέτο, παραστάσεις χορού κ.λπ. Οι παραστάσεις στο δρόμο θα πρέπει περιλαμβάνονται επίσης. Ωστόσο, μόνο οι οργανωμένες εκδηλώσεις θα πρέπει να υπολογίζονται. Παραδείγματος χάριν, αν ο ερωτώμενος περάσει από κάποιον που παίζει ένα όργανο στο δρόμο δεν πρέπει να υπολογίζεται. Από την άλλη, αν ο ερωτώμενος έχει παρακολουθήσει μια συναυλία σε ένα πάρκο, αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί.

Εξαιρούνται: Επισκέψεις σε ζωντανές αθλητικές εκδηλώσεις. Συμμετοχή του ερωτώμενου σε ζωντανές εμφανίσεις. Εάν η απάντηση είναι όχι, θα πρέπει να επιλεγεί ο κύριος λόγος.

Ο όρος «κοντά» δεν χρειάζεται να εκλαμβάνεται μόνο ως φυσική απόσταση αλλά και ως όρος προσβασιμότητας. Για παράδειγμα, εάν ένα θέατρο βρίσκεται σε απόσταση 10 χιλιομέτρων από την κατοικία της περιοχής, αλλά είναι εύκολα προσβάσιμο από δημόσια συγκοινωνία, θα πρέπει να θεωρείται «κοντά».

B3. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, επισκεφθήκατε χώρους πολιτισμού, όπως ιστορικά μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, πινακοθήκες κ.ά. Εάν ναι, πόσες φορές (δεκτή μία απάντηση από 1-2). Εάν δεν επισκεφθήκατε, να καταγράψετε τον κύριο λόγο (μία μόνο απάντηση από 3-8).

Μόνο προγραμματισμένες ή αυθόρμητες επισκέψεις που σκοπό έχουν τη γνωριμία με το πολιτιστικό ή ιστορικό πρέπει να περιλαμβάνονται.

Εάν η απάντηση είναι όχι, θα πρέπει να επιλεγεί ο κύριος λόγος. Ο όρος «κοντά» δεν χρειάζεται να εκλαμβάνεται μόνο ως φυσική απόσταση αλλά και ως όρος προσβασιμότητας. Για παράδειγμα, εάν ένα μουσείο βρίσκεται σε απόσταση 10 χιλιομέτρων από την κατοικία του διαμερίσματος, αλλά είναι εύκολα προσβάσιμο από δημόσια συγκοινωνία, θα πρέπει να θεωρείται «κοντά».

B4. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, παρακολουθήσατε με φυσική παρουσία (live) αθλητικές εκδηλώσεις, στο πλαίσιο επαγγελματικών ή ερασιτεχνικών διοργανώσεων; Εάν ναι, πόσες φορές (δεκτή μία απάντηση από 1-2). Εάν δεν παρακολουθήσατε, να καταγράψετε τον κύριο λόγο (μία μόνο απάντηση από 3-9).

Περιλαμβάνεται το να πηγαίνει κανείς σε αθλητικές εκδηλώσεις για να παρακολουθεί τα δικά του παιδιά. Μόνο οργανωμένες εκδηλώσεις θα πρέπει να συμπεριληφθούν, δηλαδή αποκλείεται η παρακολούθηση των δικών του παιδιών να παίζουν ποδόσφαιρο στην παιδική χαρά. Αποκλείεται η συμμετοχή του ερωτώμενου σε ζωντανές αθλητικές εκδηλώσεις.

Εάν η απάντηση είναι όχι, θα πρέπει να επιλεγεί ο κύριος λόγος. Ο όρος «κοντά» δεν χρειάζεται να εκλαμβάνεται μόνο ως φυσική απόσταση αλλά και ως όρος προσβασιμότητας. Για παράδειγμα, εάν ένα στάδιο βρίσκεται 10 χιλιόμετρα από την κατοικία της περιοχής, αλλά είναι εύκολα προσβάσιμο από δημόσια συγκοινωνία, θα πρέπει να θεωρείται «κοντά».

B5. Πόσο συχνά εξασκείτε, συνήθως, ως hobby, δραστηριότητες, όπως μουσική / παίξιμο μουσικών οργάνων, τραγούδι, χορό, θέατρο, φωτογραφία, ζωγραφική, χειροτεχνίες, χαρακτηριστική, συγγραφή ποιημάτων κ.λπ.;

Θα πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο δραστηριότητες που ασκούνται ως χόμπι, είτε οργανωμένες είτε όχι. Εάν ο ερωτώμενος ασκεί περισσότερες από μία δραστηριότητες, θα πρέπει να υπολογιστεί ο χρόνος που αφιερώνεται σε όλες. Εξαιρούνται όλες οι δραστηριότητες που αποτελούν μέρος της επαγγελματικής δραστηριότητας του ερωτώμενου.

B6. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, διαβάσατε βιβλία; Εάν ναι, πόσα (δεκτή μία απάντηση από 1-3). Εάν δεν διαβάσατε, να καταγράψετε τον κύριο λόγο (μία μόνο απάντηση από 4-8).

Η ερώτηση αφορά στον αριθμό των βιβλίων που έχει διαβάσει ο ερωτώμενος, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών βιβλίων ή των ακουστικών βιβλίων αλλά εξαιρουμένων αυτών που γίνονται με διαδικτυακή ραδιοφωνική μετάδοση, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, ή ο κύριος λόγος για τη μη ανάγνωση βιβλίων, εάν η απάντηση είναι αρνητική. Στον αριθμό των βιβλίων θα πρέπει να προσμετρώνται μόνο τα «ολοκληρωμένα» βιβλία. Το μήκος του βιβλίου (αριθμός σελίδων ή ο αριθμός των ωρών που αφιερώθηκαν στην ακρόαση ενός ηχητικού βιβλίου) δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Όλα τα είδη βιβλίων πρέπει να προσμετρώνται (ιστορικά, επιστημονικά, ποίηση, μυθιστορήματα κ.λπ.) εκτός από σχολικά βιβλία ή εγχειρίδια για εργασία. Τα περιοδικά δεν πρέπει να περιλαμβάνονται. Εάν η απάντηση είναι όχι, θα πρέπει να επιλεγεί ο κύριος λόγος. Η έλλειψη πρόσβασης θα μπορούσε να θεωρηθεί ως δυσκολία απόκτησης βιβλίων καθώς δεν υπάρχουν βιβλιοθήκες ή βιβλιοπωλεία κοντά ή τα βιβλία δεν είναι σε γλώσσα που μπορεί να διαβάσει ο ερωτώμενος.

B7. Πόσο συχνά, συνήθως:

B7.1 Συναντιέστε με συγγενείς;

Η ερώτηση αφορά στην συχνότητα με την οποία ο ερωτώμενος συναντά συνήθως την οικογένειά του κατά τη διάρκεια ενός τυπικού έτους. Μόνο συγγενείς που δεν ζουν στο ίδιο νοικοκυριό με τον ερωτώμενο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Εάν ο ερωτώμενος συναντά τους συγγενείς του μία φορά το χρόνο κατά τη διάρκεια διακοπών ή γιορτών, η απάντησή του θα είναι «τουλάχιστον μία φορά ένα έτος». Η τυχαία συνάντηση δεν θεωρείται «συνάντηση». Εάν ο ερωτώμενος συναντηθεί με πολλούς διαφορετικούς συγγενείς σε διάφορες στιγμές, όλες οι συναντήσεις θα πρέπει να μετρηθούν. Η έννοια συγγενείς πρέπει να νοείται με την ευρύτερη έννοια. Περιλαμβάνει πατέρα/μητέρα/παιδιά, αδέρφια, παππούδες, γιαγιάδες, θείες, θείοι, ξαδέρφια, ανιψιοί, ανίψια, πεθερικά κ.λπ.

B7.2 Επικοινωνείτε με συγγενείς;

Η ερώτηση αφορά στην συχνότητα με την οποία ο ερωτώμενος έρχεται συνήθως σε επαφή με συγγενείς κατά τη διάρκεια ενός τυπικού έτους. Η επαφή μπορεί να γίνεται μέσω τηλεφώνου, sms, επιστολής, φαξ, Διαδικτύου (email, Skype, Facebook, FaceTime ή άλλα κοινωνικά δίκτυα και άλλα διαδικτυακά εργαλεία επικοινωνίας) κ.λπ. Μόνο συγγενείς που δεν μένουν στο ίδιο νοικοκυριό με τους ο ερωτώμενος πρέπει να ληφθεί υπόψη. Θα πρέπει να είναι πραγματική επαφή, π.χ. ένα γράμμα ή μια συνομιλία. Κοινή χρήση ή προβολή οι φωτογραφίες δεν είναι πραγματική επαφή και επομένως αποκλείονται. Εάν ο ερωτώμενος βρίσκεται σε επαφή με πολλούς διαφορετικούς συγγενείς σε διάφορες στιγμές, θα πρέπει να μετρηθούν όλοι. Η έννοια συγγενείς πρέπει να νοείται με την ευρύτερη έννοια. Περιλαμβάνει πατέρα/μητέρα/παιδιά, αδέρφια, παππούδες, γιαγιάδες, θείες, θείοι, ξαδέρφια, ανιψιοί, ανίψια, πεθερικά κ.λπ.

B7.3 Συναντιέστε με φίλους;

Η ερώτηση αφορά στην συχνότητα με την οποία ο ερωτώμενος συναντιέται συνήθως με φίλους κατά τη διάρκεια ενός τυπικού έτους. Μόνο φίλοι που δεν ζουν στο ίδιο νοικοκυριό με τον ερωτώμενο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Εάν ο ερωτώμενος συναντά τους φίλους του μία φορά το χρόνο κατά τη διάρκεια διακοπών ή γιορτών, η απάντησή του θα είναι «τουλάχιστον μία φορά ένα έτος». Η τυχαία συνάντηση δεν θεωρείται «συνάντηση». Εάν ο ερωτώμενος συναντηθεί με πολλούς διαφορετικούς φίλους σε διάφορες χρονικές στιγμές, όλες οι συναντήσεις θα πρέπει να υπολογίζονται. Οι φίλοι πρέπει να γίνονται κατανοητοί με την ευρύτερη έννοια, ως άτομα με τα οποία ο ερωτώμενος απολαμβάνει να είναι μαζί και με τους οποίους συζητούν ιδιωτικά θέματα. Αποκλείεται η συνάντηση με φίλους για να συζητήσει μόνο επαγγελματικά θέματα.

B7.4 Επικοινωνείτε με φίλους;

Η ερώτηση αφορά στην συχνότητα με την οποία ο ερωτώμενος έρχεται συνήθως σε επαφή με φίλους κατά τη διάρκεια ενός τυπικού έτους. Η επαφή μπορεί να γίνεται μέσω τηλεφώνου, sms, επιστολής, φαξ, Διαδικτύου (email, Skype, Facebook, FaceTime ή άλλα κοινωνικά δίκτυα και άλλα διαδικτυακά εργαλεία επικοινωνίας) κ.λπ. Μόνο φίλοι που δεν μένουν στο ίδιο νοικοκυριό με τους ο ερωτώμενος πρέπει να ληφθεί υπόψη. Θα πρέπει να είναι πραγματική επαφή, π.χ. ένα γράμμα ή μια συνομιλία. Κοινή χρήση ή προβολή οι φωτογραφίες δεν είναι πραγματική επαφή και επομένως αποκλείονται. Εάν ο ερωτώμενος βρίσκεται σε επαφή με πολλούς διαφορετικούς φίλους σε διάφορες στιγμές, θα πρέπει να μετρηθούν όλοι. Οι φίλοι πρέπει να γίνονται κατανοητοί με την ευρύτερη έννοια, ως άτομα με τα οποία ο ερωτώμενος απολαμβάνει να είναι μαζί και με τους οποίους συζητούν ιδιωτικά θέματα.

B8. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, συμμετείχατε σε επίσημες εθελοντικές δράσεις; Εάν ναι, να καταχωρίσετε θετική απάντηση μόνο για τη δράση για την οποία αφιερώσατε περισσότερο χρόνο.

Ως επίσημες εθελοντικές δραστηριότητες θεωρούνται οι δραστηριότητες οι οποίες δεν αμείβονται και παρέχονται εθελοντικά στο πλαίσιο των δράσεων ενός οργανισμού, μιας ομάδας ή λέσχης. Αφορούν, δηλαδή, σε παροχή εθελοντικής εργασίας για τη βοήθεια άλλων ατόμων, για το περιβάλλον, για τα ζώα ή την κοινωνία γενικότερα. Περιλαμβάνεται, επίσης, η μη αμειβόμενη εργασία για φιλανθρωπικούς οργανισμούς, θρησκευτικές, πολιτιστικές, αθλητικές οργανώσεις. Εξαιρείται η μη αμειβόμενη εργασία στο πλαίσιο δράσεων που οργανώνονται από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται με σκοπό το κέρδος.

B9. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, συμμετείχατε σε άτυπες εθελοντικές δραστηριότητες;

Ως άτυπες εθελοντικές δραστηριότητες θεωρούνται οι δραστηριότητες οι οποίες πραγματοποιούνται εκτός οργανωτικού πλαισίου, κυρίως σε ατομικό επίπεδο. Ως τέτοιες θεωρούνται η παρασκευή τροφής για ανήμπορα / φτωχά άτομα, η φροντίδα ατόμων σε νοσοκομεία ή σπίτια, η φροντίδα αστέγων, η φροντίδα ζώων, ο καθαρισμός χώρων πρασίνου, ακτών κ.ά. Εξαιρείται οποιαδήποτε δραστηριότητα πραγματοποιείται στα πλαίσια της εργασίας του ερωτώμενου ή στα πλαίσια δράσεων επίσημων εθελοντικών οργανώσεων.

B10. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, συμμετείχατε ενεργά, ως πολίτης, σε δραστηριότητες πολιτικών κομμάτων ή άλλων οργανώσεων τοπικού ενδιαφέροντος, σε πολιτικές διαβουλεύσεις, σε διαδηλώσεις, σε ειρηνικές διαμαρτυρίες περιλαμβανομένης της ενυπόγραφης διαμαρτυρίας / υποστήριξης (petition), της αποστολής επιστολών σε πολιτικά κόμματα ή τα ΜΜΕ κ.λπ.;

Περιλαμβάνεται και η ενεργός συμμετοχή / έκφραση γνώμης μέσω του διαδικτύου, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες κ.ά. Εξαιρείται η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος/

Περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες ενός πολιτικού κόμματος ή μιας τοπικής ομάδας συμφερόντων, συμμετοχή σε δημόσια διαβούλευση, διαμαρτυρία, συμπεριλαμβανομένης της υπογραφής μιας αναφοράς· συμμετοχή σε διαδήλωση, γράφοντας μια επιστολή σε έναν πολιτικό, γράφοντας μια επιστολή στα ΜΜΕ. Ενεργός υπηκοότητα στο διαδίκτυο (π.χ. petition, επιστολή κ.λπ.) πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη. Περιλαμβάνεται η συμμετοχή σε συναντήσεις που σχετίζονται με αυτές τις δραστηριότητες. Δεν θα πρέπει να γίνεται αναφορά ή συζήτηση για τις πολιτικές δεσμεύσεις ή τη φύση των δραστηριοτήτων.